

Mándy Gábor

Hihetetlen történetek

Mándy Gábor

Hihetetlen történetek

(2., átdolgozott kiadás)

ISBN 978-615-80776-3-7

Készült a 4SIDECOPY nyomdában.

Spirál füzetek 4.

Köszönetnyilvánítás

Életművemet azon személyeknek ajánlom, akik nélkül nem jöhetett volna létre:

* Apámnak, aki nélkül én sem jöhettem volna létre;

* Anyámnak, aki özvegyen is felnevelt, és élete végéig aggódott, hogy valami butaságot csinállok;

* A Nagybácsinak, aki elmesélte, hogy régebben még ennél is rosszabb volt;

* A Zsandár kutyának, aki, miután megsimogattam, a fenekembe harapott, és ráébresztett arra, hogy jóért nem mindig lehet jót várni;

* A Tanító néninek, aki bízott benne, hogy előbb-utóbb csak megjön az eszem;

* A Tornatanáromnak, aki belenyugodott abba, hogy tigrisbukfenc nélkül is fel lehet nőni;

* Első szerelmemnek, aki megtanított a csalódások elviselésére;

* Feleségemnek, aki a válással lehetővé tette, hogy törvényesen más asszonyokat is kipróbáljak;

* A kolléganőmnek, aki először bebizonyította, hogy házasságon kívül is létezhet házasság-élet;

* A főnökömnek, aki őrmester-stílusával kárpótolt azért, hogy nem voltam katona;

* A Nyugdíj Intézetnek, amely alkalmat adott rá, hogy végre elkezdhessek élni;

* Pszichiáteremnek, aki meggyőzött róla, hogy nálam sokkal bolondabbak is vannak;

* Urológusomnak, aki elmagyarázta, hogy hetven fölött már normális, ha nem áll fel, de csöpög;

* Végül az Úristennek, aki ezt az egész cirkuszt kitalálta.

Az író ebédje

Már kezdett beesteledni. Az ösvény előtt csikorgva fékezett a kopott Ford. Egy kicsit hátrált, aztán a vezető, fekete műbőrkabátban, kiszállt, köpött egyet, odasétált a csomagtartóhoz, és felnyitotta. Behajolt, kihúzott egy pokrócba takart nagy tárgyat, és szuszogva bevonszolta a fák közé. Kis idő után visszatért, kivett egy ásót, körülnézett, és viaszasétált az erdőbe.

Ugyanabban az időben, a fenti helyszíntől 380 méterre, egy biológianár visszatette a lencsevédőt a tükröreflexes fényképezőgépre, ivott egy kortyot a kulacsából, berakta a jegyzeteit a táskájába, a táskát a vállára vette, és elindult az erdő széle felé. Jó napja volt, több mint ötven különböző növényről, virágokról és gombákról sikerült jó minőségű fotót készítenie.

Az író mindezt sokkal részletesebben írta le, mesterségének szabályai szerint. Elmúlt dél, megéhezett. Azt mondta magában: „Ezt így hagyom. Majd ebéd után javítgatok rajta.”

De aztán rájött, hogy amit egyszer leírt, azon már nem lehet változtatni. A műbőrkabátos elkövette, amit elkövetett, oda utazott az erdőhöz, már bent van, a saját jogán létezik. Ha egyszer bőrkabát van rajta, akkor már nem viselkedhet úgy, mintha mackónadrágot visel-

ne. Ha egy kopott autóval jött, akkor már nem jöhet biciklin. Ha kivett egy takaróba burkolt tárgyat az autóból, akkor már nem vehet ki horgászbót. Nem hazudtolhatja meg magát. Ugyanígy, a tanárnak ott kell lennie, ha egyszer oda ment, ugyanaznap nem viheti a diákjait kirándulásra. Nem fotózhatja le a növényeket egy ócska fényképezőgéppel – valószínűleg egész életében arra a tükörreflexesre spórolt.

Az író tovább dolgozott a történeten, gondosan ügyelve arra, hogy amit először leírt, azt ne írja felül egy későbbi mondat. Az irodalmi mű úgy fejlődik, mint egy fa gyökerei: jobbra-balra kanyarodhatnak, de nem nőhetnek vissza.

Végül az éhség győzött. Az író elment egy közeli vendéglőbe, hogy bekapjon valamit. De gyorsan és idegesen evett. Nem akarta túl hosszú ideig magukra hagyni a hőseit. Túlságosan veszélyes lett volna. Igaz, hogy a létrehozott figurák a továbbiakban már maguk alakítják a történetet, de az írónak ébernek kell lennie. Mindenért ő a felelős.

Lilike

Az író-olvasó találkozó végén a híres író még egy darabig ott maradt, hogy a könyveit dedikálja. A sor végén egy csontos arcú, hajlott hátú öregúr ácsorgott, a legújabb regénnyel a kezében. Ő is megkapta a dedikációját, de tovább is ott maradt, és közelebb hajolt.

– Elnézést, még volna egy személyes kérés – mondta.

– Mi lenne az? – kérdezte az író.

– Hogy lehetne megismerkedni Lilikével?

– Lilikével? – hökkent meg az író.

– Hát Lilikével, a regénye főszereplőjével.

– Sajnálom, de Lilike nem valóságos személy, csak egy irodalmi hős. Én találtam ki.

– Nincs modellje sem? Nem egy bizonyos hölgyről mintázta?

– Több nőből alkottam meg. Ilyen az írói munka. Az ember körülnéz, lát különféle embereket, férfiakat és nőket, aztán a fejében valahogy kialakulnak a figurák, akik már nem hasonlítanak egyik konkrét személyre sem.

– Értem. De ő annyira valóságos, hogy egészen beleszerettem – mondta az idős úr.

– Ezt bóknak veszem – mondta az író. – Ezek szerint jól meg van írva.

– Higgye el, Lilike él. Élnie kell! – erősködött az olvasó.

Az író feszengeni kezdett. Nem tudta, mitévő legyen.

– Hozzon össze Lilikével! Nem leszek hálátlan – folytatta az öregúr. – Van egy kis nyugdíjam, megfizetem.

– Értse meg, hogy nem tudok összehozni egy élő személyt egy regényhőssel! – mondta az író, mind idegesebben. Nem tudott mit kezdeni a rajongóval, és baljós történeteket hallott olyanokról, akik ölni is tudtak, csak hogy a fantazmagóriájuk megvalósuljon.

– Tudja, mit? – kezdett alkudni az öreg. – Írjon bele engem is a történetbe! Az új kiadásba.

– Nem tehetem. Ez a történet már be van fejezve.

– Hát írja meg a folytatást! Amiben Lilike és én találkozunk, és szeretjük egymást. Hozzon létre egy olyan szereplőt, amelyikbe én is beleképzelhetem magamat!

– Miért, most nem tudja beleképzelni magát a történetbe?

– Nem tudom. Nincs ilyen alak.

– Ott van Boldizsár, a pilóta.

– Hogy képzelhetném bele magamat egy pilóta helyébe? A tériszonyommal?!

– Képzeletben minden lehetséges. Képzeletben meg is fiatalodhat.

– Nem, nem. Olyannak írjon meg, amilyen én vagyok. Egy szeretnivaló idős úr, akinek arany szíve van.

– Nézze, nem akarom megbántani, de ez a Lilike magát észre sem venné.

– Honnan tudja? Ki kell próbálni.

– Ezt nem kell próbálgatni.

– De ha, mondjuk, megmentem az életét, akkor csak észrevesz, nem?

Az író elgondolkozott. Vannak kifizetetlen számlái, egy kis külön pénz tényleg nem jönne rosszul. Jól van, megírja a folytatást, és ez a csodabogár is szerepelni fog benne. Ennek nem is kell megjelennie, elég, ha kéziratban átadja.

Megállapodtak. A rajongó egy hét múlva megkapta a kéziratot, az író pedig a pénzt. A történetben Lilikét elüti egy biciklista, az Öreg épp arra sétál, megmenti, utána beülnek egy presszóba, az Öreg szerelmet vall, Lilike rájön, hogy egész életében épp egy ilyen érett és tapasztalt férfira vágyott, és a nap végén még a lakásába is felmegy.

Két hét múlva csöngött a telefon. Annak a folyóiratnak a szerkesztője volt a vonalban, amelyikben korábban már megjelent néhány novellája.

– Megkaptam a Lilike-történet folytatását – mondta. – Nem tudtam hinni a szememnek. Ilyen vacak szöveget még sosem küldtél be.

Az író összeráncolta a homlokát.

– De hát én nem küldtem be semmiféle szöveget.

– Dehogynem. Itt az aláírásod a végén. És te vagy a feladó is.

– Mondom, én nem küldtem semmit – erősködött az író.

– Akkor magyarázd meg, kérlek. Te írtad alá, a te írógépeddel gépelték. Csak az a furcsa, hogy az „Öreg” tintával végig át van javítva „dr. Gerencsei Lászlóra.” Mondd, ki az a doktor Gerencsei László?

Az írónak fény gyúlt az agyában.

– Ja, Gerencsei úr? Egy habókos rajongóm. Tetszett neki a történet, és megkért, hogy folytassam, úgy, hogy ő is szerepel benne. De arról nem volt szó, hogy meg is jelenik. Biztosan ő küldte be. Nyugodtan dobjátok a szemétbe!

– És attól nem félsz, hogy ha mi elutasítjuk, a másolatokat majd sorra elküldi más szerkesztőségeknek is? Ez nagyon kellemetlen lenne neked.

– Igazad van. Akkor adjátok ki, de az ő nevén!

– Ez nem megy. Egyrészt nem annyira jó, másrészt ehhez meg kellene kérni az ő beleegyezését is. Az lenne a legjobb, ha átírnád. A magad nevében. Lehetne humoros, abszurd vagy parodisztikus is.

Az író mérlegelte az eshetőségeket.

– Jól van. Átírom. Átírom én! De jaj lesz neked, doktor Gerencsei László! Úgy meghalsz majd, mint a pinty!

Időzavar

Minden azzal kezdődött, hogy Béládi az unokatestvérének címzett levelében eltévesztette a dátumot: 1997 helyett 1979-et írt. Feladta a levelet, majd elment, hogy felkeresse a barátnőjét. Útközben vett egy csokor virágot. Meglepődött, milyen drágán adták. Befordult az ismerős utcába, de a park sarkán nem találta a megszokott újságos standot. Megérkezett a ház elé. A kaputelefonra más név volt írva. Megdöbbent. Hogy lehet ez? Hiszen a múlt héten még itt találkoztak. Nem mert becsöngetni. Visszafordult, és a virágokat beledobta egy kukába. Vett egy újságot (annak is jól felment az ára), és abból végre megtudta, hogy rossz évbe tévedt.

Ilyen esetek később is megtörténtek, sőt, egyre gyakrabban. Elég volt egy évszámra gondolnia, és máris abban az esztendőben találta magát. Az egyik nap ennél a cégnél dolgozott, a másik nap egy másiknál. Egyik nap Kriszti volt a barátnője, a másik nap Bea. Az egyik nap házas volt, a másik nap elvált, a harmadik nap pedig még csak udvarolt a későbbi feleségének.

Aztán már évszámokra sem kellett gondolnia, elég volt hozzá egy ismerős utcasarok, egy zeneszám a rádióból vagy egy jellegzetes felhőrajzolat. Béládi végleg eltévedt, úgy bolyongott az időben, mint egy stoppos, akit ide-oda visz-

nek, és már elfelejtette, hogy melyik városba is akart menni.

Állapota fokozatosan súlyosbodott, és az orvosok nem tudtak segíteni rajta.

Halálos ágyánál megjelent az összes ismerőse, barátja és szeretője. Az Ausztráliába kívándorolt unokatestvére is. A felesége is, aki a válásuk után nem sokkal autóbalesetben meghalt. Béládi már nem tudott beszélni, de arcán örök mosoly ragyogott, láthatóan elégedett volt.

Én is így szeretnék meghalni.

Halála előtt

Halála előtt egy hónappal Ervin megtudta a barátnőjétől, hogy terhes, és meg akarja tartani a babát. Ervin megígérte, hogy elveszi feleségül.

Halála előtt három héttel kitűzték az esküvőt, és értesítették a családtagokat és barátokat.

Halála előtt két héttel Ervin orvoshoz ment, aki biztosította róla, hogy teljesen egészséges, és ilyen szervezettel akár száz évig is élélhet.

Halála előtt négy nappal a főnöke közölte, hogy jó munkája jutalmául előléptetik.

Halála előtt három nappal Ervin és a jövődő kismama elmentek karikagyűrűt választani. A gyémántgyűrű igen sokba került, de Ervin úgy gondolta, ilyen illik a nagy alkalomra.

Halála előtt két nappal Ervin lottószelvényt vett, és a jövődő nyereményben bízva lefoglalt egy szobát két személyre egy velencei szállodában.

Halála előtt egy nappal Ervin nagy összegű személyi kölcsönt vett fel a nászútra, arra az esetre, ha mégsem nyerne a lottón.

Halála előtt négy órával megrendelte az esküvői vacsorát.

Halála előtt három órával elment egy fodrászhoz, hogy az esküvőn jól nézzen ki.

Halála előtt 67 perccel a buszon találkozott régi nagy szerelmével, akit már három éve nem látott. Nagyon megörültek egymásnak. A hölgy elszomorodott, amikor megtudta, hogy a férfi hamarosan megnősül. Még mindig szerette. Ervin megingott.

Halála előtt 34 perccel Ervin úgy döntött, megtartja házassági ígéretét, és hűséges is marad jövőendő feleségéhez. De a régi nagy szerelmével megbeszélte, hogy ezentúl minden évben legalább egyszer együtt töltenek egy napot.

Halála előtt 25 perccel elbúcsúztak egymástól. – Akkor jövő ilyenkor ugyanitt! – mondta a hölgy. Ervin mosolyogva ment tovább. – Milyen szerencsés vagyok! – mondta magában. – Két ilyen klassz nő is szeret.

Halála előtt 23 perccel Ervin vett az utcán egy stanicli tökmagot.

Halála előtt 16 perccel találkozott egy koldussal, és jókedvében adott neki egy ötszázast. – Jöjjön erre holnap is! – mondta a koldus. – Számíthat rám – válaszolta.

Halála előtt 10 perccel Ervin szórakozottan eldobta a tökmag zacskóját.

Halála előtt 9 perccel visszament a zacskóért, és zsebre gyűrte, hogy majd egy utcai szemétkosárba dobhassa.

Halála előtt 6 perccel megállt a sarkon, hogy élvezze az arcát cirógató napsütést. Elhatározta, hogy idén egy kicsit le fog barnulni.

Halála előtt 1 perccel arra jött egy locsoló-autó és felfröccsentette a vizet. Ervin levette a szemüvegét, hogy megtörölje.

Halála előtt 48 másodperccel a szemüveg egyik lenszéje leesett és legurult az úttestre. Ervin utána nyúlt, de nem látott jól, csak tapogatózott.

Halála előtt 37 másodperccel Ervin elérte a szemüveglencsét, de elesett, és ott feküdt az úttest szélén, nem tudott felállni. A lencsét bedugta a zsebébe, és megpróbált visszamászni a járdára.

Halála előtt 21 másodperccel a sarkon befordult egy személyautó és nagy sebességgel közeledett. A sofőr a mobiltelefont babrálta, és már nem vette észre az úttesten kapálódzó embert.

Halála előtt 10 másodperccel Ervinnek sikerült visszamászni a járdára, a falhoz támaszkodott, és hálát adott az Istennek, hogy megmenekült. Reszkető térdekkel álldogált még és mélyeket lélegzett.

Halála előtt 2 másodperccel a feje felett, a második emeletről kiugrott egy szerelmi csalódástól szenvedő fiatal nő.

Halála előtt 1 másodperccel Ervin kíváncsian felnézett.

Ervin halála után 10 perccel az egyik járőr-mentőt hívott. A nőt hamarosan bevitték a kórházba, és sikerült megmenteni.

Halála után három hónappal az öngyilkos nő kijött a kórházból, kibékült a kedvesével, nemsokára hozzáment, és azóta is boldogan élnek – ha valaki a fejükre nem esett.

Közel a csillagokhoz

Redwood lerogyott a hóra. A csúcs már csak 200 méterre volt, de most elfogyott az ereje. Kifújta magát, aztán ivott a teából. Jéghideg lett az is, pedig a termoszt egy órája töltötte meg forró fekete angol teával.

Arra gondolt, hogy a Himalája meghódítása felnőtt életének a megkoronázása. A tudományos tanulmányai mit sem értek. Nem volt, aki értékelte volna, az iránt a szakterület iránt majd csak a késői utókor fog érdeklődni. Ha az emberiség egyáltalán megéri azt az időt. A pakisztáni-indiai határkonfliktus megint kiújult, az alpinistáknak is egy hónapot kellett várniuk, amíg feloldották a tilalmat.

Az expedíciót üldözte a balszerencse. Egy-más után dőltek ki a tagjai. A legelsőeknek még szerencsájük volt, mert visszaindulhattak a nepáli faluba, de a többi négy biztosan ott veszett, halálra fagyott a szörnyű viharokban.

Redwood egyedül maradt, de már az ő sorsa is megpecsételődött. Segítők nélkül nem jut vissza élve, a készletei is fogytán voltak. Egyetlen esélye maradt: hogy elérje a csúcsot, amiért mindezt az erőfeszítést vállalta és elszenvedte. Utána már akár meg is halhat.

Még 200 méter. Nem lehet, hogy ne sikerüljön. Redwood imádkozott, jöllehet már évek

óta nem hitt az Istenben. Ha van is Isten, nem törődik vele. Pláne most nem, amikor kizárólag az ő emberi hiúságának kielégítéséről van szó. Mit érdekelné az az Istent? De azért csak imádkozott. Mit veszíthet azzal?

A vihar hirtelen elült. Mégis segít az Isten? Vagy ez csak a végső csapda? Mindegy, neki ez a szélcsönd az egyetlen lehetősége. Feltápáskodott, kiválogatta azokat a holmikat, amelyeket magával visz. A többi itt maradhat. Az már soha nem kell senkinek.

Minden egyes lépés fájt. De haladt, előre haladt. A lejtő kegyetlenül meredek volt, a jégcsákányt markoló ujjai meggémberedtek. De ment tovább, a hősiesség vagy a hiúság hajtotta, de ennek most semmi jelentősége sem volt.

És sikerült. Felért a csúcra. Kibontotta a kis zászlócskát. Leszúrni már nem volt ereje, kemény volt a talaj, a jég alatt is szikla. De sikerült rögzítenie a zászlócskát a jégdarabok között. Jó erősen. Talán nem ragadja el a szél.

Az ő zászlócskáján ott volt a fia fényképe is. Az anyja már tíz éve nem él, a fiú is negyvenéves, megáll a saját lábán. Íme, jelképesen elkísérte az apját a világ tetejére.

Redwood megpihent, majd a hátizsákjában kotorászott. Végre megtalálta a kis adó-vevő berendezést. Bekapcsolta. A lámpája pislogott, már alig volt benne feszültség. Igazított a hangoláson, majd bejelentkezett. A vonal másik

végén a fia volt. De nem válaszolt. Most talán éppen alszik.

Azt akarja neki megmondani, hogy ne várja vissza. Az apa elérte a célját, de innen már nincs visszaút. Mostantól kezdve ő a családfő, ő a rangidős Redwood. És hogy úgy emlékezzen rá, hogy az apja megtette, amit elhatározott. Minden kedvezőtlen előjel ellenére.

Leszállt az ég. Tiszta volt az ég. Tele csillagokkal. Ilyen élesen soha nem látta még csillogni őket.

A rádió kis lámpája kihunyt. Lemerült az akkumulátor. Most már tényleg teljesen egyedül van.

Egyedül. Habár úgy tűnt, mintha a csillagok lassan közelebb jönnének.

Istenem, tényleg. Közelebb jönnek, közrefogják. Lassan ő is csillaggá változik, egy lesz közülük.

Valójában nincs is halál.

Albert

Emma gondosan kiöltözve csöngetett be a legjobb barátnője ajtaján. Kedd délután volt, amikor rendesen kávézni szoktak.

Ajtónyitás és a szokásos üdvözlések után ezzel ült le:

– Ismered Albertet? A Szabadalmi Hivatalból. Tudod, akinek olyan mókásan áll mindig a haja.

– Miért, mi van vele? – kérdezte a legjobb barátnő.

– Képzeld, tegnap találkoztunk!

– Nem először. Gyakorlatilag udvarol neked.

– Hát, azt nem tudom. Néha kedves hozzám. De tegnap valami nagyon furcsát mondott.

– Mit? – kérdezte a legjobb barátnő mohón.

– Azt mondta, hogy E egyenlő MC négyzet.

– Erre te felpofoztad.

– Nem, dehogy – mondta Emma, és elpirult.

– De nagyon fura. Még senki sem mondta ezt nekem. Vajon mire gondolhatott?

A két nő hosszú hallgatásba merült. Két másodperc múlva a legjobb barátnő óvatosan azt mondta:

– Nézzük csak. Az E nyilvánvalóan Emma, azaz te vagy. Az M az mellet jelenthet. A C

lehet, hogy cici. És az egész lehet, hogy azt jelenti, hogy észrevette, neked két cicid van.

– Gondolod? – mondta Emma ellágyulva.

– Persze ez nem nagy teljesítmény egy tisztviselőtől. Hogy kettőig tud számolni – jegyezte meg flegmán a legjobb barátnő. Közben elkészítette a kávé.

– Biztos másik nője is van – tette hozzá, amikor a kávé az asztalkára tette. – Vagy hogy egyszerre két nővel akarja. A férfiak mind ilyen disznók. Egy nő már nem is elég nekik.

– De végig nagyon finoman viselkedett. Miközben beszélt, tűnődve nézett maga elé – mondta Emma.

– Tudod mit? A héten találkozom Grétivel – mondta a legjobb barátnő. – Majd tőle is megkérdezem. Ő aztán ismeri a férfiakat. Patikus az ura!

– Nem bánom – mondta Emma félénken. – De diszkréten, kérlek.

– Hogyne, diszkréten – nyugtatta meg a legjobb barátnő.

– Nem értem. Nem értem – mormolta Emma.

– A férfiakon nem lehet kiigazodni – mondta a legjobb barátnő. – Ne is törődj vele. Beszéljünk másról!

A következő két órában érintőlegesen megtárgyalták Gréti ízléstelen estélyi ruháját, a lopós cselédet, a városba érkező lovasezred

kapitányának bajsztát, valamint a karperecek nyugtalanító áremelkedését.

Puszi, puszi, végül Emma elbúcsúzott.

Aznap este a legjobb barátnő ezt írta a naplójába: „E. megpróbálta elvenni a kedvemet Alberttől, a Szabadalmi Hivatal szépreményű ifjú tisztviselőjétől. De én átláttam a szitán.”

Húvös reggel

K. Jakab reggel nem hallgatta meg az időjárás-előrejelzést. Mivel előző nap meleg volt, és a kockás rövid ujjú inget is alig négy napja kezdte hordani, meg sietett is, nem teketóriázott, hanem gyorsan bekapta a reggelit, és rohant le a lépcsőn. Odakinn megcsapta a dermesztő hideg. Megbánta már, hogy nem öltözött melegebben, de késésben volt, ezért nem ment vissza, hanem megszaporázta a lépéseit, hogy ne fázzon.

F. Bálint is elfelejtette meghallgatni az időjárás-előrejelzést. Kávéfőzés közben kicsit elhúzta a konyhafüggönyt és kinézett. Láta, hogy odalent egy rövid ujjú inges alak halad, megnyugodott, hogy nem változott az időjárás, megitta a kávé, csomagolt, és már porzott is lefelé a lépcsőn. Odakint megcsapta a dermesztő hideg, megbánta, hogy ilyen könnyen öltözött, de már nem akart visszamenni, csak káromkodott egyet, és sietett a buszhoz.

F. László is elszalasztotta a hírek elején az időjárás-előrejelzést, ő is késésben volt, de mint szenvedélyes dohányos, elszívott még egy cigarettát az erkélyen. Kurva hideg van – állapította meg magában, és felvette a télikabátját, úgy indult el hazulról.

B. Gergely sem hallgatta meg az időjárás-előrejelzést, de amikor kinézett az ablakon, meglátta F. Lászlót, amint a buszmegálló felé siet. – Úgy látszik, lehűlt az idő, télikabátot vesznek az emberek – mondta magában, és ő is elővette a téli dzsekit.

És akkor helyreállt a rend. Ettől kezdve mindenki az időjárásnak megfelelően, melegen öltözve indult el otthonról.

Így mentett meg F. László a meghűléstől egy egész lakótelepet. És az is nyilvánvalóvá vált, hogy a dohányzás nem mindig árt az egészségnek.

Párizsi séta

– A Palais-Royaltól indulunk – mondta a férj. – Ez itt a kert délkeleti vége. A könyvkereskedés és egy pipaüzlet között körbesétáljuk az oszlopsort.

– Aha – nyugtázta a feleség.

– Most visszakanyarodunk a Montpensier utcára – folytatta a férj. – Itt négy fedett átjáró is van.

– Innen merre megyünk?

– Jobbra fordulunk, a Beaujolais utcára. Áthaladunk a Két Pavilon árkádja alatt.

– És most? – kérdezte az asszony.

– A Choiseul utcán haladunk tovább, észak felé. Az Olasz bulváron jobbra fordulunk, a Richelieu utca felé. Itt van egy régi tajtékpipa-üzlet. Az üvegen keresztül látni lehet a pipa-készítő műhelyt. Tudsz követni?

– Persze. Nagyon jól vezetsz – mondta a feleség.

– Az Opera tértől sétálunk a Madeleine bulváron és a Kapucinusok terén át a Madeleine templomhoz – mondta a férj, és szuszogni kezdett.

– Kíméld magad! – mondta a feleség.

– A Nemzetgyűlés épületével szemben lévő Concorde-hídon át a Szajna túlsópartjára megyünk.

A férj rövid szünetet tartott, majd folytatta:

– A Saint-Germain bulváron megyünk tovább. Itt sok jó kávéház van – mondta, de már alig tudott beszélni.

– Jól vagy? – kérdezte az asszony.

– Jól, szívem. De már nagyon elfáradt a kezem.

A férj ekkor közelebb gurult a feleségéhez, vigyázva, nehogy összeütközzön a két kerekesszék. Odanyújtotta neki az útikönyvet.

– Innentől te olvasd tovább!

Az Erzsébet-híd legendája

– Itt magasodik előttünk ez a kecses híd, amelyet Erzsébetről, Ferenc József császár hitveséről neveztek el – mondta az idegenvezető. – A hossza két kilométer, a magassága 43 méter, nagy szélben akár 4 méterre is kileng. A súlya 73 ezer tonna, és ha a vezetékeit egymás után letennék a földre, egészen Prágáig, a Károly-hídig érne.

– És mit lehet még tudni róla? – kérdezte egy japán turista, és szorgalmasan jegyzetelt.

– A legenda szerint a Gellért-hegyen magasodó Szabadságszobor nagyon szeretett volna Pestre jönni, de akárhogy is ügyeskedett, nem tudott átkelni a Dunán.

– Csakugyan? – kérdezte egy másik turista.

– Hát, nem tudom, hogy a modern kutatók alátámasztják-e ezt, tudjuk, hogy a nép képzelete időnként elszakad a valóságtól. De én is így hallottam, mégpedig az öreganyámtól.

– És? Mi lett a szoborral? – kérdezte valaki.

– Addig-addig hullottak a könnyei, amíg a Duna vizében össze nem álltak, abból lett az Erzsébet-híd. És azért ilyen ezüst színű. A végén a szobor át tudott jönni a pesti oldalra.

– Nagyon érdekes – mondta egy amerikai nyugdíjas hölgy. – Önöknél ilyesmik történnek?

– A népi képzelet szabadon szárnyal – mosolygott az idegenvezető. – Nem kell mindent elhinni.

– És mi történt, amikor a szobor átért?

– Hát, a folytatást már nem tudom, de fel-tételezhető, hogy attól kezdve gyakran átjött a hídon. Azt is hallottam, hogy éjfél-től a kakas kukorékolásáig szabad neki ide-oda mászkálni – tette hozzá az idegenvezető.

– Azok nem a vámpírok? – kérdezte az amerikai hölgy. – Fred, figyelj, most vámpírokról van szó! – mondta a férjének. Az feljebb csavarta a nagyothalló készülékét.

– Ezeknél még vámpírok vannak. Micsoda ország! – suttogott egy német útitárs.

– Na, akkor most bemegyünk a Váci utcába. Itt szabadon lehet vásárolni, mindenféle szuvenírt. Ugye elég lesz a nézelődésre két óra?

– All right – mondta egy amerikai. – Hol lesz a meeting?

– Itt, ezen a sarkon. Akkor vizslát két óra múlva!

A turisták nézelődtek, bámészkodtak.

– Te, most nem Bécsben vagyunk? – kérdezte egy kövér angol úr a feleségétől.

– Az tegnap volt. De neked mindegy. A nap nagy részét átaludtad. Tudod, mit? Ül be ide ebbe a kávézóba. Én addig Dorothyval elmegyek egy kicsit shoppingolni.

– Very good – mondta a férj. – De siess vissza, mert nem tudok egyedül eligazodni Bécsben.

A vendégek jöttek-mentek. Egyszer csak egy fekete fiatalember állt meg az öreg előtt.

– Dheak ter mere, tudod azt?

De az öregúr nem válaszolt. Megint elaludt, és álmában már az angliai szomszédasszonnyal tereferélt.

Szelektív hulladékgyűjtés, avagy a Föld megmentése

Egy nap vásároltam valamit a helyi szupermarketben. Utána el akartam dobni a blokkot a sarokban lévő szemétkosárba, de eszembe jutott, hogy a papírt újra kell hasznosítani. Így menthetjük meg a Földet. Átgondoltam hát a dolgot, és ahogy hazafelé sétáltam, keresni kezdtem egy szelektív hulladékgyűjtőt. Nem találtam. Végül a blokkot begyűrtem a zsebembe. Amikor otthon kiürítettem a zsebeimet, kezembe akadt a papírfecni. Már majdnem kidobtam a szemétbe, amikor rádöbbsenem, mit teszek. A mozdulat megállt a levegőben. Elmúlt egy nap, és én még mindig nem tudtam megszabadulni a blokktól. Közben más árukat is vásároltam, és a számlák, csomagolópapírok tovább halmozódtak az íróasztalomon. Négy napba telt, míg végül eljutottam a szelektív hulladékgyűjtő helyre. Büszke voltam magamra: lám, nem növeltem a kommunális hulladékot, rendes fickó vagyok, aki törődik a környezettel. Tettem valamit a Föld megmentése érdekében.

És ha egyszer belekezdtem, már nem tudtam abbahagyni. Attól kezdve a buszon és a metróban is elkezdtem felszedezgetni az eldobott újságokat. Elvettem a szórólapokat azok-

tól, akik osztogatták, de nem dobtam el, mint ahogy mások tették, hanem hazacipeltem őket. Akkor kezdett kórossá válni a dolog, amikor a metróállomáson egy előttem eldobott piszkos papírsebkendőt is fel akartam szedni.

A pszichiáter azt mondta, hogy ez nem mehet így tovább, mások helyett nem lehetek rendes.

És lám, mi történt! A minap olvastam az újságban, hogy a Déli-sark jéghegyei olvadni kezdtek, és ez a folyamat már visszafordíthatatlan.

Nagyon elkeseredtem. Mindez miattam történt? Az biztos, hogy én is hozzájárultam. És most már csak annyit tehetek, hogy a hűtőszekrényemből egy kis jeget küldök az Antarktiszra.

Fogadni mernék, hogy a pszichiáterem ezt sem fogja helyeselni.

Aranysárkány, a csodaló

Amikor eljött az ideje, Aranysárkány, a jó fizikai felépítésű versenyló, Grünhaber Zsigához, a híres zsokéhez került. Zsiga sokat dolgozott a lóval, mert nagy lehetőséget látott benne. De a versenyen a ló rendszerint visszafogta magát, nem adott ki magából mindent, hiába ütötte-verte a gazdája, valahogy ellenállt. Zsiga már azon volt, hogy lemond a lóról, de még egy utolsó versenyre benevezett.

Ez a nap sem kezdődött jól. Aranysárkány a szokottnál is idegesebb volt. Amikor elkezdődött a verseny, a ló hirtelen felágaskodott, és mivel ez annyira váratlanul történt, a zsoké a földre pottyant. A ló azonban nekiiramodott, és csakhamar felzárkózott a többiekhez. Zsiga hiába ordítózott és integetett, már nem tudott mit tenni. A segédek megpróbálták elkapni Aranysárkányt, de mivel a ló a boly közepére küzdötte fel magát, sehogyan sem tudták elérni.

Ez így ment. És amikor jött az utolsó kör, Aranysárkány hirtelen az élre vágott. Teljes erővel száguldott, a többiek csak a farát láhták.

Aranysárkány három lóhosszal nyerte a versenyt. Aztán odabaktatott Zsigához, aki még

mindig nem tért teljesen magához. Megbökte a nagy busa fejével és még megnyalta az orrát.

A versenyt megóvták, hiszen a zsoké nélkül Aranysárkánynak kisebb terhet kellett cipelnie, mint a többieknek, a győzelme tehát teljességgel szabálytalan volt.

Ettől kezdve viszont a versenyek előtt Zsiga letette a pálya szélére a lovaglóostort és a csodáló magától futott, Zsigával a hátán. Mert a sport ott kezdődik, ahol véget ér a kényszer.

A gepárdember

Senki sem tehet arról, hogy testi hibával született. Lakatos Tomi mégis szégyellte, hogy a felső végtagjai annyira megnyúltak, mint egy csimpánznak. A térdéig értek. Csúfolták, heccelődtek vele. Egészen addig, amíg ki nem derült, hogy a hosszú karjával könnyen távol tudja tartani a támadóit, és úgy meg tudja őket pofozni, hogy azok hozzá sem érnek. Egy-két sikertelen kísérlet mindenkit meggyőzött arról, hogy Tomival nem érdemes ujjat húzni. És ha békén hagyták, ő is békén hagyott mindenkit. Alapvetően békés természetű volt.

Amikor a továbbtanulás került szóba, az apja azt szerette volna, ha valami olyan foglalkozást választ, amiben nem tűnik fel a testi rendellenessége. Lehetne könyvtáros, könyvelő, telefonos ügyintéző, de Tomi úgy gondolta, hogy inkább a Gyógypedagógiai Főiskolára jelentkezik. Hátha ott több hasznát veszik. A felvételin simán átment, mert jó esze volt, és az osztálytársai sem cukkolták.

Lakatos papa fontosnak tartotta, hogy a gyerek aktívan sportoljon, mert abban reménykedett, hogy a rendszeres testedzés előbb-utóbb kijavítja a születési hibát. Tomival először, a gimnáziumban, a kosárlabdát próbálta megszerettetni, és a csapattársai kedvelték is, mivel a hosszú karjai révén kényelmesebben

tudta bedobni a labdát a kosárba. De nem tetszett neki a sok ütközés. A tornatanár az ökölvívókhoz is elvitte, ahol szintén előnyére vált volna a szokatlan testi felépítése. De igazából nem szeretett verekedni, és amikor egy alkalommal túl közel engedte magához az ellenfelet, az úgy kiütötte, hogy Tomi hetekig nyomta az ágyat. Az úszással is próbálkoztak, de az edző nem látott benne fantáziát. A karjait energikusan csápolta, de a lábtempót nem tudta fejleszteni. Így a versenyzésről le kellett mondania. A testedzés viszont a szenvedélyévé vált. Hosszú órákig futkározott a parkokban és a hegyekben – sötétedés után, amikor nem tűnt fel annyira, hogy hogy néz ki.

A televízióban látott egy természetfilmet a gepárdokról. Elbűvölte a mozgásuk harmóniája és célszerűsége. Arra gondolt, hogy talán az a futási mód illene hozzá is.

Nyaralása során a Balaton partján, a homokos parton, amikor már leszállt az est, viccből négykézlábra ereszkedett, és megpróbált úgy galopposzni, ahogy a gepárdoknál látta. Egy arra tévedt kutya, egy vékony agár, ezt kihívásnak vette, és üldözni kezdte. Persze gyorsan utolérte, de Tomi hirtelen megállt, és megsimogatta az állatot. Egy-kettőre megbarátkoztak, és attól kezdve többször is együtt futkároztak. A kutya neve Cheetah volt, ami gepárdot jelent, és ez a körülmény még jobban megerősítette Tomit az elhatározásában. A gazdája,

egy nyugdíjas angoltanárnő, nagyon örült az új ismerősnek. Kiderült, hogy ők is Budapesten laknak, néhány buszmegállónyira a Hajógyári szigettől. Tomi megígérte, hogy majd ott is meglátogatja őket.

Mivel ezután tervszerűen erősítette a karjait, a vállát és a hátizmait, egyre jobban bírta a versenyt a kutyával. Aztán az a nap is eljött, amikor már Cheetah nem tudta utolérni. Akkor Tomi előre rohant, de időről időre megvárta a társát, hogy megsimogathassa, és hogy az edzőpartnere ne hogy elveszítse a kedvét.

Lakatos jelentkezett egy atlétikai klubnál, és bejelentette, hogy futni szeretne. „Próbáljuk meg!” – mondta az edző. – „Fuss egy kört, majd mérem az időt.”

Igen. De a tapasztalt sportember majdnem elejtette a stoppert, amikor meglátta, hogy a fiatalember milyen fura stílusban vág neki. És vágtatott, mint a süvöltő szél. Amikor visszaért, leverte a salakot a tenyeréről, és megkérdezte: „Na?”

Az edző csak akkor ocsúdott fel, és amikor rápillantott az órára, nem hitt a szemének. Negyvenhat másodperc. Első próbálkozásra. A világcsúcs negyvenkettő körül van.

– Nem rossz – mondta. – Nem rossz. De vajon engednek-e majd négykézláb versenyezni?

Lakatos megvonta a vállát:

– Tudtommal ezt semmilyen szabály nem tiltja.

– Az igaz. Mindenesetre elkezdjük a munkát. De az országos bajnokságig nem láthatja meg senki.

És valóban. Az edzéseket késő este tartották, amikor már minden más sportoló hazament, és a biztonság kedvéért egy kutyafejhez hasonló sapkát is beszereztek, hogy ha valaki mégis leselkedne, azt hihesse, hogy az edző csak a kutyáját futtatja.

Az országos bajnokság volt az utolsó lehetőség, hogy valaki még kijusson az olimpiára. A 400 méteres síkfutás rajtjánál teljes volt a megdöbbenés. Lakatos ezúttal a kezeire is szögescipőt húzott (egy józsefvárosi maszek cipész igazította a különleges igénybevételhez), és nem rajtgépről indult, mint a többiek, hanem csak négykézláb ereszkedett.

Eldördült a rajtpisztoly, a versenyzők neki-vágtak a távnak, és a közönség hangos nevetésben tört ki, amikor meglátta Lakatos négy lábú futását. De arról is gyorsan meggyőződhetek, hogy ezzel a stílussal is lehet boldogulni.

Lakatos a hármas pályán futott, és száznál még az utolsó helyen volt. De kétszáznál már vezetett, előbbre volt, mint a pályaelőnnnyel induló külső versenyzők, a célegyenesben pedig már több mint 40 méter előnye volt. Ez volt az előfutam, a stopper pedig 43,20 másodpercet mutatott. Európa-csúcs! A közönség

megbabonázva bámult, ilyet még senki sem látott. „Húha! Csak megy, mint egy gepárd” – lelkesedett egy riporter, és ez azonnal rá is ragadt. Az újságok már Gepárdemberként hivatkoztak rá. A középfutamban Lakatos egy kicsit visszafogta magát (44,09), de a döntőben már a start is jobban sikerült. Valóban úgy nyargalt, suhant, mint egy gepárd. Az eredmény pedig 42,12 másodperc volt, új világcsúcs.

A szenzáció híre gyorsan terjedt a fővárosban, és a vidéki egyesületek vezetői is ezt tárgyalták, de a nemzetközi sportberkekben csak kevesen tudtak az esetről. Az új világcsúcsot be kellett jelenteni, elküldték a hivatalos jegyzőkönyvet is, de óvatosságból nem említették meg azt a körülményt, amely annyira különlegessé tette.

A Fővárosi Nagycirkusz személyzetise is felkereste Lakatost, azt akarta, hogy működjék közre az idomított állatokkal közös produkcióban, erre azonban hősünk nem volt hajlandó. „De világszám lenne, higgyen nekem, nagy a tapasztalatom!” – érvelt a cirkuszos, de nem tudta meggyőzni a fiatalembert.

Lakatos szorgalmasan edzett, hol a salakpályán, hol a néptelen folyóparton, ahol kis barátja, Cheetah is vele rohángált, miközben a nyugdíjas tanárnő figyelt, és etette-itatta őket, amikor kellett.

Abban az évben Dubai rendezte az olimpiát. A megnyitó ünnepségen Lakatos vitte a magyar csapat zászlaját. Mindenkinnek feltűnt, hogy a magyar zászló jó fél méterrel az összes többi fölé magasodott.

Megkezdődtek a versenyek, és Lakatos hamarosan a tévékamerák elé került. Minden megjelenését felvették, mindenki vele akart interjút készíteni. Ő azonban diszkréten visszahúzódott, az edzései sem voltak nyilvánosak. Minden este, ahogy feljött a hold, Tomi és Cheetah sétálni indultak. És a Perzsa-öböl homokos fövényén a két cimbora fesztelenül kergetőzött.

Lakatos a saját világcsúcsát már a selejtezőben megjavította (41,78), majd azt is tovább javította a középfutamban (41,60). A döntőt nagy érdeklődés előzte meg. Hetvennyolc tévétársaság közvetítette egyenes adásban, és a dubai tévé műsorát is sokan átvették. Számítások szerint az egész világon legalább 400 millió néző láthatta, ahogy Lakatos a rajtvonalnál négykézlábra ereszkedik, kezén és lábán a négy szögescipővel. Ezúttal a legbelső pályára került, és a rajtja még jobban sikerült, mint korábban bármikor. Már száz méternél látszott, hogy vezet. A hármas pályán azonban egy trinidadai versenyző lába kibicsaklott, nagyot esett, éppen Lakatos elé. A kettesen egy német futott, neki még sikerült átugrania a sérültet, de Lakatos felbukott benne. A közön-

ség felzúdult, de még jobban megdöbbsen azon, ami következett. Lakatos felállt, a trinidadit felnyalábolta, és óvatosan kitette a pálya szélére. Aztán nagyokat szökkenve a többiek után iramodott. Utol is érte őket, de a hét befutó közül csak ötödik lett. Az amerikai Carson győzött, 42,67-tel, de a közönség felállva ünnepelte a magyar versenyzőt. Carson is érezte ezt, és az eredményhirdetéskor eleve csak a dobogó második fokára akart felállni. A versenybíró-ságot azonban nem hatották meg a történetek, a szabályzatot követve Carson kapta az aranyérmet, az ezüstöt egy kenyainak, a bronzot pedig egy kínai atlétának adták. Lakatost az olimpia végén azzal kárpótolták, hogy neki ítéltek a sportszerűségi díjat, a Fair Play aranyérmet. (Történetesen ez volt az egyetlen arany, amit a magyar sportolók hazahoztak Dubaiból.)

Lakatos az olimpia után visszavonult a versenyzéstől, mondván, hogy a különleges testi adottságaiból nem lenne tisztességes hasznot húzni.

A média azonban továbbra is szívesen foglalkozott vele. Meginterjúvolták a nyugdíjas tanárnőt, a kutya fotója is bejárta a világot, a tévéállomások még sokáig zaklatták Lakatost. Mondanunk sem kell, hogy a cirkusz személyzetise is újra felkereste, de most sem járt sikerrel. „Nézzé, én már egy bizonyos értelemben nemzeti hős lettem, megkaptam a lovagkereszt

polgári fokozatát is, és nem lenne szép dolog, ha most elkezdenék a cirkuszban szerepelni.”

De Lakatosnak még volt egy nagy dobása. Mint celebet, meghívták a londoni nemzetközi agárversenyre. El is ment, de nem a versenybírók asztalához ült, hanem ahhoz a kapuhoz állt, amelytől a kutyákat engedték ki. Elővette hátizsákjából a négy szögescipőt, és az agarakkal együtt ő is rohanni kezdett. Robogott, nagyobb ugrásokkal, mint azok, a teste hosszan kinyúlt, mint a gazellát üldöző gepárdé. Rohant, rohant, az agarak is félve pillantottak rá. Úgy győzött, hogy még a műnyulat is megelőzte.

Ennek a nem mindennapi agrárversenynek a videofelvétele is bejárta a világot. Az Interneten több mint 350 millióan osztották meg.

Lakatos Tamás akkor mondott végleg búcsút a nyilvánosságnak. Többé nem vállalt semmilyen tévészereplést, újságinterjút. Jeles eredménnyel végezte el a Gyógypedagógiai Főiskolát, egy sportfiziológiai kutató intézetben kapott munkát. Utána is bejárta a könyvtárba. A testi deformációk okairól és fiziológiájáról olvasott magyar, angol, német és francia nyelvű szakirodalmat. Mert nemcsak az érdekelte, hogy milyen fura lett a teste, hanem az is, hogy miért.

Holnap vasárnap

Vasárnap délután az agg diktátor fiatal felesége lustán elnyújtózott az ágyban. „De jó is lenne, ha holnap is vasárnap lenne” – mondta.

A diktátor ezen eltűnődött, majd elővette a mobiltelefonját, kiment a hallba, és egy rövid beszélgetést folytatott a miniszterelnökkel.

Vacsora után bekapcsolta a tévét. Egy filmet vetítettek. Aztán felbukkant a bemondó.

„Kedves hallgatóink! Megszakítjuk adásunkat. Rendkívüli közleményt olvasunk be. A kormány röviddel ezelőtt szeretett elnökünk kezdeményezésére úgy döntött, hogy megajándékozza népünket egy rendkívüli vasárnappal. Holnap a vasárnap zárva tartó üzletek nem nyitnak ki, de a tömegközlekedési eszközök, az orvosi ügyeletek, a patikák és az éttermek a vasárnapi munkarend szerint működnek.”

Nemsokára híreket mondtak. Az elnöki hivatal szóvivője sajtóértekezletet tartott, és hosszasan magyarázta a rendkívüli vasárnap előnyét a népegészségügyre és a nemzeti összefogásra, majd élesen bírálta egyes ellenzéki politikusok és bértollnokaik reagálását, akik nem átalították voluntarizmussal vádolni a kormányzatot.

Aztán megszólalt a Tudományos Akadémia nemrég kinevezett elnöke, aki kifejtette, hogy a

Földnek a Nap körüli pályáján éppen most adódott egy olyan alkalom, hogy egy napot be lehetett toldani. Ezt a plusz napot majd az év végén veszik vissza, így aggodalomra semmi ok.

Végezetül még a nemzetgazdasági minisztert is megszólaltatták, aki felvetette, hogy a rendkívüli vasárnapot természetesen majd le kell dolgozni, de egy olyan, későbbi időpontban, amikor az állampolgárok szervezetére ez a többletmunka a legkisebb plusz terhelést jelent. Így a gazdaságot semmi kár nem éri, mégis élvezhetjük a rendkívüli pihenőnap előnyeit.

Ezután megváltoztatták az esti programot. Megismételték a diktátor születésnapja tiszteletére rendezett operaházi gálaműsort.

A diktátor felesége odabújt a férjéhez.

– Imádom, hogy ilyen erős és hatalmas vagy. Minden kívánságomat teljesíted.

– Ez a legkevesebb – mondta az agg diktátor.

– Úgy szeretnék ma éjjel egy igazán jót szeretkezni! – mondta a feleség, és érzékien kinyújtózkodott.

A férj bólintott, és megnyomott egy gombot. A palota testőrségének egy fiatal, jóképű tagja jelent meg az ajtóban. A diktátor a feleségére mutatott, majd kiment a szobából.

Téridő

A Suzuki csendesen duruzsolt és falt a kilométereket. Balázs bekapcsolta a rádiót. Pár perc zene után egy női hang jelentkezett be, a közlekedési hírekkel. *„Az M5-ös autópályán, Ócsa térségében az imént balesetről kaptunk jelentést, torlódásra lehet számítani. A helyszínelés nemsokára elkezdődik. Aki teheti, időben térjen le, és kerülje el ezt a szakaszt.”*

Balázs kinézett, látott egy táblát, nemsokára Ócsa következik. Azt mérlegelte, hogy érdemes-e letérnie, vagy inkább várja ki, amíg a póru jár autót mellett elvezetik a forgalmat.

Előre nézett. Senkit nem látott az autópályán, torlódásnak nyoma sincs. Úgy döntött, még egy darabig nem tér le.

A zenét újra közlekedési hírek szakították meg. „A rendőrség közleménye szerint egy Suzuki hátulról beleszaladt egy lovat szállító teherautóba. A személyautó súlyosan megrongálódott, még folyik a helyszínelés.”

Balázs keresett egy olyan állomást, amelyiken zenét adtak, de utána visszatért, mert kíváncsi volt, mi újság az M5-ösön. Még mindig semmi furcsát nem látott.

„A baleset helyszínéről jelentkezünk – mondta megint a rádió. – A Suzuki vezetője súlyosan megsérült, de a teherautósofőr meg-

úsza kisebb karcolásokkal, mindkettőjüket elszállították a mentők. A 26-os kilométerkőnél lassan újraindul a forgalom, de jelenleg még sok jármű vesztegel itt. Néhány perc múlva visszatérünk a legfrissebb közlekedési információkkal.”

Balázs a visszapillantó tükörben látott néhány gépkocsit, de balesetnek semmi nyoma. Hajtott tehát tovább, de fura érzés kerítette hatalmába. Már közeledett a 26-os kilométerkőhöz, és még mindig se rendőrök, se roncs. Milyen balesetről beszélnek ezek?

Baloldalt nagy sebességgel közeledett egy 4 kerék meghajtású, csillogó Mercedes, Balázs csak bámulta, ahogy elsuhan. Egyeseknek mi mindenre telik! Aztán hirtelen jobbról, a gyorsítósávon feltűnt egy teherautó, amely valamit húzott maga után. Balázs rálépett a gázra, hogy a teherautó előtt biztonságosan elhaladjon, de a másik is gyorsított, nyilván úgy vélte, hogy még befér.

Balázs még megpróbálta balra rántani a kormányt, de a kezei nem engedelmeskedtek. Az utolsó kép, ami megmaradt az agyában, egy ló nagy kerek tompora volt. Utána minden elsötétült.

Képtelen volt megmozdulni, minden tagja fájt. Hosszú percek teltek el így.

Aztán a zörejekből lassan összeállt az autórádió hangja, ahogy egy kedves női hang megszakítja az adást: „Az M5-ös autópályán, Ócsa

térségében az imént balesetről kaptunk jelentést, torlódásra lehet számítani. A helyszínelés nemsokára elkezdődik. Aki teheti, időben térjen le, és kerülje el ezt a szakaszt.”

Mi történt? A téridő szövetében egy kis ránc keletkezett, de már kezdett kisimulni.

Éberen

1.

A detektív leállította a videó-lejátszót.

– Nos, Mr. Robinson, nem vett észre valami különöset?

– Nem. Mit kellett volna észrevennem?

– Nézze, már háromszor lejátszottuk magának a felvételt. Azt kellett volna észrevennie, hogy ön egy másodperccel korábban a földre vetette magát, mint ahogy a nagykövetet lelőtték – mondta a detektív ingerülten.

– Ja, értem – mondta Robinson. – Ez valóban igen különös.

– Van rá magyarázata? – kérdezte a detektív. – Nézze, a feltételezésünk az, hogy ön tudott a merényletről, azt is tudta, mikor dördül el a lövés.

– Nem volt tudomásom arról, hogy mi készül, azt sem tudtam, hogy akit lelőttek, az nagykövet.

– Jó – mondta a detektív. – Gondolkozzon még rajta egy kicsit. Egyáltalán, hogy került a repülőtérré?

– A barátnőmet vártam.

Itt megakadt a beszélgetés. Robinsont egy időre magára hagyták.

Amikor a nyomozók visszajöttek, Robinson jelezte, hogy mondani akar valamit.

– Na? Rájött, hogy honnan tudta, mikor kell a földre vetnie magát? – kérdezte a tiszt.

– Nem tudom pontosan, de van egy elképzelésem.

– Ossza meg velünk!

– Tudják, ilyesmi nem először fordul elő velem. Mintha valahogy megérezném, hogy mi fog történni.

– Úgy érti, látja a jövőt?

– Nem, dehogy. De lehetséges, hogy a körülményekből következtetni tudok rá.

– Milyen körülményekből?

– Ebben az esetben talán láttam valami furcsát a jelenlévők arcán. Hogy mind egyfelé néznek. Esetleg hallottam egy oda nem illő neszt. És mindebből, anélkül, hogy tudatában lettem volna valamilyen következtetésnek, a testem magától cselekedett. Hasra vágtam magam, de nem tudtam, miért.

A detektív gyanakodva nézett Robinsonra.

– Azt mondta, nem először fordult elő. Tudna még említeni ilyen eseteket?

Robinson gondolkozni kezdett.

– Igen. Ilyen volt, amikor, még középiskolás koromban, kirándultunk. Egy meredek hegyoldal mentén kapaszkodtunk fel. Éppen egy barlangszerű beszögelés mellett álltam, amikor azt vettem észre, hogy odasimulok a falhoz,

minél beljebb az üregbe. Egy pillanattal később legurult egy kő és eltalálta az egyik társamat. Eltörte a lábát, onnan kezdve kézben kellett levinnünk.

– És maga ezt is előre megérezte?

– Nem tudom. Csak azt tudom, hogy egy másodperccel az eset előtt valami nem stimmelt, ami arra késztetett, hogy védelmet keressek. Talán annak a hangja, hogy a kő alatt meglazult a talaj, talán már a gurulás zaja, nem tudom.

– Ezt elmondta valakinek?

– Igen. Egy orvosnak elmondtam, de ő azt mondta, ne képzelődjek, és ne legyenek lelkiismeretfurdalásaim.

– És nem gondolt többet az esetre?

– Egy ideig nem. De aztán történt megint egy nagyon furcsa dolog.

– Azt is mesélje el!

– Az egyik barátom zsidó, és engem is meghívott egy zsidó ünnepségre. Szónoklatot tartottak, én a nézőközönség soraiban ültem. És egyszer a szomszéd ház ablakában, a sötétben megláttam egy fejet. Nem volt különösebben gyanús, talán barnább volt egy kicsit a megszokottnál, és feltűnt a nézése. A távolság miatt egy szót sem hallhatott, de figyelt. Akkor is elfogott ez a különös érzés, felálltam, és kimentem a teremből. És néhány perc múlva be-tört az ablak, és a szónok sebesülten, véresen esett a földre.

– Ez volt a Cohen-féle eset? – kérdezte a detektív.

– Igen, az. Az előadót nem ismertem, de utána vallomást tettem a rendőrségen.

– Mi történt, amikor ez a rossz előérzete volt? Miért nem kiáltotta el magát, hogy veszély van?

– Nevetségesnek éreztem magam.

– A barátjának sem szólt?

– Előre neki sem. De ő utánam jött, még a lövés előtt. Kíváncsi volt, mi ütött belém. Neki elmondtam a dolgot, de ő sem vette komolyan, annak ellenére, hogy mindennek szemtanúja volt. Napokig töprengtem ezen, aztán elmentem a rendőrségre. De nem tudtam segíteni.

– Ezt hogy érti?

– Az elém rakott fotók között nem ismertem fel a merényletet. Semmit sem tudok róla, azon kívül, hogy ott volt az ablakban és erősen figyelte.

A detektív sokáig hallgatott. A munkatársai is tanácstalannak látszottak.

– Tudja, mit? – mondta végül a detektív. – Kivizsgáljuk ezt az állítólagos képességét. Most benn tartjuk, és hívunk egy pszichiátert.

– Felhívhatom a barátnőmet?

– Sajnos nem. Összeesküvés gyanúja esetén ez nem lenne ésszerű. De ide hívhatjuk az ügyvédjét, ha gondolja.

– Nincs ügyvédem – mondta a férfi. – Elfogadom azt, akit majd kirendelnek. De az sem sürgős. Magam is nagyon kíváncsi vagyok a vizsgálat eredményére. Elvégre a kérdés az, hogy megbolondultam-e.

Néhány másodperc telt el, az egyik rendőr közelebb jött, azzal a szándékkal, hogy egy másik helyiségbe kísérje. De Robinson megelőzte. Felpattant, a többiek csodálkozva néztek rá. Abban a pillanatban ugyanis a szék egyik lába kitört, a szék összeomlott, és egy csavar koppanva esett a földre. Mindannyian elképedve bámulták.

– Különös, tényleg igen különös – mondta a detektív. – Miből tudta, hogy összedől a szék?

– Nem tudom. Talán valami zajt hallhattam, vagy az egyensúlyom kezdett megváltozni.

– Holnap kivizsgáljuk. Maga vagy börtönbe kerül, vagy a cirkuszba – mondta a detektív és a zsebéből egy cigarettás dobozt vett elő.

2.

A sokoldalú vizsgálatok kiderítették, hogy Robinson minden szempontból normális ugyan, de a váratlan események iránt szokatlan éberség és tudattalan kombinációs készség jellemzi. A láthatatlan labdák és felülről lepottyánó tárgyak többségét sikerült időben észlelnie, viszont a reakcióképessége korántsem volt tökéletes. Sok tanakodás után valaki a fejesek

közül felvetette, hogy esetleg a titkosszolgálatoknak kellene ajánlani.

A CIA központjában is tesztelték, végül egy amerikai diplomata mellé osztották be, második testőrnek.

Egy nyári éjszakán a diplomata egy afrikai ország miniszterelnökének rezidenciáján teazott. A két testőr vigyázott rá. Hirtelen Robinson átnyúlt az asztalon, és a diplomatát lerántotta a földre. A másik testőr is megmozdult, reflexszerűen meg akarta védeni a diplomatát Robinsontól.

A lövedék a szék háttámlájába fűrődött. Nagy volt a felfordulás, a helyi biztonsági szolgálat emberei berohantak a dzsungelbe, és jobbra-balra lövöldöztek, de a merénylő kerekelt oldott.

Volt egy másik hasonló eset is, ezúttal egy algíri sikátorban rántotta el Robinson a védett személyt, és azt a merénylőt sem sikerült megtalálni.

Mindezek gondolkodóba ejtették Robinson főnökét, Greenfield ezredest. Egyre inkább meggyőződésévé vált, hogy Robinson egy ügyes szélhámos, aki jó előre kiterveli a merényleteket, hogy ezek révén hősnek tűnjék fel. Mindenestre nem adott róla jó véleményt, és hősünk nemsokára alacsonyabb szolgálati beosztást kapott. Két hónap múlva a diplomata helikopter-szerencsétlenség áldozata lett.

Az idő lassan múlt, Robinson csak néha kapott valamilyen munkát. Végül megbízták azzal, hogy kísérjen el néhány tisztet egy másik bázisra, ellenséges területen keresztül. Robinson megismerkedett velük, felmásztak a dzsipre, és elindultak az úti cél felé.

Lassan haladtak, az út alig volt járható. Mind sötétebb lett. Egyszer csak Robinson felélénkült. Körbenézett, és azt kiáltotta a többieknek: „Veszély! Leugorni!”

A tisztek nem nagyon értették a dolgot, lassan szedelőzködtek, de Robinson villámgyorsan átvette magát a dzsip oldalfalán. Már gurult lefelé, egy út menti árokba, amikor az autót eltalálta egy vállról indítható rakéta. A többiek ott pusztultak.

A dzsip lángolt, a benzintartály felrobbant, Robinson pedig ott kucorgott az árokban. „Ezt is megúsztam” – gondolta magában. De aztán megint kényelmetlen érzése lett. Lépéseket hallott. Egy fekete suhanc jelent meg a feje felett, kezében géppisztoly.

– Újságíró vagyok – mondta Robinson reszketve.

– Az nem számít – mondta a felkelő, és meghúzta a ravaszt.

Robinsont szülővárosában temették el, halála után megkapta a legmagasabb amerikai szolgálati érdemérmet.

Korábbi főnöke, Greenfield ezredes egyre csak csóválta a fejét.

– Egyszer a legnagyobb szélhámost is elkapják – mondta magában, és tovább rágta a rágógumit.

Miszter Vízjel

Kéne egy sokakat érdeklő kisregényt írnom, hogy az adósságaimat ki tudjam fizetni. Áttekintettem a lehetőségeket, és úgy döntöttem, hogy egy sorozatgyilkost választok főhősnek, az most nagyon megy. Milyen legyen ez a sorozatgyilkos? Nem hagyhat maga után semmilyen azonosítható nyomot, hiszen a modern technikai lehetőségek mellett akkor elég gyorsan el lehetne kapni. Ezért hát kesztyűben dolgozik, és arra is gondosan ügyel, hogy még a szempilláját se hagyja ott, mert abból is DNS-mintát lehetne venni.

Valamivel azonban jeleznie kell, hogy ő volt az elkövető, nehogy már más számlájára írják a sok bűncselekményt. A Guinness-rekordok világában nagyon is számít, hogy ki hány gyilkosságot követett el. Ezért hát ez a veszedelmes bűnöző úgy hagyja el a tetthelyet, hogy a vízcsapot nyitva hagyja. Na nem nagyon, ne ázzon el a lakás, de azért jól láthatóan. A rendőrségen szellemeskedve Mr. Watermarknak, azaz Miszter Vízjelnek keresztelték el a pasast.

Philip Norton nyomozót állították rá az ügyre. (Néhány percig flörtöltem azzal a gondolat-tal, hogy Nortonnak teremtsék egy titkárnőt, aki reménytelenül szerelmes belé, de elvetettem az ötletet, mert csak komplikációkat oko-

zott volna. És nagyon nem szeretem az olyan komplikációkat, amelyeket nők okoznak.)

Adva van tehát egy sorozatgyilkos és egy nyomozó. Igaz, hogy nyom nélkül nehezen lehet nyomozni, de mindenesetre ez a munkája. Norton nem volt olyan bravúros, mint Poirot vagy Sherlock Holmes, de azért elég jó a szakmájában. A kisregény tehát a kettejük játszmányáról fog szólni.

Az első gyilkosságot meglehetősen későn fedték fel. A kisvárosban megjelent egy sármos fiatalember, Robert Bailey, mindenkivel udvarias és segítőkész volt, és a környékbeliek annyira megkedvelték, hogy az egyik család még a házat is rábízta, locsolja meg a virágokat és etesse meg a tengerimalacot, amíg nyaralnak. Nem is volt ezzel semmi baj, amikor visszajöttek, a házat rendben találták, és hálásak voltak érte a fiatalembernek. Évekkel később, amikor a házat eladták, az új tulajdonos felfedezte a soha sem használt padláson egy csecsemő csontvázát. A doboz, amelyben megtalálták, teljesen le volt plombálva. Az esetről írtak az újságok, sosem derült ki, hogy kié volt a gyerek, és a családnak nehezen sikerült cáfolni a vádat, hogy a csecsemőt esetleg ők ölték meg. Idővel elcsitult a lárma. Amikor Norton végigjárta a gyanús eseteket, az új tulajdonossal is beszélt. És megtudta, hogy a padláson egy száraz vízvezeték csapját nyitva találták. Ez elgondolkodtatta Nortont. Nem

zárta ki az eshetőséget, hogy ez a gyilkosság is Miszter Vízjel számlájára írandó. (Baileyt persze hiába keresték, álnév volt, és a kisvárosból ismeretlen helyre távozott.)

A következő gyilkosságot az egyik közép-amerikai kisvárosban egy állítólagos biztosítási ügynök követte el. Áldozatát felhívta, randevút beszélt meg vele (ezt onnan tudjuk, hogy az asszony elújságolta a szomszédjának, kit vár). A kiérkező rendőrök holtan találták az asszonyt, az értéktárgyai eltűntek. Mint később Norton megtudta, itt is csöpögött a csap.

Más városokban is történtek ilyen gyilkosságok, és a nyitva hagyott vízcsap ezeket is Miszter Vízjelhez fűzték.

(Emlékeztető magamnak: ezeket az eseteket is le kell írni, zaftos részletekkel!)

Megpróbálok elképzelni főhősömet. Otthon ül, valamilyen italt szürcsöl, krimit néz a tévében, és egy vaskos dossziében ott vannak az eddigi rémtetteiről szóló újságcikkek kivágatai. És még nincs elég. Igazából csak most kezd ráérezni a sorozatgyilkolás ízére.

A filmet reklám szakítja meg. A férfi hirtelen felpattan, az ismerős izgalom kapja el. Odakint sötét van, csepereg az eső, ilyenkor kevés ember császkál az utcán. Esőkabátot vesz fel, és elhagyja a lakást. Buszra száll, és egy távoli kerületben kezdi el portyáját. Egy kocsmából imbolygó léptekkel jön ki egy magányos fiatal nő. A férfi odalép, és megszólítja.

– Bocsánat, kisasszony. Nem vagyok ismerős erre felé. Hasogat a fejem, nem tudja, hogy hol találok most egy gyógyszertárat?

A nő bizonytalanul méregeti a férfit, de végül elhatározza, hogy segít.

– Innen két utcányira van egy gyógyszertár, de nem tudom, hogy nyitva van-e.

– Megmutatná, merre van?

– Hogyne. Jöjjön, én is arra lakom.

A gyógyszertár már zárva volt, de addigra olyan bizalom támadt a nőben az ismeretlen iránt, hogy felhívta a lakására, és mivel volt otthon egy gyógyszeres doboza, megengedte, hogy ott vehessen be egy fájdalomcsillapítót.

Amikor Norton másnap szemügyre vette a lakást, rögtön kiszúrta a nyitva hagyott vízcsapot. A nőt megfojtották, de dulakodásnak, szexuális erőszaknak semmi nyoma. Ez a gyilkosság is felkerült Miszter Vízjel lajstromára.

Az irodában természetesen bejelölték az összes gyilkosság helyszínét, de igazából nem találtak semmilyen logikát. A sorozatgyilkos nem az áldozatainak helyszínével, nevével vagy a dátumokkal üzent, kizárólag a csöpögő vízcsapok kapcsolták össze az eseteket. Két ilyen gyilkosság eleve kérdéses volt, mert kiderült, hogy ezekben a lakásokban a vízcsap már előtte is csöpögött. Miszter Vízjel szakmai büszkeségét sértették volna ezek a félreérthető jelek. Ilyen lakásokból ő gyorsan kihátrált volna.

Amerika másik végében meggyilkoltak egy gazdag özvegyasszonyt. Sok pénzt vittek el, néhány ékszert is. És a rendőrök nyitva találták a csapot. Mivel a rendőrségi berkekben addigra már elterjedt, hogy Norton az ilyen esetekre specializálódott, valahogy eljutott hozzá is a hír. Elment, körülnézett, de ő sem jutott előbbre.

Most itt tartok. Nemsokára folytatom. De olyan érzésem van, mintha nem lennék egyedül a lakásban. És mintha valaki a fürdőszoba csapját babrálná. ...

Jesszusom!

Átfedés

Kelvin két hete vásárolta meg a kis hegyi kunyhót. Szerette a rusztikus környezetet. Most először jött ki a tanyára, hogy felmérje, mi mindent kell még megvennie, hogy a saját ízlése szerint rendezze be.

Beállt az udvarra, kinyitotta a fészer ajtaját, betette a kocsit, majd odament a házhoz.

Simán fordult a kulcs a zárban, de a meglepetéstől alig tudott szóhoz jutni. A bezárt ajtó mögött volt valaki! Egy hajlott hátú, szakállas öregember, régies ruhában. Ott szöszmötölt a konyhában.

– Hát maga kicsoda? És hogy került ide? – kérdezte az öregtől.

Az úgy tett, mintha nem is vette volna észre. Kelvin leült az egyik székre, és nézte, ahogy az öreg kiballag az udvarra egy vödörrel a kezében.

– Hát ez mégis csak hallatlan – gondolta magában Kelvin, és az ablakon át nézte, ahogy az öreg odamegy a kúthoz, belemeri a vödröt, majd a teli vödörrel visszajön a házba.

De hát a kútban nincs is víz! Már vagy hatvan éve kiszáradt!

Az ismeretlen közeledett az ajtó felé. Kelvin gyorsan odalépett, és belülről bezárta az ajtót. De ezzel semmit sem ért el. Az öreg simán be-

jutott az udvarról, szó nélkül elment Kelvin mellett, és a vödröt letette a sarokba.

– Hé, öreg! – szólította meg Kelvin. – Miért ment a kútra? Nem látja, hogy be van vezetve a víz?

Az ismeretlen most sem válaszolt. Néhány ruhadarabot felvett magára, azok is rettenetesen régimódiak voltak, és újra kiment. Most egyenesen a fészer felé tartott.

– Nehogy már hozzányúljon a kocsimhoz! – mondta Kelvin félhangosan, és odament az ajtóhoz.

Eltelt néhány perc. Az öreg kijött a fészerből, és egy lovat vezetett a kantáránál fogva, majd egy szekeret kapcsolt a lóhoz, felült a bakra, és komótosan kihajtott az udvarról.

Kelvin csak ekkor tért magához. Kirohant, odament a fészerhez, és benézett. Az autó ott állt, érintetlenül. Beszaladt a kocsi kulcsért, beszállt, kifarolt a fészerből, és kihajtott az útra.

– Az öreg nem juthatott messzire azzal a gebével – gondolta, és rátaposott a gázra. Az autópályára is felment, de nyoma sem volt a szekérnek.

Kelvin visszatért. Ezúttal az udvaron hagyta az autót, és bement a házba. Nem találta a vödröt. Elővette a magával hozott kávéport, a csapból vizet engedett, és egy gyorsforralón megfőzte a kávé. – Mi a fene van itt? – morfondírozott, miközben a kávéját kavargatta.

Aztán körbejárta a helyiségeket. Mindent rendben talált, minden ugyanúgy nézett ki, mint ahogy az ingatlanos mutatta a fotókon. Nem talált magyarázatot a rejtélyre. Megint bezárta a bejárati ajtót, aztán leült, és egy kicsit elbóbiskolt.

Arra ébredt, hogy megint nincs egyedül. Az öreg jött vissza. Kelvin azonban észrevett valamit. A lovas kocsi keresztülment az autóján! Mintha ott sem lenne. De hát ott van, Kelvin látja.

Az öreg bejött a házba. A bezárt ajtó most sem jelentett neki akadályt. Akkor Kelvin elhatározta, hogy végrehajt egy kísérletet. Odament az idegenhez, és megpróbálta megérinteni. A keze üres levegőt markolt. Az az ember itt is volt, meg nem is. Aztán Kelvin az öreg útjába állt. Most az ment rajta keresztül, miközben Kelvin semmit sem érzett.

Ebből Kelvin kikövetkeztette, hogy az öreg nem ugyanabban az idősíkban létezik, mint ő.

– Talán az öreg volt ennek a háznak az egykori lakója. De mit keres itt, az én időmben? Valamiféle átfedés van közöttünk?

Minden kísérlete a kapcsolatfelvételre kudarcba fulladt. Az öreg nem vette észre. – De akkor hogy láthatom őt én? – tette fel magának a kérdést Kelvin. Erre pedig nem tudott válaszolni.

Végül feladta. Ült a széken, az asztal mellett, és egykedvűen szemlélte, ahogy az öreg

tesz-vesz. Most például elővett egy petróleumlámpát, és meggyújtotta. De hát van villany! Kelvin odaugrott az ajtóhoz, és felkapcsolta a lámpát. Az öreg tovább is a petróleumlámpa fényénél rendezkedett. Lehet, hogy ő nem látta a villanyt. Vagy nem is tudja, mi az.

– Ez vagy boszorkányság vagy szellemjárás – gondolta Kelvin. – Esetleg álmodom az egészet. Jobb is lesz, ha egy kicsit ledőlök odafent.

Felment az emeleti hálósobába, és úgy ruhástól ráfeküdt az ágyra. Egy picit szunyókált.

Arra ébredt, hogy már sötét van, és jön az öreg, magasra tartva a petróleumlámpáját. Szemmel láthatóan ő is le akart feküdni.

– Na, most mi lesz? – gondolta Kelvin, és nem mozdult.

És látta, hogy az öreg levetkőzik és lefekszik. Pontosan őrá. Semmit sem érzett a testéből, de kétségtelenül ott feküdt. Rajta. Vagy inkább benne. Ketten foglalták el ugyanazt a helyet.

Ezt már nem bírta idegekkel. Kikászálódott, és lesietett a lépcsőn.

Elővette a mobiltelefonját és felhívta az ingatlanost.

– Na? – kérdezte az. – Megnézte a kunyhót? Milyennek találta?

– Lakottnak. Már lakik itt valaki!

– Csakugyan? – kérdezte az ingatlanos. – Az lehetetlen. Én csak magának adtam kulcsot.

– Aki itt lakik, annak nem kell kulcs. Szabadon jár-kel, és ráadásul átment az autómon egy lovas kocsival!

– Biztos, hogy mindezeket nem csak beképzeli?

– Biztos. Egy öregember. Petróleumlámpával világít, vizet merít a kiszáradt kútból, és ugyanabban az ágyban fekszik, amelyikre én dőltem le.

– Tudja, mit? Ezt most nekem egy kicsit nehéz felfognom. Jöjjön be holnap az irodámba, és mindent nyugodtan megbeszélünk.

– Inkább maga jöjjön ki! Nem érti? Olyan házat adott el nekem, amelyikben laknak. Ráadásul valami kísértet. Én világosan látom őt, de ő nem lát engem, és nem hallja, amit mondok.

– De hát ez lehetetlen.

– Persze. Lehetetlen, és mégis így van. Mondja, nem halt meg ebben a házban egy szakállas öregember? Akinek a szelleme visszajárna kísértetni?

– Nem tudok róla. De hívja ki nyugodtan a rendőrséget. Tudja a számukat? Várjon, le-diktálom.

A rendőrök csak másnap délelőtt jöttek ki. De addigra az öreg már elment hazulról. A lovas szekérrel. Semmi nyomát sem találták. Felvették az adatokat, de nem hitték el igazán a történetet.

– Maradjanak itt! – kérlelte őket Kelvin. – Délre biztosan visszajön.

– Sajnos, nem érünk rá – mondta a rangidős rendőr. – Tudja, mennyi dolgunk van? Az utóbbi hetekben megnőtt a bejelentések száma. Azt ajánlom, uram, hogy írja meg az esetet egy újságnak.

– Egy UFO-magazinnak – tette hozzá a másik. És elköszöntek.

Kelvin egy darabig magában tépelődött, aztán újra tárcsázott.

– Na, voltak kint a rendőrök? – kérdezte az ingatlanos. – Ők is látták a titokzatos öreget?

– Épp nem volt itthon. Mondja, vissza tudnánk csinálni ezt az ingatlanüzletet?

– Hát, elvileg igen. De meg kell fizetnie az ügyintézését.

– Mit bánom én! Vagy adja el másnak! Nekem már nem kell.

Az ingatlanos elgondolkozott magában. – Érdekes, hogy már másodszor járok így ezzel a kunyhóval. Még a végén a nyakamon marad.

(Most nyilván azt várja tőlem az olvasó, hogy felfedjem, mi is történt valójában. De hát honnan tudnám én azt? A rejtélyes dolgok épp azért rejtélyesek, mert nincs rájuk ésszerű magyarázat.)

Én vagyok a Világ

Egy nap arra ébredtem, hogy én vagyok a Világ. Első gondolatom az volt, hogy nyilván megbolondultam, és egy pszichiátriai klinikán kezelnek ezzel a téveszmével, de nem. Magamban néztem, és láttam a pislákoló csillagokat, csápoltak a különböző galaxisok spirálkarjai, és ezt az egészet belülről érzékelttem, én voltam a spirálkar, és benne a csillagok is, külön-külön. Időnként megrándultam, ilyenkor felrobbant bennem egy szupernóva, de persze az is én voltam, és láttam, ahogy fénysebességgel sugárzódok szét, egyszerre milliárdszor milliárd darabban. És én voltam az az égitest is, amelyikbe belefűrődtem, engem szurkáltak a kozmikus záporok.

Sok időbe telt, amíg rájöttem, hogy tetszés szerint tudom változtatni a nézőpontomat, tehát rajtam múlik, honnan szemlélem ezt az egészet, azaz önmagamat.

Azt mondtam, hogy ez az átalakulásom egy bizonyos napon történt, de persze az időnek már nincs jelentősége. Minden attól függ, hogy milyen távolságból szemlélek valamit. Ha távolabbról, akkor a szemlélt tárgy – mondjuk, a Föld – egy korábbi állapotát látom, ha közelebbről, akkor a jelenét. De egy bizonyos értelemben a jövőjébe is belelátok. Látom például azt az aszteroidát, amelyik majd 765 év múlva

telibe fogja találni a Földet. Nem tudok változtatni a pályáján. A Világ vagyok, de nem az Isten.

Jut eszembe... Istennek eddig semmilyen nyomát nem érzékeltem. Emberi tudatom maradványai szerint léteznie kell, de Világként az a benyomásom, hogy teljesen magamtól működöm. Azazhogy nem is annyira működöm, mint inkább csak vagyok. Ok nélkül és cél nélkül. Ha Isten teremtett, akkor bizony nagyon magamra hagyott.

Hol is tartottam? Ja, a Föld. Aránylag gyorsan sikerült megtalálnom. Tényleg olyan, ahogy az űrhajósok látták. Csak kisebb. Egy jelentéktelen porszem a világmindenségben. Talán nem is érdekelne, ha nem lenne rajta élet, és ha barátaim, rokonaim nem élnének ott.

Ahogy közeledtem, először a régmúlt eseményeinek látványa jutott el hozzám. Valami nagy végbélkúp-félét építenek. Aha, azok a piramisok. Aztán úgy bugyborékkolt minden, mint a kása, itt is, ott is füstfelhő tört az égnek. Az lehetett az első világháború. Aztán megint égő városok és erdők. Egy nagy villanás: Hirosima. Magyarországra fókuszáltam. Tanúja voltam saját megszületésemnek. Nehéz szülés volt, de megérte.

Sokkal közelebbről láttam, ahogy kisdobosként az amerikai imperialisták koreai beavatkozása ellen tüntetnek. Ez az 1951-es esztendő

lehet. Aztán megpillantottam Budapestet, ahol megint robbanások és lövöldözések fényei villantak. 1956. (Érdekes, láttam a bevonuló tankokat, de nem láttam, hogy a kormány a helyén lenne.)

Megint elrugaszodom. Ott vagyok, ahova gondolom magamat. Furcsa félelem fog el. Érzem, ahogy tágulok, ahogy hülök, és lassan a darabjaimra hullok szét. Az emberi élet korlátai közül kiszabadulva sem lehet részem az öröklétben. Nemcsak minden újszülöttel megszületek, de naponta sok millió haldoklóval együtt meg is halok. Nem könnyű ezt elviselnie valakinek, akinek ilyen érzékeny a lelke.

Eszembe jut, amit ember koromban olvastam a pulzáló világegyetemről: a Nagy Ősrobbanás után az Univerzum tágul, de egy idő után a távcsövekkel nem látható fekete anyag vonzására ez a tágulás megáll, és a folyamat a visszájára fordul, az anyag összeroskad magába, hogy majd az elviselhetetlen tömörség nyomán újra felrobbanjon. De úgy érzem, hogy a tágulás egyre folytatódik, sőt, gyorsul, úgyhogy nem vagyok már annyira biztos ebben. Fekete lyukként beszippantom a csillagokat, de ki is öklendezem az anyagukat, és ezen a folyamaton nem tudok változtatni.

Megint a Földre koncentrálok. Érzem, ahogy nőnek a hegyek, távolodnak a földrészek, pusztulnak a növények és állatok. Gazellaként attól rettegek, hogy elkap az oroszlán, oroszlánként

attól, hogy lelőnek, faként fáj, ahogy kívágnak, de favágóként már amiatt szitkozódok, hogy ennyi pénzből nem lehet megélni. Politikusként cseleket szövök, állampolgárként tüntetek, lovas rendőrként magamat kardlapozom, és én maradok ott a kövezeten véresen.

Én vagyok a város, rajtam száguldanak az autók, érzem a kibírhatatlan bűzt, és én vagyok az eső, amely végül lecsapja a széndioxidot. Ahogy Budapestet szemlélem, látom az egyes épületeket, én vagyok a lift, és én vagyok az, aki beszáll.

Téged is látlok, nyájas olvasó, ahogy ráncolod a homlokodat, és nem nagyon akaródzik tovább olvasni ezt a sok sületlenséget. Te is én vagyok, tudom, mit érzel. A te bőrdbe bújva abbahagyom az olvasást, és iszom egy kávé. Rendben. De a történet akkor is folytatódik, ha nincs olvasója. Én létezem tovább – amíg csak világ a világ.

Végzetes szerelem

Kónya Ervin friss nyugdíjas. Igaz, hogy korengedménnyel, de valahogy sikerült abbahagynia idegölő műszaki ellenőri munkáját, amelyet mindig utált, és csak azért vállalt ilyen állást, mert nem volt más. Igazából az irodalmat és a képzőművészetet kedvelte. Így nem csodálkozhatunk, hogy szabadidejében verseket írt és rajzolgatott.

Történetünk másik főszereplője, Földesi Anna, 32 évesen egy írószerboltban dolgozik eladóként. Szereti a munkáját és a vásárlókat. Alapjában vidám és kedves teremtmény, de szerény és visszafogott. Senki sem gondolta volna, hogy olyasmibe sodorhatja az ősz hajú nyugdíjast, ami a végzetét okozza. De ne rohanjunk előre!

Ervin gyakran megfordult a VIII. kerületi boltban, és amatőr képzőművészként gyakran vásárolt ott rajzfüzetet, különböző grafitceruzákat, színeseket és filctollakat. Idővel törzsvásárlóvá vált, annak minden előnyével és előjogával.

Úgy kezdődött, hogy szépeket mondott a fiatal nőnek, érzékeltette vele, hogy szépnek és okosnak találja, szívesen töltene vele több időt is. Anna elfogadta a kedveskedést. Tényleg nem volt csúnya, de azok közé a nők közé tartozott, akiket nem mindenki vesz észre azon-

nal. Vagy ha észre is veszik, nem gondolják, hogy könnyen megközelíthető. Ervin pont ilyen nőt keresett.

Kettejük kapcsolata lassan alakult ki, de minden találkozással előbbre jutottak. Ervin beszélt a kedvenc könyveiről, amatőr képzőművészeti kiállításokra hívta Annát, amelyeken a saját műveit is kiállították. Rendszeresen megmutatta a rajzait, amelyeket a boltban vásárolt füzetbe készített. Mivel a többi eladóval is jó viszonyban volt, lassan már az üzlet saját grafikusának számított, őt kérték meg, hogy elkészítse az aktuális feliratokat. Húsvétra mókás rajzokkal kedveskedett a bolt munkatársainak. Annát is érdekelte a képzőművészet, és a jóval idősebb férfi intelligenciája, finom modora is vonzotta. De az fel sem merült benne, hogy romantikus kapcsolata alakulhatna ki vele. Erre Ervin sem gondolt, viszont az érdeklődő ügyfél, a visszafogott udvarló, a segítőkész báty és az apa szerepei keveredtek benne. Korábbi kalandjai nem sikerültek, már lemondott a női partnerről. Az Anna által felkeltett pozitív érzések és érzelmek őt is igen meglepték.

Sétáltak a Magyar Nemzeti Galériában, és meg-megálltak az egyes képek előtt. (A Szépművészeti Múzeum Régi Képtárát is szívesen megnézték volna, de azt átépítés miatt sokáig nem lehetett látogatni. Amikor a cselekmény történik, a Galéria még fenn van a Várban.)

Az egyik terem bejáratánál Ervin megállt Strobentz Frigyes Adagio című festményénél. – Ugye, milyen szép? Nagyon hasonlít magára. Ugyanaz az átszellemült arc. Nem akar egy ilyen portrét? Szívesen elkészíteném. Persze nem olajfestékkal, abban nem vagyok jó, hanem szénnel, fekete-fehérben. Nincs kedve modellt ülni nekem?

Anna jó ideig gondolkodott az ötleten. Ervin hozzátette: „Sajnos fizetni nem tudok, de a rajzok biztosan felkerülnének a kiállítás falára. Több csoportkiállítás után végre egy önálló kiállításra is készülök, egy kerületi könyvtárban, és ott maga lehetne a fő attrakció.”

Ez a megjegyzés jó kibúvót biztosított volna Annának, hogy nemet mondjon, de agyán végigfutott az a gondolat, hogy a végül is meglehetősen szürke élete ezzel megváltozna, színt kapna (még ha fekete-fehéret is), és ettől minden egy kicsit másmilyen lenne. Sok nő vágyik arra, hogy minden egy kicsit másmilyen legyen. Ezért azt válaszolta: „Még nem tudom. Majd meglátjuk.”

Ervin beérte ennyivel. Időt akart adni a lánynak, hogy megbarátkozzék a gondolattal. Elvégre a művészet világában a modell a festő társalkotójává válik, ez pedig bizalmi szerep, bizalmi munka.

Két hét múlva Ervin egy vázlatot vitt be a boltba. „Ezt emlékezetből rajzoltam. De sokkal jobb lenne modell után.”

Annának ez a vázlat is tetszett. Most látta magát először rajzon, és tényleg nem volt semmi kellemetlen a dologban. Egy-két vonást idegennek talált, de hát nem lehet elvárni egy művésztől, hogy modell nélkül is mindent eltaláljon. Így végül igent mondott a megismételt felkérésre.

Ettől kezdve Ervin vitte magával a rajzfüzetét, és bárhova mentek, sétálni vagy kirándulni, rajzokat készített. Olyan címekkel, mint „Anna a Halászbástyán”, „Anna a Normafánál”, „Anna pihen”, „Anna uzsonnázik”, „Anna a vízilovat nézi”, „Anna mosolyog”, „Anna kacag” – és így tovább. Anna, Anna, Anna. Kezdett összegyűlni egy kiállítás anyaga, amelynek főszereplője most már minden kétséget kizáróan Anna lesz. Anna, a művész modellje. A lány, a bolti eladó elindulhat a művészeti pályán, megismerik az arcát. Ha nem is mindenki, de legalább az amatőr kiállítások közönsége.

Nem volt mindegyik portré tökéletes, de akadtak olyanok, amelyek híven visszaadták a lány szépségét, még a közönséges szemmel nem látható, belső szépségét is. Anna ezekből a portrékból magát is jobban megismerte és megszerette. A műértő férfi szemén keresztül minden egy kicsit más volt, szebb lett, élvezhetőbb.

Néhány rajzot Ervin a bolt többi dolgozójának is megmutatott. El voltak bűvölve. Az egyik, talán nem a legszebb, de a legkedvesebb

rajzot Anna kitűzte a pultnak a vásárlók által nem látható oldalára. Ha már nagyon unta magát vagy elfáradt, elég volt rápillantania, és máris jobb kedve kerekedett.

Ezeknek a rajzoknak a kapcsán alakult ki közöttük a tegeződés. Ez az esemény felbátorította a férfit.

Az elején említettük, hogy Ervin az irodalmat is kedvelte. Amikor már szinte zsongott a szíve, még egy kezdetleges szerelmes verset is írt. Anna nem volt nagyon képzett az irodalomban, így nem tudta megítélni a vers minőségét, de örömmel hallgatta.

„De kár, hogy későn, már öreg koromban
ismertelek meg, drága kisleány.
Rég túl vagyok életem derekán,
De senki nem szerethet nálam jobban.”

A lány elérzékenyült. Eddig hozzá még senki sem írt verset, és bár Ervin valóban túl öreg lett volna szerelmesnek, a vallomás meghatóta.

– Ezt tényleg nekem írtad? Írhatta más is, másnak is – jegyezte meg szerényen.

A férfi megfordította a papírlapot, és olvasta tovább:

„Óh, Anna, Anna, szép Földesi Anna!
Az írószerboltban te vagy az ász.
Ne vess ki bár, de végül megbocsáss
barátodnak, ki ezt a verset írta.”

A lány szeme csillogott.

– Megbocsátok, persze, hogy megbocsátok. De hát miért is kellene megbocsátanom?

– Hát a merészségemért. Hogy csak úgy szerelmet vallok egy évtizedekkel fiatalabb hölgynek – mondta Ervin. – Meg hát hogy ez nem valami jó vers.

– Nekem nagyon is jó. És köszönöm.

Ezzel odahajolt, és egy puszit adott a férfinak.

Ervin nem mutatott meg több szerelmes verset, de a rajzai annál többet elárultak az elragadtatásáról. Az egész alakos portrékon eddig mindig ruhában szerepelt Anna, de Ervin lassan elérte, hogy a testéből is egyre többet megmutasson.

Amikor a csípőjét és a tomporát akarta megörökíteni, Anna azzal a kikötéssel egyezett bele, hogy az ilyen képeken nem lehet felismerhető az arca. Ervin ezt is ügyesen megoldotta. Két rajzot készített, az egyikben a lány kissé kacéran nézett a háta mögé, ez a rajz derékban végződött. A másik a derekától lefelé ábrázolta, és az feltárta a tomporának, combjainak, karcsú lábszárának és bokáinak minden szépségét. Ervin összezsúszhatta a két rajzot, amelyek így egy egész alakos Annát adtak ki. Annyira tökéletes volt ez a kettős kép, hogy Anna immár az aktképek készítésébe is belement.

A következő fordulópont az volt, amikor Anna már előlről is hajlandó volt modellt ülni.

(Ehhez Ervinnek el kellett vinnie egy csoportos rajzórára, ahol láthatta, hogy mások mennyire fesztelenül vállalják a testük művészeti alkotássá való átlényegülését.)

Amikor Anna teljesen levetkőzött a férfi előtt, mindketten érezték, hogy ez már a testi szerelem előszobája. Egymásra néztek, mosolyogtak, Anna időnként idegesen felnevetett. Ő talán már készen állt a viszonyuk magasabb szintre emelésére, de Ervin nem akart visszaélni a helyzettel.

Mint annyi szép pillanat az életben, ez sem volt megismételhető. Ervin szerepe nem változott, megmaradt a lány hódolójának, szépsége élvezőjének és művészeti kiaknázójának. De belül egyre jobban beleszeretett.

Újabb verseket írt, de ezeket már nem mutatta meg a műzsájának, mert egyre zaklatottabbak voltak. Emlékezetből is rajzolt, erotikus képeket, amelyek Annát félreérthetetlen pózokban ábrázolták, és még Zichy Mihály is megirigyelhette volna azokat. A művészete ekkor már teljes mértékben priváttá, titkossá vált. Az ezekből a rajzokból összeállítható kiállítás már szóba sem jöhetett. A képekből sugárzó érzékiség és buja vizualitás már a műzsára sem tartozott, így ezeket legfeljebb az ilyen orientátságú műgyűjtőknek lehetett volna megmutatni, de Ervin megtartotta azokat magának.

Az Anna-kiállítás viszont nagy sikert aratott amatőr körökben. A fogadáson sok grafikus és

festő kollégát kellett bemutatni a jelen lévő modellnek, mindenki látni akarta, mindenki szót akart váltani vele. Ez Annának terhes volt, és az ünnepezt modell szerepét teljesen idegennek érezte. Ervin is látta rajta ezt, ezért nem-sokára elköszöntek és távoztak.

De Ervin belső érzéki tombolása csak most kezdődött. Átváltozása folytatódott: egykor vásárlóból művésszé vált, aztán művészből barát-tá, barátból szerelmessé, most pedig szerel-mesből imádóvá alakult. De a végső stádiumot egyikük sem sejtette.

Ez a végső stádium akkor következett be, amikor Anna először meghívta magához a fér-fit. Ervin addigra már nem hasonlított régi ön-magára. Zilált volt, összefüggéstelenül beszélt, a szemei különös fénnel parázslottak. Már amikor Anna kinyitotta az ajtót és betessé-kelte, érzett rajta valami furcsát, valami vibrá-lást, valami transzcendens fényt, és ettől meg-lepődött, majd egy kicsit meg is ijedt.

A férfi alakja fokozatosan bizonytalan kör-vonalúvá, megfoghatatlanná vált, mintha nem is húsból és vérből, hanem plazmából vagy testetlen lélekből állna.

Ervin elveszítette az eszméletét, de utolsó éber pillanatában még érezte, hogy a nő iránt szerelme elhatalmasodik rajta, a teste légiessé válik, Annára borul, mint egy finom lepel, átlé-nyegül, maga is Annává válik, és ezzel a szerel-me beteljesedik.

A metamorfózis Annát is magával ragadta, forróságot érzett, az ajkain, a mellbimbóin és igen, az ágyékában is. A teste érezhetően nehezebbé vált, és ragyogott.

Mindez néhány percig tartott. Majd mintha mély álomból ébredne, megdörzsölte a szemét. Ervin már nem volt ott. A férfi már nincs többé, csak benne, Annában létezik tovább. Ketten eggyé váltak, mindörökre. Mint a halhatatlan szerelmesek.

Csapda

Norbert egy kicsit mindig csodabogár volt. Rendkívül tehetséges, mindent elsőre felfog, a memóriája egyedülálló. A tanulmányi eredményeivel viszont nem büszkélkedhetett, mert magolni nagyon nem szeretett. Egy szempontból életművésznek lehetett tekinteni, aki a közepesnél jobb teljesítményt minimális erőfeszítéssel produkálta. A barátai irigyelték és felnéztek rá, valahogy úgy, amint ahogy a piti csalók tekintenek a világ legügyesebb szélhámosára.

Ez akkor tört meg, amikor az apja meghalt. Attól kezdve elveszítette az életcélját. Apja azt szerette volna, ha tudóssá válik, Nobel-díjassá – mindegy, miben. Norbertet eleinte lelkesítette ez a távlati cél, de apa nélkül mindez elvesztette a jelentőségét. Az egyetemen abbahagyta a tanulmányait, érdeklődése a transzcendens jelenségek felé fordult. Szanszkrit nyelven olvasott ókori indiai filozófusokat, csatlakozott az asztaltáncoltatókhoz, jógikhoz és fakírokhoz, különböző trükköket tanult, egy ideig illuzionistákkal dolgozott, és privát kísérleteket végzett a gondolatátvitellel is.

Lassan kialakult benne az a meggyőződés, hogy különleges mentális képességei vannak és misztikus küldetése. Ez utóbbi persze nem vallási jellegű volt, és egyáltalán, a tételes val-

lásokat lenézte, úgy érezte, hogy az igazi valóság a látható valóságon túl van, és csak azzal érdemes foglalkozni.

Hónapról hónapra jobban megerősödött benne a saját különlegességének tudata. Úgy vélte, hogy ő nem is a Földön született, hanem egy másik bolygóról pottyant ide. Okos ember lévén precizításra törekedett, de részrehajló volt. Kártyákat kevert, és megpróbálta kitalálni a következő lapot. Néha eltalálta, néha nem, de a jó válaszok aránya meghaladta a valószínűségelmélet alapján várható értéket. Viszont amikor mások előtt is produkálnia kellett volna az eredményt, akkor nem sikerült. Ezt úgy értelmezte, hogy valamilyen titokzatos erő nem engedi, hogy a különleges képességei szélesebb körben ismertté váljanak. Ez a képesség egyelőre titok volt. De nem tudta titokban tartani.

Egyszer álmában látott egy vulkánkitörést, és amikor felébredt, az volt az érzése, hogy ez valamilyen módon a saját akaratának a kivetülése volt, és az eseményt ő maga idézte elő. Furcsa érzés volt, amit el kellett mondania a barátainak is. Kell valamilyen összefüggésnek lennie a saját gondolatai és a külvilág eseményei között. A barátai ugratni kezdték. Ha ilyen biztos a dolgában, idézzen elő egy igazi vulkánkitörést is. Norbert belement a játékba, bólintott, de maga sem volt meggyőződve arról, hogy ez lehetséges.

És másnap kitört az izlandi Hekla vulkán, füsttel és lávatörmelékekkel borítva be több települést, sokan meghaltak, megbénult a légi közlekedés, a tévéállomások napokig ezzel az eseménnyel foglalkoztak.

Ettől kezdve Norbertre kissé más szemmel kezdtek nézni a barátai. A viccelődés már nem volt annyira felhőtlen. Továbbra sem hitték, hogy Norbertnek bármi köze lenne a tűzhányó kitöréséhez, de már nem voltak annyira biztosak benne, hogy ez az összefüggés lehetetlen. Várakozó álláspontra helyezkedtek.

Norbert a valóra vált jóslattól szárnyakat kapott. Arra gondolt, hogy esetleg a viharokra, tornádókra, hurrikánokra is hatással lehet. A haverok előtt homályos célzást tett egy nem-sokára bekövetkező időjárási katasztrófára.

Nem kellett sokáig várni. Két hét múlva a hírügynökségek beszámoltak egy karib-tengeri szuperhurrikánról, amelyik rohamosan közeledett Kuba és az amerikai partok felé. A barátok megdöbbentek. Nem hittek a természetfölötti jelenségekben, de aggasztotta őket az a démoni jellegű átalakulás, ami Norbert személyiségében végbement, és hogy egyre jobban eltávolodik a valóságtól. Nyíltan kezdte hangoztatni, hogy közvetlen kapcsolata van az Univerzummal, és hogy ez egészen más természetű, sokkal több, mint amit a próféták (Illés, Jézus, Mohamed és mások) érezhettek. Azok Isten küldöttei voltak, az Ő akaratát tolmácsolták,

míg Norbert vele egyenrangúnak érezte magát, sőt, néha úgy vélte, hogy kettejük viszonyában ő az aktív fél. Amire ő gondol, gyakran az valósul meg.

A barátai kétségbe estek. Felkerestek egy pszichiátert, és elmesélték neki, Norbert hogyan viselkedik, miket mond, és hogy egyre kevésbé él benne a valóságban. A szakember úgy vélekedett, hogy itt a grandiózus téveszme egyik markáns és ritka esetéről lehet szó, amikor is a beteg különlegesnek, kivételes képességekkel felruházottnak érzi magát. Bár a betegségnek feltehetően belső, biológiai okai vannak, gyakran jelentkezik olyankor, amikor valakinek megrendül a társadalmi beágyazottsága, illetve nagy veszteség éri.

– Nem érte mostanában egy nagyobb tragédia a kis barátunkat? – kérdezte a pszichiáter.

– De. Nemrég meghalt az édesapja – felelték.

– Milyen kapcsolatuk volt?

– Norbert imádta az apját, ő volt a példaképe. Utol akarta érni, és le akarta pipálni. Talán ezért akart nagy tudós lenni. Amikor az apja meghalt, akkor valósággal összeomlott.

A pszichiáter bólintott: – Beleillik a képbe. Persze nem mindenkinél vált ki ilyen tüneteket, de gyakori, hogy a páciens az eddigi valóságos sikerek helyett képzeletbeli sikerekre törekszik. Nyilván nincs, és nem is lehet semmiféle tényleges összefüggés a természeti katasztrófák és Norbert gondolatai vagy álmai

között, de a lelkileg sérült emberek önkéntelenül is felnagyítják az egyezéseket, miközben nem veszik figyelembe az eltéréseket. Ez mindenkiel előfordulhat. Például meggyünk az utcán, valamelyik ismerősünkre gondolunk, és egyszer csak ott látjuk magunk előtt. Olyan érzésünk lehet, hogy a gondolatunkkal mi idéztük elő a megjelenését, de nem jut eszünkbe az a sok ezer alkalom, amikor valakire gondoltunk, és az illető nem jelent meg.

– És mit lehet tenni, hogy Norbi meggyógyuljon? – kérdezte az egyik fiatalember.

– Lényegében semmit. Az ilyen elmeállapotban leledző embereknek általában nincs betegségtudatuk. Mindenki bolond, csak ők nem. Ki kell várni, amíg ez a téves rendszer valamiféle összeütközésbe kerül a törvénnyel. Akkor a bíróság elrendelheti a kényszer-kivizsgálást, a betegünk szakemberekhez kerül, és megkezdődhet a tévképzetek korrigálása. Csak remélhetjük, hogy ez mindenféle tragédia nélkül fog bekövetkezni.

A barátok kifizették a pszichiátert, aki nem is akart pénzt elfogadni, hiszen semmiféle gyógyító tevékenységet nem végzett, legfeljebb segített a betegség azonosításában. És azt is csak bizonyos valószínűséggel, hibaszázalékkal.

És akkor Norbert barátai elhatározták, hogy mesterségesen idézik elő a törvénnyel való konfliktust, és ezzel segítik elő, hogy Norbert meggyógyuljon.

Egy nap terroristák robbantottak egy nyugat-európai nagyvárosban. A barátok megkérdezték Norbertet, hogy volt-e benne valamilyen szerepe. A beszélgetést felvették egy hangrögzítő berendezéssel.

– Ne mondd, hogy ezt is te csináltad! – mondta az egyik barát.

– De – válaszolt Norbert.

– Hallottuk, hogy mennyi az ártatlan áldozat.

– Senki sem teljesen ártatlan – válaszolt Norbert.

– És miért tetted? Hiszen semmit sem vétettek ellened.

– Hogy miért tettem? Csak. Úri passzióból.

– De hogy tudtad kivitelezni?

– Titok.

A barátok lemásolták a hangfelvételt, és a legközelebbi kerületi rendőrőrsön feljelentést tettek.

Az ügyeletes rendőr kelletlenül vette fel a jegyzőkönyvet. Az egész ügy púp volt a hátán, de nem volt mit tenni, a protokollt kellett követnie, amely a terrorgyanús esetekkel kapcsolatban különleges kezelést írt elő. Az aláírt jegyzőkönyvet tehát továbbította a feljebbvalóinak, bár a lelke mélyén meg volt róla győződve, hogy az egész ügy nem több egy gyerekcsínynél.

Az ügyiratok a maguk törvényszerűségei szerint keletkeznek, sokszorozódnak és haladnak az intézményi hierarchián följebb és följebb, míg eléri azt a szintet, amikor már elkerülhetetlenné válik a beavatkozás.

Norbert lakása előtt rendőrautó állt meg, a rendőrök kivont pisztollyal felcsörtettek és benyomultak, Norbertet letartóztatták, megmozdították, alapos házkutatást tartottak, magukkal vitték a számítógépet, az adattároló eszközöket és minden irományt, aminek jelentősége lehet a terrorcselekmény felderítése szempontjából.

Norbert a kihallgatáson nem tagadta, hogy köze volt a merényletnek, de a részletes kikérdezés során kiderült, hogy keveri az eseményeket, a helyszíneket, és valójában azt sem tudja, mi történt. A nyomozó tiszt előtt is kijelentette, hogy különleges képességei vannak, a gondolatok gyakran tettekké válnak, de hogy ez hogy megy végbe, arról fogalma sincs. A merényletek megszervezőit nem ismeri, azt sem tudja megjósolni, hogy a legközelebbi hol várható, de hogy lesz egy ilyen esemény, azt már most érzi.

– Amikor egy ilyen katasztrófára gondol, és az bekövetkezik, elégedett? – kérdezte a nyomozó.

– Bizonyos tekintetben igen. Úgy érzem, hogy lám, a gondolatom valósággá vált. De sajnálom, ha emiatt sokan meghalnak. Az emberveszteség csak melléktermék – mondta Norbert, és itt belekezdett egy hosszabb fejtegetésbe a

Világszellem működésének és kettőjük kapcsolatának természetéről.

Norbert érezte a csapdát. Ha elhiszik, hogy szerepe volt a merényletben, akkor azonnal lecsukják, ha pedig nem hiszik el, akkor országvilág előtt beszámíthatatlannak nyilváníthatják.

De csapdahelyzetben voltak a nyomozók is. Ha bolondnak nyilvánítják, akkor esetleg egy igazi terroristát hagynak futni. Ha viszont elítélik, akkor gyakorlatilag elismerik, hogy különleges képességei vannak.

Norbert az első tárgyaláson azzal is próbálkozott, hogy előadja: hiába börtönzik be, a gondolatai továbbra is aktívak maradnak, és további hasonló katasztrófák várhatók. Alkut ajánlott: némi pénzbeli szolgáltatás ellenében megpróbál pozitív dolgokra koncentrálni, például csökkenthetné a kőolaj világpiaci árát, segíthetne abban, hogy többet süssön a nap vagy többet essen az eső (a hazai mezőgazdaság pillanatnyi igényeinek megfelelően) vagy hogy új uránlelőhelyeket fedezzenek fel. A hivatalos szervek azonban az ajánlatát nem vették komolyan, így a tárgyalások abba-maradtak.

Az esetet a bulvársajtó is alaposan kiaknáztta, szenzációs interjúkat és elemzéseket közöltek jogászokkal, pszichológusokkal és pszichiáterekkel, valamint kriminológusokkal, a világhálón pedig egyre-másra alakultak az

ügyben állást foglaló csoportok (például „Norbi Extra”, „Gondolatvezérlés”, „Táltosok klubja”).

Első fokon simán elítélték Norbertet, a bíróság megtévesztésének vádjával. A védőügyvéd fellebbezett, mondván, a sommás ítélet ugyan elismeri, hogy a bűncselekmény nem történt meg, de elmarasztalja védencét, aki valójában ártatlan.

A második tárgyaláson meghallgatták a szakértőket, többek között a barátai által felkeresett pszichiátert is, aki szakvéleményében kijelentette, hogy Norbert beteg, egy közismert kóros elmeállapottól szenved, és semmiféle bűncselekményt nem követett el, így büntetni sem szabad. Mivel azonban cselekedetei és nézetei máris felkavarták a közvéleményt, mindenképpen orvosi kezelésre szorul, lehetőleg elvágtva a sajtótól és a világhálótól.

Az elmegyógyintézetben Norbertet meglátogatták a barátai. Letargiában volt, szótlanul feküdt az ágyán, szemei a semmibe révedtek.

– Hidd el, ez a legjobb – mondták a barátai.
– Itt jó kezekben vagy, meg fognak gyógyítani, új perspektívát adnak neked, és nemsokára újra olyan aktív és értelmes ember leszel, mint amilyen régebben voltál. Nem az álomvilágodban leszel nagy ember, hanem a valóságban – biztatták.

Norbert szomorúan nézett, és nem szólt egy szót sem. Aztán elbúcsúztak tőle, és kijöttek a kórteremből.

Akkor gyors egymásutánban három esemény történt. Az egyik barátja megbotlott a lépcsőn, alaposan beverte a fejét, és eltörte a karját. A másik barátnak hirtelen lement a vérnyomása, elájult, injekciót kellett neki adni, hogy magához térjen. A harmadik társuk hányni kezdett, és maga alá csinált.

Akkor Norbert kimerülten az oldalára fordult és elaludt.

Álom-életem

Előre bocsátom, hogy nem hiszek az álmoskönyvekben. Abban, hogy miről álmodni mit jelent. Olyan ez, mint a kávézaccból való jóslás vagy a tenyérjósok szövegei. Babona, vagy legfeljebb folklór. Hiszek viszont abban, hogy az álmokban a tudatalattiba szorult tartalmak jelentkezhetnek. Ezért nem árt ébredéskor felidézni, hogy mit is álmodtunk.

Mostanában arra lettem figyelmes, hogy ezek az álmok kezdenek összeállni, egy külön világgá, amelyben ugyanúgy benne vagyok, mint a valóságos életemben. Ebben a másik világban is van egy helyem, feladataim vannak, és a korábbi álmok hatással vannak a későbbiekre, de tudatában vagyok annak, hogy ez egy másik világ, egy másik élet. Nem vagyok zavarban, mint Szabó Lőrinc versében Dzsuang Dzsi, aki nem képes eldönteni, hogy ő álmodja-e a lepkét vagy a lepke őt, esetleg mindkettőt a költő, de úgy tűnik, hogy az álmaim tőlem függetlenül is léteznek, és azokban én mintegy vendégként, de folyamatosan jelen vagyok.

Álmomban a külvárosban lakom. Amikor hazamegyek, megnézem a megnyomorított postaládát (az ajtaja minden álomban félig lelóg, kulcs sem kell hozzá). Felmegyek egy lépcsőn a harmadik vagy negyedik emeletre, bejutok a

lakásba (annak a zárja sem tökéletes, néha kiderül, hogy reggel nem is zártam be). Két nagy szobából áll, az egyik üres, csak egy ágy van benne, a másikon időnként albérlők laknak. Van úgy, hogy turistákat is találok abban a másik szobában, egyszer pedig egyenesen az ablakon jöttek be. (Nem tőlük féltam, hanem attól, hogy esetleg leesnek a több emeletnyi mélybe.)

A lakásomból két villamossal jutok be a Kálvin térre. (Az Üllői úton is jár a villamos, mint a hetvenes években.) Nagyon kell figyelni az átszállásra. Van úgy, hogy össze-vissza járkálok a környéken, és nem találok a csatlakozó villamos megállóját. Nagy nehezen felszállok a jó villamosra, de arról meg rendszerint a rossz megállóban szállok le, és megint csak keresnem kell az úti célomat. Mire teljesen eltévednék, már fel is ébredtem. Több álmomban a Madách tér környékén barangolok, és nem találok a kiutat az úti célom felé. Van, amikor ráadásul tüntetőkkel találkozom, és ki akarok térni előlük. Van, amikor ugyanez nem is Pesten, hanem az egyik megyeszékhelyen történik, a buszról leszállva ott is sokáig keresem azt az épületet, amelyikbe be akarok menni.

Gyakran javítják a hidat. Érdekes módon a Szabadság-híd alatt van egy alagút, azon megyek át Budáról a pesti oldalra, sok más utastársammal együtt.

Metrón is utazom, a Kálvin téren kell átszállnom az egyik járatról a másikra. (Érdekes, ez az álom már akkor elkezdődött, amikor még nem is volt M3-as metró.) Egy vasútállomásra utazom, és tovább Kecskemétre. Az a metrómegálló nagyon nagy, sok kijáratral, a tényleges metróállomások közül egyikre sem hasonlít. Végre megtalálom a síneket, de sietnem kell, mert a vonat mindjárt indul. Időnként HÉV-vel megyek, és egy föld feletti állomáson szállok fel a vonatra (ez az épület a régi Kelenföldi vasútállomásra emlékeztet egy kicsit). Nehezen igazodom el a kiírások között, de még feljutok a megfelelő vonatra. De a vonaton sincs minden rendben. Vagy nem arra megy, ahova kell (és ilyenkor bonyolult kombinációkba merülök, hogy hol mire szálljak át), hol a csomagom tűnik el.

Többször jártam a Balaton partján is, Keszthelyhez közel, a dombon sietek lefelé a parthoz, de soha nem érek oda. Olyan is van, hogy a part nagyon meredek, és biciklivel vagy autóval ereszkedem le, nagyon vigyázva, hogy le ne zuhanjak. (Eddig mindig megúsztam.)

Többször mentem Szentendrére is, de mindig csak elindultam, sohasem álmodtam arról, hogy meg is érkeztem volna. Megyek le a Duna-parton, fel akarok szállni egy hajóra, de már éppen indul. Gyalog folytatom az utat, a meredek part alján nudistákkal találkozom.

Nem ülök le melléjük, csak barátságosan üdvözljük egymást.

Amerikában nyolc évet éltem, a harmadik házasságomban, egy amerikai feleséggel. Érdekes módon abból az életből csak azt élem át álmaimban, amikor, már a válásunk után, újra kiutazom. (A valóságban Magyarországon váltunk el, és utána már csak látogatóba mentem ki, és nem hozzá, hanem az anyósomhoz.) Megkeresem a feleségem házáat, nincs otthon (soha nincs otthon), a kulcsommal bemegyek. Nincs semmi ennivaló, elhatározom, hogy elmegyek bevásárolni. A hátsó kis utcán („back alley”) parkol az autónk, beleülök, és elindulok. Aztán vége is az álomnak. Hogy mit vásárolok és hol, azt sohasem tudom meg. A kutyánkat viszont elviszem sétálni, látom rajta, hogy már alig tudja visszatartani. Szomszédokkal nem találkozom. Néha benzint kell vennem, emiatt elviszem az autót a város másik részébe. Volt, amikor nem találtam, mert eltűnt. Vagy ellopták? Sosem derült ki. Aztán már újra a hazautazás van napirenden. Kimegyek a repülőtérre (időnként nem is ott, ahol laktunk, hanem egy másik városban, és nem tudom, hogy keveredtem oda). Mindig késésben vagyok, és izgulnom kell, hogy elérjem a gépemet. A repülőtéren viszont bemegyek egy boltba, és belelapozok a könyvekbe, folyóiratokba. Néha a magyar lapokban megtalálom a saját cikkeimet, rajzaimat is. Ez mindig büszkeséggel tölt el.

Fura, de többször megesik, hogy az amerikai lakás történetesen egy budapesti bérházban van, onnan indulok haza Magyarországra. Nézem az évek alatt összegyűjtött elektronikai berendezéseimet, eldöntöm, hogy melyiknek vehetném hasznát Magyarországon. Egy fekete-fehér, rádióval egybeépített hordozható tévére is emlékszem, azt mindig beleteszem a bőröndömbébe, és válogatok a töménytelen zsinór és dugasz közül. A feleségemet már nem tudom megvárni, csak üzenetet hagyok neki, és indulok a repülőtérre, New Yorkba.

Nem mindig vagyok felnőtt ezekben az álmokban. Rendszeresen visszatérő álmom, hogy középiskolásként egy nyári táborból készülök haza. (Ilyen táborban csak általános iskolás koromban voltam, összesen kétszer.) Össze kell csomagolnom. Van úgy, hogy a többiek még maradnak, de olyan is, hogy én vagyok az utolsó. Egyszer még lovas szekér is jött értem, az vitt ki a falusi állomásra. Máig sem tudom, hogy ez hogyan fordulhatott elő. Többször nehezen találtam meg a saját termemet, és tévedésből máshova nyitottam be. De ha ebből konfliktus lett volna, előtte mindig felébredtem. Álmaimban nagyon óvatos vagyok. Ha nagyon rossz fordulatot venne az álom, vagy felébredek, vagy valamilyen titkos biztonsági mechanizmusnak köszönhetően beleavatkozom, a legrosszabb részt átugrom vagy átszerkesztem.

Ez a szálloda egy 20 emeletes épület, lifttel lehet eljutni a megfelelő emeletre. Időnként nem is szálló, hanem kórház (egy kicsit hasonlít a Tétényi úti kórházra, ahol felnőttként a mandulámat vették ki). Ott várom a látogatóimat, akik sohasem érkeznek meg, mielőtt felébrednék. Máskor meg kiderül, hogy ez a Széchényi Könyvtár, ahol évekig dolgoztam. Bennfentesként mozgok az épületben, a csövekkel teli alagsorban, a régi kollégáimat keresem, vagy az olvasóterembe igyekszem.

Szolnokon kezdtem a pályámat, de a második munkahelyem már a nemzeti könyvtár módszertani központja volt, ahol többek között egy könyvtáraknak szóló tájékoztató lapnak voltam a munkatársa. Többször előfordult, hogy álmomban felkeresem a régi munkahelyemet a Múzeum utca 3-ban, de a kollégákat már nem találom ott. Legutóbb a magásföldszinten lévő szakkönyvtárba mentem volna be, de egy munkatárs közölte, hogy még nincsenek nyitva. Jól van, mondom, akkor felmegyek az osztályra. És elindulok a lépcsőn az emelet felé. Utánam jön, és figyelmeztet, hogy oda az olvasók nem mehetnek fel. Én itt dolgozom, mondom, és megyek tovább, a jól ismert útvonalon. Befordulok a folyosó végén, és megtalálom a régi asztalomat. Akik most ott dolgoznak, felnéznek, de megnyugtatom őket: két idősík összekeveredett, de semmi gond, mindjárt távozom.

A könyvtár a második otthonom. Olyan ez nekem, mint a csigának a csigaház, szinte hozzám nőtt. Amerikában is több könyvtárban dolgoztam, de az utolsó munkahelyem, a Szabó Ervin Könyvtár központja vésődött belém leginkább. De ez sem hasonlít sem a mostani, sem az átalakítás előtti formájára. Egy oldalbejáraton megyek fel (a portás ismer, és beenged), feljutok a szolgálati részlegekhez, és onnan egy kivilágított, díszes lépcsőn haladok, egyre lejjebb, amíg a tudományos olvasóterembe nem jutok, ahol értékes könyveket lapozgatok, nagy élvezettel. 2004-ben onnan mentem nyugdíjba, de többször álmodtam arról, hogy újrakezdem a munkát. Megkeresem a régi munkahelyemet (a szobák teljesen mások, mint valójában), jelentkezem a főnöknőnél, aki nem szívvel (valójában három főnöknőből van összegyűrva: Szolnokon, a pennsylvaniai Kutztownban és a Szabó Ervinben is rossz főnököket fogtam ki, mind a három nő volt, és egyikek sem tetszettek a saját ambícióim, mindhárman le akarták ezeket nyesegetni, de nem sikerült). Szóval a főnöknő nem tudja, hogy milyen feladatot adjon, ezért próbálom megtalálni a félbehagyott munkáimat. (Előfordult, hogy a végén én mondtam: ezt inkább hagyjuk abba, megélek én a nyugdíjamból is.)

Mivel sok könyvtárban megfordultam, az is gyakran előfordul álmaimban, hogy össze kell pakolnom, és haza kell vinnem az idők folyamán összegyűjtött személyes holmijaimat: a

jegyzeteimet, hazulról behozott könyveimet, CD-ket és egyéb holmijaimat; néha egész bőrdöndnyi holmim összegyűlik.

A lakásokkal kapcsolatban azt is meg kell említenem, hogy bárhol is lakom, van egy olyan érzésem, hogy azon kívül még van egy másik, üresen álló lakásom is. Ez biztonságot ad. Ha az egyik lakást elveszítem, még mindig ott van másik. De persze nincs ilyen tartalék lakás, mert vagy eladtam vagy elcseréltem, az az egy van, amelyikben most is lakom. Viszont amerikai tartózkodásom alatt kiadtam az itthonit, Budatétényben, talán az adja ezt a hamis biztonságérzetet. Azt cseréltem el a mostanira, de az is ki volt adva, amikor az utánam Magyarországra költöző amerikai feleség lakásában laktam. De mégis milyen jó arra gondolni, hogy van még valamim, amit szükség esetén felhasználhatok!

Nagy ritkán szorongásos álmaim is vannak, de mint említettem, egy önvédelmi mechanizmus még idejében felébreszt. Ilyenkor ordítok, segítségért kiáltok. Többször álmodtam arról, hogy megyek a villamoson, és látom, hogy szívrénázva elszáguld mellettünk egy rendőrautó, befordulnak, átmennek egy felüljáró alatt, ahol én is lakom. Nem merek hazamenni, mert biztosan engem keresnek. A környék hasonlít a Mexikói út és a Mogyoródi út sarkára, ahol az első feleségemmel évekig laktam, és Szolnokon egyszer tényleg elvitt a rendőrség (még a hatva-

nas évek végén), de hogy az üldözés honnan van, azt nem tudom. Ilyet filmekben sem láttam.

Egyszer történelmi álmom is volt. Mindenkit betelereltek egy óriási, barlangra emlékeztető helyiségbe, és egy apa rám bízta a kisfiát. Elvállaltam, de valamiért ki kellett mennem az utcára tíz percre. Mire visszaértem, már üres volt a barlang, mindenkit elvittek a nyilasok. Nagyon megdöbbsentem, de az ébredés ettől az önkínzó lelkiismeretfurdalástól is megmentett. (Később viszont sokat töprengtem rajta, hogy a valóságban hogy viselkedtem volna. Valószínűleg magammal kellett volna vinnem a gyereket. Hát, majd legközelebb.)

Egy időben sokat álmodtam az édesanyámról is. Ilyenkor az okoz gondot, hogy én tudom, hogy ő már régen meghalt, de ő még nem tudja. Nagyon örülök annak, hogy milyen jól van, és hogy nem „altattuk el”. Ez az elaltatás talán abból jön képbe, hogy egyik nagynéném májrákkal feküdt a kórházban, és a halála után sok évvel hallottam, hogy a lánya megkérte az orvost, hogy „rövidítse meg a szenvedését”. Anyámmal kapcsolatban ez soha nem merült fel, Alzheimerrel került egy elfekvőbe, de tudomásom szerint nem voltak nagy fájdalmai, egyszerűen leépült az agya. Én az utolsó percig abban reménykedtem, hogy ott megerősödik, és még sokszor el tudom vinni a környékre

sétálni. Ebből az álom-élményből egy verset is fabrikáltam. Így szól:

Álmomban anyám

Megint az anyámról álmodtam.

Húsz éve halott, de ilyenkor

él még egy kicsit.

Tesz-vesz a konyhában, azt mondja,

ne kövessek el újabb ostobaságokat,

kifejti véleményét az emberi természetről,

megkérdezi, hogy vannak azok a

családtagok,

akik azóta már szintén meghaltak.

Megölelem, babusgatom, és eltitkolom előle

az igazságot.

Vajon ha én meghalok,

kinek az álmaiban lesz

feltámadásom?

Hát, ilyen az én másik világom, az álom-életem. Hol itt lakom, hol ott, Amerikába teszek utazásokat, beszélgetek az elhunyt családtagjaimmal, könyvtárakban dolgozom, felidézem a régi emlékeimet, de nem ritkán új élményeket is átélek. Érdekes, hogy az a félszáz nő, akiket tiszta szívből szerettem, sosem jelenik meg az álmaimban, és a három feleség közül is csak az utolsó, de őt sem látom szemtől szembe. A rémálmaimat sikeresen kontrollálom, olyan az egész, mint egy film, amelyiknek én vagyok a rendezője, vagy legalábbis a vágója.

Attól tartok, hogy ahogy a valódi életem egyre színtelenebbé, eseménytelenebbé válik, úgy válik színesebbé és változatosabbá ez a másik. Amíg lassan teljesen át nem költözöm, és az válik az igazivá.

Ennek már vannak jelei. Gyakran előfordul, hogy éber állapotban egyszer csak eszembe jut egy oda nem illő mondat. Nem hallucinálok, nem hallom a szöveget, csak gondolk rá. Mintha álmodnék. Mert hogy nem akarok rágondolni, csak úgy jön. Lehet, hogy azt is álmodom? (Ha ez autóvezetés közben történne, azonnal leállnék.) Ez olyan, mintha abban a pillanatban már ebben a másik, álom-életemben tartózkodnék. (Előfordul, hogy egy ilyen talált mondat egy egész novellának vagy versnek lesz a kiindulópontja, de sok esetben nem tudok mit kezdeni vele.) A két életem kezd összefonódni.

Mindezeket neked írom, kedvesem. Ha megszeretsz, velem együtt el kell fogadnod az álmaidat is. Mert ők és én ugyanazok vagyunk. Vedd úgy, hogy két életet kapsz velem. Ugyanazért az árért.

Az ápoló

1.

A baleseti sebészet várójában találkoztak először. Ismeretségek szövődnek, házasságok kötődnek és válások érlelődnek, mire sorra kerül az ember. Aki tapasztalta, tudja.

A nőt Ilonkának hívták, negyvenéves volt és elvált. Két éve egy gépkocsi ráhajtott a bal lábára, azóta bottal jár. Ráadásul most el is esett, a jobb karját be kell gipszelni. A röntgen eredményére várt, időnként a fájós karját tapogatta.

Andrást csak darázs csípte meg a szüreten, de a helye annyira megdagadt és begyulladt, hogy egy kisebb műtétet kellett rajta elvégezni.

Ültek egymás mellett, a kényelmetlen deszkapadon, és a sorukra vártak.

Beszélgetni kezdtek. András elmesélte, hogy mérnök, otthon dolgozik egy számítógépes projekten. Ötvenkét éves, már kétszer vált, az első házasságából gyerek is született, egy fiú, aki most húszéves, nincs szüksége az apjára, sosem ér rá, hogy találkozzanak. Az elvált feleség azóta újra férjhez ment, egy üzletemberhez, jól élnek, igazán nem szorulnak rá András pénzére, amit gyerektartás címén minden hónapban levonnak a fizetéséből. A második feleség gazdasági vezető volt egy külföldi cég

magyarországi leányvállalatánál, de egyszer csak belehabarodott a főnökébe, aki a magánrepülőgépén elvitte az üzleti útjaira. Így ez a második házassága is véget ért, és András új élettársat keresett.

Ilonka a balesete óta le volt százalékolva, rokkantsági ellátást kapott, amiből alig tud megélni. Otthon is próbál dolgozni, ruhákat varr egy női szabó részére, de abból nemigen tudja kiegészíteni a nyugdíját. Ráadásul a törött karja miatt ezt is abba kellett hagynia. Érdeklődve hallgatta a férfit. Hogy gyorsabban teljen az idő.

Először Andrást látták el. Elmehetett volna, de ki akarta használni az alkalmat az ismerkedésre, és maradt.

Ilonkának nem volt gyereke, és már le is mondott róla. Nyomorékként nehéz lenne megfelelő partnert találni, és ha akadna is valaki, nagy feladat lenne gyereket vállalni ilyen állapotban.

Barátságosan beszélgettek, több közös érdeklődési területet is felfedeztek. Mindketten szerettek olvasni, zenét hallgatni, értékes ismeretterjesztő tévé-műsorokat és DVD-n művészfilmeket nézni. András még a versírással is próbálkozott, de ezeket a barátainak sem mutatta meg, úgyhogy erre a hobbijára csak halvány utalást mert tenni.

Végre behívták Ilonkát. András kíváncsi volt, beviszi-e a hölgy a táskáját, vagy rábízza új

ismerősére. Bevitte. Nem baj, ez a normális. A közös vonásaik ellenére túl nagy bizalom és óvatlanság lenne ennyire megbízni a másikban.

András türelmesen várt. Mivel kápráztathatná el a hölgyet? Talán egy versikével? Az túlságosan gyerekes. De ahogy ült és várt, egy sor magától az eszébe jutott: „Van egy barátom, Ilonka.” Hm, ez jó kezdet lenne, megvan a ritmusa, benne van a hölgy neve is. De kérdés, hogy a hölgyet máris a barátjának nevezheti-e? Azzal nyugtatta meg magát, hogy ez csak egy vers, egy rímjáték, nem kell túlságosan igényesnek lenni.

Aztán az Ilonkához keresett rímet. „A karja”. Ez jó lenne. De hogy kösse össze a két sort? Addig-addig törte a fejét, amíg összeállt az egész vers, öt sorban, a-a-b-b-a rímképletben. Egy afféle limerick.

*Lett egy új barátom, Ilonka,
ménkü nagy kötésben a karja,
tetszik nekem az a gipsz,
és az már tuti fix:
Vele maradok, ha akarja.*

Mikor Ilonkát kiengedték, már meg is volt a versike. Versnek nem volt nevezhető, de a megírás körülményei mentik az alacsony verstani minőséget. András gyorsan lefirkantotta egy orvosi lelet hátoldalára.

Ilonkának még egy kicsit várnia kellett, amíg elkészül a zárójelentés. Addig András felajánlotta, hogy hazaviszi taxival. Ezt Ilonka először nem akarta elfogadni, de a férfi olyan jó szívvvel ajánlkozott, és Ilonkát olyan régen vették már emberszámba (pláne, nőszámba), hogy úgy érezte, ezzel nem szolgáltatja ki magát annyira. Beleegyezett.

Mikor Ilonka megkapta a zárójelentést, András a mobiltelefonjáról hívott taxit. A kórház bejáratánál, egy alacsony vaskorlát mellett ácsorogtak. András elővett egy papírzsebkendőt, és letörölte róla a koszt. Ilonka nem ült le, de megköszönte a szívességet, és nekitámaszkodott a korlátnak.

Megjött a taxi, Ilonka beszállt, és megadta a címet. András segített Ilonkának elhelyezkedni, majd ő is beszállt. Amikor elindult a kocs, a zsebéből előhalászta a cetlit a versikével, és átnyújtotta a nőnek.

Ilonka hosszasan nézte, nehezen tudta kiszilabizálni a szöveget, de megértette, és csillogó szemekkel nézett Andrára.

– Ezt honnan vette?

– Most írtam.

– Tényleg?

– Tényleg. Amíg benn volt az orvosnál. Ha tovább is benn tartják, balladát írok.

Ilonka nevetett. – És rólam szól?

– Ki másról? A világirodalom nincs tele begipszelt karú műzsákkal.

Ilonka ezen is nevetett, és még ragyogóbban mosolygott.

– Aranyos.

– Tetszik? Nem is igazi vers, csak rímjáték.

– Persze, hogy tetszik. Énhozzám még soha senki nem írt verset.

– Hozzám se – mondta András.

Nevettek. Ilonka úgy meghatódott, hogy úgy érezte, mindjárt elsírja magát.

– Nagyon köszönöm a verset – mondta neki.

– Nagyon szívesen. Majd írok másikat is. Ha lesz alkalom.

Ilona közelebb húzódott a férfihoz. Nem tudta eldönteni, hogy teljesen a bizalmába fogadhatja-e. Igaz, hogy már órák óta beszélgettek, és sok mindent elmondott magáról, olyan dolgokat is, amelyek nem tüntetik fel igazán jó színben. De nem árt, ha az ember lánya óvatos. Annyi szélhámos van a világban! És hogy viselkedik egy szélhámos? Megkedvelteti magát, bizalmat kelt a kiszemelt áldozatában, aztán váratlanul lecsap. Pénzt kér, házasságot ígér. Tele van ilyen történetekkel a sajtó és a világirodalom. Ugyanakkor igaz, hogy egy szélhámos nem szokta megműttetni magát.

Megérkeztek. András fizetett. (Ilonka figyelte, hogy ad-e borravalót. Adott, de nem túl sokat. Amennyit szokás.)

András kisegítette a hölgyet, és búcsúzkodni kezdett.

– Nem jön be egy teára? – kérdezte Ilonka.

– Nem akarom zavarni. És azt sem szeretném, hogy túlságosan rámenősen tartson.

A taxi közben elment.

– Hogy jut haza? – kérdezte a nő.

– Egy ideig gyalog, aztán busszal. Szeretek gyalogolni.

Ilonka azon töprengett, hogy hogyan lehetne megtartani ezt a véletlenül kialakult kapcsolatot anélkül, hogy túlságosan nyilvánvalóvá tenné, mennyire magányos, mennyire ki van éhezve egy társra.

– A verset nekem adja? – kérdezte hirtelen.

– Persze. Az az orvosi papír már nem kell. De ha megjelenik nyomtatásban is, a tiszteletdíj felére igényt tartok.

– Miért csak a felére?

– A másik fele a műzsának jár.

Ilonka nevetett.

– Rendben. Majd megegyezünk. De adja meg a telefonszámát!

András elővett egy névjegykártyát.

– Ezen minden rajta van. De nem érzi kellemetlennek, hogy maga hív fel először?

– Miért érezném kellemetlennek?

– A legtöbb nő azt szereti, ha a férfi kezdeményezi a beszélgetést.

- Nagyon tapasztalt a nőkkel.
- Nem akartam tapasztalt lenni. Legszívesebben még mindig az első szerelmemmel élnék. Hűséges típus vagyok.
- Hány nőnek írt már verset?
- Nem mindenki szereti a verseket.

Ilonka végül bement az épületbe, és búcsút intett a férfinak. Úgy érezte, ez egy rendkívüli nap volt, amely esetleg megváltoztathatja az egész életét.

András lassan elindult, majd gyorsított, és felvette a megszokott menetsebességét.

Ilonka a lépcsőfordulónál még kinézett, és figyelte, ahogy a férfi tempósan halad a célja felé.

2.

András várt, de Ilonka nem jelentkezett. Nem akarta zaklatni a nőt, de két hét elteltével kezdett neki hiányozni. A karja már teljesen rendbe jött. Egy nap, amikor épp nem volt otthon semmi dolga a számítógéppel, elhatározta, hogy felkeresi azt a környéket, ahol elbúcsúzott Ilonkától.

Egy ideig ott kóborolt. Aztán ráismert a házra. Négyemeletes betonépület. Az ilyenekbe még nem építettek liftet. Végignézte a névtáblákat. Aztán meglátott egy Korcsmáros Ilona nevű lakót, a negyedik emeleten. Szegény, jó nehéz lehet neki odáig felmenni a fájó lábával.

De nem biztos, hogy ő az az Ilona. Volt néhány nő a férjezett nevén, hátha egyikük az ő Ilonkája. Megnyomta a csengőt, de rögtön meg is bánta. Mi lesz, ha azt hiszi a hölgy, hogy zaklatni akarja? Ha nem hívta fel, nyilván nem is akar vele találkozni. Egy nő hiába viselkedik olyan barátságosan, lehet, hogy csak udvarias. Egyáltalán, miből gondolja András, hogy az a nő emlékszik rá? Semmiképp sem akarta azt a benyomást kelteni, hogy a nyakára jár. És csak egyszer találkoztak, még hozzá olyan körülmények között, amit jobb el is felejtetni. Vajon mit gondolhat róla az a nő? Megszólította, kikérdezte, egy hülye kis verset is írt hozzá, de lehet, hogy épp ezekért nőcsábásznak képzei, aki könnyű prédát lát egy járashibás nőben.

A csengetésre senki sem válaszolt. Jobb is így.

Volt a közelben egy élelmiszerbolt, gondolta, körülnéz, mi kapható benne. Minden boltban árulnak valami különlegességet, valami egyedit, egy helyi pék által sült cipót, egy olyan tésztafélét, amelyet más boltok, bolthálózatok nem forgalmaznak.

Belépett és szemügyre vette az áruválasztékot. Alkoholmentes sör. Fusilli száraztészta. „Mester” felvágott.

Ahogy nézelődött, egyszer csak megszólította valaki. Ilonka volt.

– Hát maga hogy kerül ide, kedves András?

Ilonka mosolygott, és a szemei ragyogtak. Egy bevásárlókocsiba kapaszkodott, a botja is arra volt felakasztva.

– Üdvözlöm – mondta András, és egy kicsit zavarban volt. Úgy érezte, hogy leleplezték. Meglepte, hogy Ilonka a nevére is emlékezett.

– Erre jártam.

– Nagyon jó, hogy erre járt, kedves András. Képzelve, már másnap fel akartam hívni, de nem találtam a telefonszámát. Vagy kidobtam véletlenül, vagy elkeveredett valahova. Nagyon sajnálom, hogy én nem adtam meg a számomat. Buta voltam. Maga felhívott volna, ha én nem jelentkezem?

– Persze. Még aznap este. Én is nagyon megbántam.

– Mit?

– Hogy nem fogadtam el a teameghívást. Én úriemberként viselkedtem volna, és már akkor megbeszélhattünk volna egy randevút. De nem akartam, hogy féljen tőlem. Mégis, egy védtelen nő.

– Nem vagyok félős. És elég jó emberismerő is vagyok.

Egy darabig hallgattak és csak nézték egymást, nevető szemekkel.

– Most hazamegy? – kérdezte András. – Adja ide, szívesen cipelem a szatyrot. Egy teáért.

– Hm. Tisztességes üzlet. Elfogadom az ajánlatot.

Kimentek az üzletből. András vitte a szatyrot, Ilonka pedig mellette sántikált.

Odaértek az épülethez.

– Fogadjunk, hogy a negyedik emeleten lakik
– mondta András.

– Igen. De honnan tudja?

– Volt egy olyan érzésem.

– Már megbánta a felajánlását?

– Dehogyan bántam. Ellenkezőleg. Örülök, hogy a negyediken lakik.

– Hogyhogy?

– Nem érdekes. Ezt majd később megmagyarázom.

Lassan mentek felfelé. Ilonkának szemmel láthatóan nehezére esett a lépcsómászás. Mire felértek, András is szuszogott egy kicsit.

Ilonka elővette a kulcsot, kinyitotta az ajtót és előre ment.

András odanyújtotta a szatyrot.

– Azt csak tegye az asztalra, kedves, majd én mindent elpakolok. De előbb felteszem a teáját.

– A tea, az ráér – mondta András.

– Akkor keressen magának ülőhelyet. Egy kis rendetlenség van. Nem számítottam vendégre.

– El is mehetek – ajánlotta fel András.

– Isten ments! – rémült meg a nő. – Most, hogy a véletlen újra összehozott bennünket!

– Nem volt teljesen véletlen.

– Ezt hogy érti?

– Emlékeztem a házra, és miután maga nem hívott fel, elhatároztam, hogy segítek a sorsnak. Ide jöttem, és vártam. Egyszer csak kijön a csigaházából!

– Tényleg? Ennyire akart találkozni velem? – lágyult el a nő.

– Tényleg. Úgy gondoltam, hogy azt a régi beszélgetésünket mindenképpen folytatni kell.

Ilonka nem szólt, de az árnyékban is látszott, hogy az arca ragyog. A kezével intett, hova üljön le a férfi. Ő közben feltette a teavizet, majd a szatyorhoz ment, kipakolt és elpakolt.

András körültekintett a szobában. Sok könyv, tévé, számítógép. Az íróasztalon, egy fénykép-tartó keretében meglepődve vette észre a kis alkalmi versét. Ennek nagyon megörült.

Amikor Ilonka elkészítette a teát és két csészét vett elő. András felpattant, odaugrott, és átvette tőle a tálcát.

– Ezt majd én!

Ilonka cukrot is hozott. Leültek.

– Tényleg annyira akart velem találkozni? Miért?

– Mert maga olyan szimpatikus. Intelligens. Kedves. Szép.

– Na, ezt nem hiszem el. Hogy lehet szép, aki sánta?

– Az arc a lényeg. A szemek. De az alakja is nagyon jó. A járáshiba ezen semmit sem változtat. Sőt.

- Hogyhogy sőt?
 - Majd máskor megmagyarázom. Amikor eljön az ideje.
 - Hű, de titokzatos. Félek, hogy csak játszik velem, felemel a magasba, aztán egyszer csak lepottyanok. Azt nem fogom tudni kibírni.
 - Ettől ne féljen. Bennem sosem fog csalódni.
 - Miért olyan biztos ebben?
 - Majd ezt is megmagyarázom.
 - Ez is egy titok?
 - Nem ez is. *Ez maga a titok.* Egyetlen titok van.
 - Most már igazán kíváncsivá tesz.
 - Először is Igyuk meg a teát! – ajánlotta András.
- Hörpölgettek. Aztán Ilonka kísérletet tett, hogy felálljon. – Jaj, most jut eszembe. Van egy kis likőröm is. Abból is igyunk!
- Maradjon, majd én ide hozom. Hol van?
 - Abban a barna szekrényben – mutatta Ilonka, és visszaült. A szemével követte a férfi mozdulatait. – Ott, az üveges részben.
- András megtalálta az italt. Még nem is volt felbontva. Poharakat is hozott az asztalhoz.
- Ez a kedvenc itala?
 - Dehogy. Én egyáltalán nem iszom. Ezt a barátnóméktól kaptam. A születésnapomra.
 - Igen? Mikor volt a születésnapja?
 - Még márciusban.

- És a barátnője nem tudta, hogy nem iszik?
- De. Valószínűleg ők akarták meginni, de végül is nem bontottuk fel. Amikor elmentek, azt mondták, hogy majd jól jön, ha férfi látogatóm lesz – nevetett Ilonka.
- És azóta én vagyok az első férfi látogatója?
- Igen. Miért? Mit várt?
- Azt hittem, hogy sok férfi jár magához. Persze én akartam a legjobb lenni közöttük.
- Maga az első és egyetlen. Nem nagyon szoktam találkozni férfiakkal.

András felbontotta a palackot és töltött a poharakba.

- Milyen segítőkész – mondta Ilonka. – Engem még senki sem szolgált ki ennyire.
- A férje sem?
- Ő a legkevésbé. El volt telve önmagával.
- Hát akkor boldog születésnapot! – mondta a férfi.

Ilonka egyszerre lehajtotta az italt. Aztán fűjt egy nagyot. Érezte, ahogy szétárad a testében. Az arca szinte égett.

András csak belekortyolt az italba és mosolyogva nézte a nőt.

- Maga nem iszik? – kérdezte Ilonka.
- Ha iszok, verekszek – nevetett András. – Meg erőszakoskodok a nőkkel.
- Csak nem?

– Nem, ne féljen. De nincs szükségem alkohorra, így is nagyon jól érzem magam magával.

Egy ideig hallgattak Aztán Ilonka megszólalt:

– Ígyunk pertut!

– Jól van, ígyunk pertut – egyezett bele a férfi. – De én továbbra is egy tiszteletet érdemlő hölgyként fogok tekinteni magára.

– Az nem is baj. Na, szervusz, kedves András!

– Szervusz, kedves Ilonka kishölgy!

Nevettek. Ilonka közelebb húzódott, odahajolt és megsimogatta a férfi arcát.

András felállt, kiemelte a székből Ilonkát, és finoman megpuszilta a nő ajkait. Ez annyira váratlanul érte a nőt, hogy tiltakozni is elfelejtett.

– Hű, de erős vagy – mondta helyette, és lehunyta a szemét.

Visszaültek az asztalhoz.

– Ez hogy jutott eszedbe? – kérdezte a nő.

– Már akkor erre gondoltam, amikor kiszálltunk a taxiból.

– Igen? És akkor miért nem tetted meg?

– Nem akartalak lerohanni. Mindennek megvan a maga ideje.

Elhallgattak, csak nézték egymást. (Egy vérmesebb író azt mondaná, hogy nem tudtak betelni egymás látványával.)

– Arra gondoltam, hogy szívesen bevásárolnék neked, hetente akár többször is. Csak

leadnád a rendelést, én megvenném, és utána elszámolnánk. Mit szólsz hozzá?

A nő elgondolkozott az ajánlaton.

– Tényleg megtennéd? Miért?

– Hogy belekerüljek az életedbe.

– És miért akarsz bekerülni az életembe?

A férfi lassan fogalmazott. – Úgy érzem, hogy szükséged van valakire. És akkor már hadd legyek én az a valaki!

Így kezdődött. Ilonkának rá kellett jönnie, hogy András felbukkanása pozitívan változtatta meg az életét, és ezt nem szabad visszautasítania.

Aznap este egymáséi is lettek, de ezt nem kell részletezni. András nagyon finoman bánt a nővel, férfiként is akarta, de semmit sem erőltetett. Cirógatott, puszilgatott, simogatott, és a tulajdonképpeni szeretkezés csak a szerelmeskedés megkoronázása volt.

Utána András hazament.

Ettől kezdve rendszeresen járt Ilonkához. Ő intézte a bevásárlást, de orvoshoz is elkísérte, elmentek néha moziba, színházba, a nő lakásán pedig úgy néztek együtt filmet, hogy Ilonka a férfi ölbe hajtotta a fejét és fogták egymás kezét.

Néhány hét múlva András már oda is költözött Ilonkához. Csak a legszükségesebb holmit hozta át: a számítógépét, az évszaknak

megfelelő ruhákat, és egy-két könyvet, amiket olvasott, amíg Ilonka a saját munkáját végezte.

Ilonkának már teljesen rendbe jött a karja, de kevesebb varrást vállalt, mint azelőtt. András keresete is hozzájárult a háztartáshoz, boldogok voltak, jókedvűek és örültek egymásnak.

Ilonkát azonban még mindig furdalta a kíváncsiság, hogy mi az a különleges dolog, ami Andrást hozzá vonzotta. András úgy érezte, hogy most már talán megérti a nő.

– Tudod, az embernek nagyon fontos, hogy úgy érezze, számít a tevékenysége, hozzá tud járulni, hogy valaki más jobban érezze magát. Az, hogy én segíthetek neked a mindennapokban, sokat jelent nekem.

– Azért választottál engem, mert úgy érezted, hogy rászorulok a segítségedre?

– Egy kicsit azért is. De ezt ne úgy értsd, hogy egyébként nem lettél volna szimpatikus.

– Egyáltalán, szerettél te engem?

– Persze. Ugyanúgy, mint egy férfi egy nőt.

– De ha nem lennék nyomorék, nem akarnál velem élni?

– Dehogynem. De melletted hasznosabbnak érzem magam.

– Valami nem tetszik nekem ebben a filozófiában – mondta Ilonka. – Ez olyan, mintha a mennyországba vezető utadat akarnád jó cselekedetekkel kikövezni. Amibe én nem is számítok, csak a hátrányos helyzetem. Ha nem-

csak sánta lennék, hanem süket is, akkor még jobban tetszenék neked, nem?

András nem válaszolt azonnal. Tudta, hogy nehéz lesz ezt megmagyaráznia. Nem véletlen, hogy eddig titkolózott. Ilonkának igaza van, a testi hiba vonzóbbá tette a szemében, de ez mégsem csak egy puszta jótékonykodás. Már az első pillanattól kezdve sokkal többet érzett Ilonka iránt, mint amit egy önkéntes segítő érezhet. Úgy érezte, hogy Ilonkában megtalálta az igazi társat.

És félt, hogy most elveszíti.

3.

Azóta az este óta Ilonka észrevehetően hűvösebbé vált András irányában. Szerette, de elvesztette az illúzióit. Persze, nagyon rendes volt a férfitől, hogy támogatta és pátyolgatta, de nem akarta azt érezni, hogy ezzel leköteleződött neki. A jótékonykodás elvette a kapcsolatuk jó ízét.

És akkor történt valami, ami miatt mindent újra kellett gondolni. András szemei hirtelen elkezdtek romlani. Egyszerre mind a kettő. Zöld hályog. Ezt nem lehet műteni, hiszen ez nem is igazán hályog, hanem a látóidegek sorvadása. A szemorvos nem tudott rá logikus magyarázatot adni. A gyors romlásra nem volt eddig példa. Nem használtak a szemcseppek, a diéta. A látótérvizsgálat és a szemnyomás egyre rosszabb eredményeket mutatott ki.

András persze humorral viselte el a helyzetét. Azt mondogatta, hogy a zöld hályog voltaképpen jó, mert fokozatosan szoktatja hozzá a pácienszt a megvakuláshoz. Néha játékból is behunyt szemmel járt, csak időnként pillantott fel, hogy felmérje, nem bukkant-e fel valaki a járdán, akit az előbb még nem látott. Úgy haladt, mint a marsjáró robot: tíz-húsz lépést tett és utána ellenőrizte a helyzetét.

A legnagyobb változás azonban Ilonka lelkében következett be. András továbbra is segített neki a bevásárlásban, és ebben a tekintetben pótolhatatlan volt, de a nőnek mind többet kellett segítenie. Úgy mentek az utcán, hogy András vitte a csomagokat, de Ilonka irányította a férfi lépteit.

Már nem jártak moziba, és otthon is csak úgy néztek filmet, hogy András csukott szemmel próbálta kitalálni, hogy vajon mit látna, ha látna, és a filmet csak rádiójátékként fogta fel. Ettől ő maga nem volt elkeseredve, hiszen olyan volt a világfelfogása, hogy annak kell örülni, ami van, és nem kell siránkozni amiatt, ami elveszett. (Ez több korábbi írásom hősére is jellemző. Nem tehetek róla, szeretek az ilyen optimista és jó humorú emberekről írni.)

Ilonka sokáig nem vallotta be magának, de a férfi pátyolgatását egyre nagyobb tehernek érezte. Mintha lenne egy gyereke, akit minden lépésében segítenie kell. Vagy egy háziállata, aki nélküle nem tudna boldogulni.

András észrevette ezt, de sztoikus nyugalommal tűrte. Ha Ilonka valami miatt felcsattant, igyekezett megnyugtatni.

– Mi van? Miért a fürdőszobába mentél? Nem azt mondtad, hogy pisilni kell? Nehogy már a mosdókagylóba vizelj nekem!

– Jaj, bocsánat, nem jutott eszembe, hogy jobbra vagy balra.

– Ennyi idő után már behunyt szemmel is meg kellene találnod. Már évek óta az én lakásomban laksz!

– Szeretnéd, ha visszaköltöznék a saját lakásomba?

– Nem, maradj csak. Majd csak elboldogulok veled.

– Tudom, hogy nehéz.

– Te csak ne sajnálj! Utálok, ha sajnálnak. Ezért volt olyan furcsa az is, hogy a járáshibám miatt tetszettem meg neked. A sajnálat megöli a szerelmet.

– Átérzem a helyzetedet. És nagyra értékelem azt az áldozatot, amit miattam kell hoznod. De én nem sajnálatból szerettelek, hanem igazán, teljes szívemből. És szeretlek mind a mai napig.

– Ha nagyra értékeled, akkor ne a fürdőszobába menj a szükségedet végezni! Legalább ennyit tegyél meg, ha nem is számíthatok már rád.

Így ment ez nap, mint nap. András természetesen olvasni sem tudott, Ilonka pedig nagyon fárasztónak érezte, hogy felolvasson neki. András tévét, rádiót és CD-lejátszót hallgatott, fejhallgatóval. Többnyire klasszikus zenét. Az nyugtatta meg a legjobban. De türelemmel viselte Ilonka kirohanásait.

A szex még mindig működött, és Andrásnak ez volt a legkönnyebb, hiszen csupa olyat csinált, amit egy kutya is megtehetett volna. De már csak emlékezetből tudott bókolni Ilonának, hiszen a látása szinte teljesen elveszett. Ilonát egy darabig kárpótolta, hogy számíthat a férfi simogató kezére, örömet hozó szájára, de napról napra mesterkéltebbnek érezte a köztük kapcsolatát.

Egy nap Ilonka a szokásosnál is feldúltabbnak tűnt. Ezt András persze nem látta, de megérezte.

– Mi bajod?

– Semmi. Csak rájöttem valamire – mondta Ilona.

– Mire?

– Hogy te mindig is érdekből voltál hozzám kedves.

– Ezt hogy érted?

– Amikor segítettél, már arra számítottál, hogy egyszer ezt majd tőlem vissza fogod kapni.

– Nem értem, mire akarsz kilyukadni.

– Jó pontokat gyűjtöttél nálam, hogy majd ha neked lesz szükséged segítségre, számíthass a viszonzásra. Nem a mennyország érdekelt téged, hanem az, hogy ha beteg leszel, legyen, aki ápoljon. Tudtad, hogy előbb-utóbb eljön az a nap, amikor teljesen tőlem fogsz függni. És azt akartad, hogy ezt a sok segítséget majd tőlem visszakapd.

– Ne butáskodj. Honnan tudhattam volna, hogy megvakulok? Semmi bajom nem volt a szememmel.

– Hogy vak leszel-e vagy fekvőbeteg, azt persze nem tudhattad, de hogy ápolásra fogsz szorulni, azt sejtetted.

– És? Mi következik ebből?

– Az, hogy a sok segítséssel csak kölcsönt adtál, amit most kamatostul követelsz vissza.

– Hogy érted, hogy kamatostul?

– Te csak bevásároltál nekem, de nem kellett nap mint nap ápolni. Ez sokkal nehezebb. Rosszul jártam veled. Rossz üzlet voltál.

– Nagyon sajnálom. Vannak az együttélésben kockázatok, amiket vállalni kell.

– Nem veszed észre, hogy egy idő óta állandóan veszekszünk? – mondta Ilonka mérgesen.

– Nem veszed észre, hogy állandóan csak te veszekszel? – mondta András szelíden.

Persze Ilonkának sem volt könnyű. Világéletében jószívűnek gondolta magát, és most rá kellett döbbennie, hogy ennek a jószívűségnek

vannak határai. Szívesen főzött, mosott a férfit, de ez a mindennapos kiszolgálás más volt. Ebben nem volt öröm. Ez kötelesség volt. Olyan kötelesség, amelyet nem tud lerázni.

– Miért csinálom én ezt? Nem vagyok én világ jótevője! Mindennek van határa – gondolta magában.

Eszébe jutott, hogy ha Andrást egy otthonba tenné be, azt is neki kellene megszerveznie és végigvinnie. Neki kell kérelmezni, neki kell talán még fizetni is, hiszen András az utóbbi időben már egyáltalán nem tudott dolgozni, a munkája tisztán ráfizetéses lett, az adósságai egyre gyűltek.

András is érezte, hogy ez nem megy így tovább. Egyedül elbotorkált egy vakokat támogató intézménybe, de már nem jutott neki hely, csak támogatás. De mit csináljon azzal a kis pénzzel? Ilonka számára ez túl kevés, és talán el sem fogadná, mert a támogatás kötelezettségeket is róna rá.

Úgy érezte, hogy a helyzetük önmagában nem megoldható. Külső tényező nélkül mindketten beleroppannak.

Akkor egy reklámból hallott egy alpesi körutazásról. Javasolta Ilonkának, hogy menjenek el az útra. Igaz, hogy ő semmit sem látna a tájból, de élvezné a levegőváltozást, és legalább Ilonkának lenne egy szép élménye.

Ilonka ezen hosszú ideig törte a fejét. Igen. Jár neki is egy kis kikapcsolódás. Egy maga-

tehetetlen férfival ugyan ez nem lenne egy kény-
utazás, de talán kimozdítaná őket a holtpont-
ról.

Befizettek az útra. (András minden megtaka-
rított pénzét odaadta.)

Busszal mentek, az úton Ilonkának számos
új ismerőse lett. Vidáman beszélgettek, és
tényleg úgy érezte, hogy jó ötlet volt ide eljön-
niük.

* * *

A történet vége kissé brutális. Aki nem szereti
a durva fordulatokat, annak azt ajánlom, hogy
itt hagyja abba az olvasást.

Ilonka és András az egyik szálláson vacsora
után kettesben sétálni indult. Mentek a sötét-
ben, csak a hó fénylett, de egyre tompábban.
Egy táblára ki volt írva.

VESZÉLYES SZAKASZ. NE TÉRJ LE AZ ÚTRÓL!

A két ember ment, egymásba kapaszkodva.
Ilonka bicegett, András pedig mellette, rábízta
magát az asszonyra, mást nem is tehetett. A
hideg csípte az arcukat, lábuk alatt harsogott a
hó.

Aztán egy lejtő tetején a férfi elengedte a tár-
sa kezét. Ment tovább, botorkálva, bele a nagy
sötétségbe. Ilonka megállt, hogy kifújja magát.

És vissza már csak egyedül ment. András eltűnt az éjszakában, az alpinisták napokig keresték a hóban, de ők is feladták a reményt.

Az ENSZ-főtitkár barátnője

Juanita magyar volt, de szerette magát ezen a néven nevezni, és senkinek sem mondta meg, hogy miért. Évekkel ezelőtt Latin-Amerikában dolgozott, közelebbről Brazíliában, és valahogyan innen származik a beceneve. Hogy magyarul hogy hívják, azt sosem sikerült megtudnom.

Egy nemzetközi konferencián botlottunk egymásba. A téma a fejletlen régiók támogatása volt, Juanitának valamilyen adminisztratív teendője volt ott, de ezt nem részletezte.

Később a menekültválság hozott össze bennünket. Egymás mellett kentük a szendvicseket és készítettük az élelmiszercsomagokat a Szíriából menekülőknek.

Ott tudtam meg, hogy Juanita már a délszláv háború idején is jószolgálati feladatokat látott el, tolmács volt, azon az alapon, hogy folyékonyan beszéli a szerb nyelvet. Később kiderült, hogy a spanyolon kívül franciául is jól beszél. Azaz én sohasem ellenőriztem, ezeket ő mondta. És amikor egy szerb nyelvű internetes poszt fordítására megkértem, azt mondta, hogy legyek önálló, és használjam a gépi fordító programot, ő most nem ér rá. És igaz, állandóan el volt foglalta.

Brazíliában valahogy összejött Ant3nio Guterres-szel, aki jelenleg az ENSZ f3titkára.

– Hogy ismerkedtél meg vele? – kérdeztem.

– Err3l nem akarok besz3lni – mondta. – Legyen annyi el3g, hogy j3 bar3atok lett3nk. Nagyon j3 bar3atok.

– 3gy 3rted, hogy a bar3tn3je lett3l? – akartam konkretiz3lni.

– 3gy 3rted, ahogy akarod – felelte.

Nem foglalkoztam tov3bb a dologgal, de többsz3r eszembe jutott, hogy l3m, milyen fontos 3sszek3ttetésre tettem szert. Ha bar3tkozom Juanit3val, m3r a m3sodik l3p3sben eljuthatn3k az ENSZ f3titk3r3hoz. Tal3n m3g a vil3gb3k3vel kapcsolatban is elfogadn3k n3mely 3tletemet!

Err3l a kapcsolatr3l Juanita nem volt hajland3 t3bbet el3rulni. Amikor a f3titk3rr3l volt valami h3r a t3v3ben, mindig tudott r3la, s3t, olyan benyom3som is lett, hogy 3 valamivel kor3bban 3rt3sul ezekr3l a dolgokr3l, mint 3n. Vagy ak3r mint a magyar h3rk3zl3 szervek.

Juanita k3r3l mindig volt valamilyen hom3ly. Egy3tt j3rtunk egy szervezet rendezv3nyeire, hetente többsz3r is tal3lkoztunk, 3gyhogy felt3nt, ha valamely alkalomr3l hi3nyzott.

– Hol volt3l m3ltkor? – kérdeztem, amikor 3jra tal3lkoztunk.

– Titok – mondta.

– Hogyhogy titok?

– Titkos misszió – mondta, és jelentőségteljesen mosolygott.

– Nekem sem mesélheted el?

– Persze hogy nem. De majd megtudod a maga idején.

Így hát nem jutottam közelebb hozzá. El is felejtettem volna ezt az egészet, ha valamelyik alkalommal nem közli velem, hogy most két hétig nem tud jönni. Brazíliába kell utaznia.

– Nem mehetnék veled? – kérdeztem.

– Milyen alapon?

– A barátod vagyok, nem?

– Persze, a barátom vagy. De ez sokkal fontosabb dolog két ember barátságánál. Mindkettőnket bajba sodornám, ha ebbe az ügybe téged is belevonnálak.

– Most megijesztettél. Ezek szerint te is kockáztatod a saját életedet?

– Nem. Minden elő van készítve. Miattam ne aggódj! De, tudod, ez valamilyen diplomáciai dolog, úgy kell lejátszani elejétől végig.

– De senki sem fog meghalni miatta, ugye?
– aggodalmaskodtam.

– Nem, dehogy. Ha mindenki úgy viselkedik, ahogy kell. Szabály szerint.

– Ígérd meg, hogy neked sem lesz semmi bajod!

– Megígérem.

Megöleltem és megpusziltam. Körbenézett. – Ne itt. Veszélyes.

- Már megint? Miért veszélyes?
- Figyelhetnek.
- Ki a fene figyelne?
- Az ilyen akcióknak mindig vannak ellenzői. Akik azt akarják, hogy ne sikerüljön. Lehet, hogy valaki épp jelentést tesz a titkos rádióján.

Így zajlottak a beszélgetéseink. Nem mondhatnám, hogy nagyon nyugodt lettem volna. De hát ő tudja, mibe keveredett bele, és amilyen talpraesettnek ismertem meg, biztosan megússza komolyabb baj nélkül.

Juanita eltűnt. Eltelt a két hét, és semmi hír. Jó két hónap múlva kaptam egy SMS-t, hogy holnap találkozhatunk, egy bizonyos metrő-aluljáróban, ekkor és ekkor. Azonnal megpróbáltam visszahívni, de azt az üzenetet kaptam, hogy ilyen telefonszám nincs. Már hogyne volna, mérgelődtem. Hiszen épp most olvastam el az üzenetet, és automatikusan hívtam vissza, nem tárcsázhattam félre.

Megnéztem a bejövő üzenetek mappáját. Az eredeti üzenet is eltűnt. Hű, a nemjóját, ez valóban furcsa. Még jó, hogy tudom, mikor és hol találkozom majd vele.

Juanita másfél órát késett. Nem volt mit tenni, vártam, ameddig nem jött meg. Ez az egy randevú volt megbeszélve, ki kellett tartanom.

– Scuzil – mentegetőzött, és megölelt. – Közbejött valami. De siettem az én kis magyar barátomhoz.

És csábosan elmosolyodott.

És mesélt, Braziliáról, Guterres rokonairól, az unokáiról, annyira szemléletesen, mintha én is ott jártam volna vele.

A küldetésről nem árulhatott el semmit. És ahogy hivatkozott rá, attól olyan érzésem lett, hogy jobban járok, ha nem firtatom. Nehogy tényleg bajom essék.

Már több mint két éve ismertük egymást, de Juanita személye még mindig végtelenül rejtélyes volt. A kettőnk kapcsolata mind barátibbá vált. Már rendszeresen együtt mentünk moziba (ilyen alkalmakkor ő olyan fátylat vett fel, amelyen át nem lehetett látni az arcát). Felhívott magához, ilyenkor különféle brazil finomságokat főzött. Csak az volt furcsa, hogy időnként megszólalt a telefon, és ilyenkor Juanita portugálul beszélgetett valakivel.

– Ez ki volt? – kérdeztem egyszer, amikor letette a kagylót.

– Jobb, ha nem tudod – felelte, és azzal az elragadó mosollyal nézett a szemembe, amivel mindig le tudott venni a lábamról.

Egyszer nagyon fel volt dűlva. – Mi a baj? – kérdeztem.

– António megbetegedett – mondta. – Találkoznom kell vele. Senki sem áll annyira közel hozzá, mint én.

– És akkor megint elutazol, szívem?

– Csak egy kis időre. Amíg Antônio rendbe jön. Utána visszajövök hozzád, édes, kitartó barátom.

Ezen sokáig töprengtem, és arra az elhatározásra jutottam, hogy itt az alkalom, hogy valamit üzenjek az ENSZ-főtitkárnak. Hogy hogy lehetne a legkönnyebben megoldani a nemzetközi problémákat. Otthon leírtam egy okosnak tűnő javaslatot, kinyomtattam, és a legközelebbi találkozásunkkor odaadtam Juanitának.

– Ezt átadhatnád az Antóniódnak – mondtam. – Ha nem nagyon kínos.

– Nem, egyáltalán nem – mondta Juanita. – Ha lesz rá alkalom, magam fogom felolvasni neki. A betegágyánál – tette hozzá szomorúan.

Már lefoglalta a repülőjegyet New Yorkba, amikor kiderült, hogy nincs elég pénze. Tőlem kért kölcsön, a biztonság kedvéért 200 ezer forintot.

Ezen egy kicsit csodálkoztam. Hogyhogy nincs ennyi pénze? És miért nem fizeti az a szervezet a repülőjegyét, amelyiknek már majd egy évtizede dolgozik? De nem volt sok idő, kivettem a pénzt, odaadtam neki, és az adott napon a repülőtérre is kikísértem.

Elbúcsúzott tőlem, és azt mondta, hogy maximum két hét múlva itthon lesz. Addig is gondoljak rá sokszor.

Puszi, integetés, Juanita eltűnt a repülőtéren, és nemsokára felszállt a gépe.

Eltelt egy hónap, és Juanita nem jelentkezett. Aggódtam miatta, de biztos voltam benne, hogy nem kerül bajba. Vagy ha mégis, akkor kiverekszi belőle magát. Bátor kislány, tud nyelveket, és nem utolsó sorban ismeri az ENSZ-főtitkárt. Kizárt dolog, hogy bármi baja essék.

Utánanéztem Guterresnek is. Vajon milyen betegsége lehet? És miért nem ad erről hírt a világsajtó?

Az internetet nézegetve kiment a lábamból a vér. Kiderült, hogy Guterres nem is brazil, hanem portugál. Mese volt hát a brazíliai rokonság. Lehet, hogy amit Juanita nekem elmesélt, abból egy szó sem igaz? Lehet, hogy az egészet azért találta ki, hogy kicsalja tőlem a 200 ezer forintot? De hát a repülőgép tényleg elment New Yorkba. Még ha nekem is kellett kifizetnem a jegy árának nagy részét, azt a pénzt Juanita semmiképp sem kaphatta vissza. És két teljes évig hazudozni 200 ezer forintért, igazán nem életszerű.

Itt valami rejtélynek kell lennie. Emlékszem, ahogy erejét nem kímélve segített a rászorulókon, nap nap után, készítette a szendvicseket, tartotta bennük a lelket, mosolygott a gyerekekre, bátorította az anyákat. Ilyeneket nem csinál egy szélhámos.

Az is eszembe jutott, hogy most Magyarországon ez a tevékenység, a menekültek segítése, büntetendő cselekménynek minősül. Ha ő lebukik, lehet, hogy én is lebukom. Mit mondok majd, ha értem jönnek, azon az alapon, hogy együttműködtem vele?

Azt fogom mondani: *Ez a hölgy sok elesett emberen segített, ezért megbíztam benne. Másrészt lehet, hogy valami súlyos pszichikai betegsége van. Azt állította magáról, hogy az ENSZ-nek dolgozik, és az ENSZ-főtitkár barátnője. Ugyan már! Nevetséges. Egy ilyen embert nem lehet komolyan venni.*

Lehet, hogy ezzel megúszom. De lehet, hogy nem. Ha magamba nézek, semmi kivetnivalót nem találok a gondolataimban vagy a cselekedeteimben. Ezért nem aggódom a sorsom miatt. De azt nagyon szeretném tudni, hogy mi történt Juanitával.

A szép rabnő

1.

Ez egy valóságos történet. Annyira valóságos, hogy most, amikor elkezdem írni, még fogalmam sincs, hogy hogyan fog folytatódni. Naplóz, és mindent úgy rögzítek benne, ahogy megtörtént. Csak annyit igazítok rajta, amennyi ahhoz kell, hogy ne essék a főhős(nő) hírnevén csorba. Mert a múltbeli cselekedetei ugyan visszaütnek az emberre, de a régi hibák és bűnök mégsem akadályozhatják meg, hogy egy adott pontban új lapot kezdjünk, és attól kezdve mi legyünk urai az életünknek.

Hósnőnket nevezzük Lillának, negyvenéves, a múltjáról annyit kell tudni, hogy szomorú gyerekkora volt, az anyja nem szerette, az apja verte, és korán kilökték a világba. Tinédzserként különféle nem neki való munkákat végzett, dolgozott boltban, ügynökségeken, takarítást vállalt, és egyszer csak kikötött a szexiparban.

Megszámlálhatatlan férfival kellett lefeküdni, hogy éhen ne haljon. Eközben önértékelése egyre jobban erodálódott. Aztán jöttek a szerelmek, de a férfiak mindannyian kihasználták, és az önértékelése még rosszabb lett.

A család még segítette egy lakás megvásárlásával, de az rossz környéken volt, Lilla a

személyes biztonságát féltve eladta, a pénz viszont lassan elfolyt. Erről azért nem ejtek több szót, mivel ez még az jóval előtt történt, hogy Lillával találkoztam volna, másrészt ezt ő is annyira zavarosan mesélte el, hogy képtelen voltam összerakni a történet kockáit. Elég az hozzá, hogy amikor találkoztunk, már erősen szétcsúszott a tartása, a hétköznapi élete összegubancolódott, még arra is képtelen volt, hogy a konyháját tisztán tartsa. A mosogatóban több napnak a félig megevett vacsorái halmozódtak fel, az albérletben tüzet okozott, a gázkonvektor tetejére illóolaj égett rá, egy ablak kitört, egy állólámpa fedele leesett, károk voltak a parkettán – és sorolhatnám. Lilla ebbe a lakásba vitte fel ügyfeleit. Néhányan már a küszöbről visszafordultak, mert nem ilyen koszfészekre számítottak. (Ha ezt Lilla is elolvassa, nyilván korrigálna néhány megállapítást, és bevallom, hogy a hatás kedvéért egyet s mást egy kissé eltúloztam.)

2.

A Facebookon ismerkedtünk meg. Ő, a negyvenéves, okos, tapasztalt nő, és én, a hetvenéves, még okosabb és még tapasztaltabb öregember, akinek az a mániája, hogy az embertársain segít. Első látásra izgalmas kombináció. Ugyanakkor meglehetősen reménytelen eset. Mert igaz ugyan, hogy az életünk mindig a MOST-ban kezdődik újra, de nem mindenki

tudja kizárni tudatából a múltat, a múltbeli vélekedések és szokások erősen korlátozzák az ember megújulási képességét. De ne legyünk pesszimisták, próbáljuk belehelyezni magunkat a két tragikus hős szerepébe. (Én, az események lejegyzője is tragikus hős vagyok, hiszen a nemes céлом elérése ugyanúgy kudarcra van ítélve, mint a hősnő megújulási kísérlete. Pontosabban, ez csak egy rossz előérzet. A történetnek, kettőnk történetének csak az elején járunk, amikor még minden lehetséges.)

3.

Amikor Lilla minden készpénze elfogyott, a háziúrnak és néhány barátjának már sok százezer forinttal tartozott, felajánlottam neki, hogy hozzám költözhet. Ha nem is állandó lakóként, de gyakori vendégként. Én őrzöm a legfontosabb dolgait is, a könyveit, az ékszereit, a szezonon kívüli ruháit. Elfogadta.

Segítettem a háziúrral folytatott tárgyalásokon, a hisztérikus hangvétel helyett józanul megmagyaráztam a nálam csak néhány évvel fiatalabb férfinak, a nyugdíjas ügyvédnek, hogy Lilla semmiképp sem tud fizetni, mert nincs pénze, a legokosabb, amit tehet, hogy aláírat vele egy kötelezvényt a tartozásai visszafizetéséről, és segítjük őt, hogy jól kereső állást találjon Németországban, ahol egyszer már dolgozott, és megvoltak a kapcsolatai. Még

nem olyan öreg, hogy a szépségét ne tudná pénzzé tenni, ebben nagy rutinja van, néhány év alatt egyenesbe jöhet.

A tulaj nem ment bele ebbe. Azt mondta, jogi útra tereli az ügyet. Aláíratott vele egy nyilatkozatot, amely szerint, ha Lilla nem hagyja el azonnal a lakást, az addigi 110 ezer forintos lakbér a duplájára emelkedik. Ennek nem volt sok értelme, hiszen aki 110 ezret nem tud kifizetni, az nem fog tudni kifizetni 220 ezret sem. Lilla a barátai segítségével nagy nehezen kiköltözött (hozzám költözött), de a vendégeit titokban még mindig az Andrassy útra hordja, az ügyvéd pedig egyelőre nem jelentkezik. Talán arra számít, hogy az idő múltával egyre nagyobb adósságot tud behajtani a nőn. (Amikor ezeket a sorokat írom, Lilla már 660 ezerrel tartozik. Persze csak elvileg, mert minél nagyobb ez az összeg, annál reménytelenebbé válik a tartozás kiegyenlítése.)

A jogi út sem igen járható. Lillának ugyanis már évtizedek óta nincs bejelentett állása, a lakcíme sem valós. Előbb-utóbb a rendőrség fogja körözni, és a végén börtönbe kerül. Egészségbiztosítása sincs, ezt is a reménybeli németországi keresetéből tervezi befizetni. Addig olyan, mint egy hajléktalan, semmilyen védelemben nem részesül.

Az egykor eladott lakása árából és a napi kurválkodásból Lilla az évek során (a „jobb éveiben”) közel egy milliót spórolt meg. Ezt a

pénzt azonban nem bankba tette, ahol vigyáz-
tak volna rá, hanem egy olyan magánbefek-
tetőnek adta, aki magas kamatot ígért. Amikor
bekapcsolódtam a történetbe, a közvetítő hölgy
(hívjuk Tündének, bár nem ez az igazi neve)
szomorúan közölte, hogy a befektető férfi
(nevezzük Gyurinak) meghalt, és nem tudja
visszaadni a pénzt, amelynek lekötési ideje
hamarosan lejár. De ő, Gyuri barátja, a saját
fizetéséből megpróbálja kártalanítani Lillát,
mert annyira megesett rajta a szíve. Az egy
millióból így lassan csordogált a pénz. Én
közvetítettem a haláleset miatt könnyes szemű
Tünde és a kétségbe esett Lilla között. Sikerült
is a még mindig fennálló fél millióból 250 ezret
megszerezni a lakástulajdonos igényének rész-
beli kárpótlására. De Lillának még nagy kia-
dásai voltak, készülnie kellett Németországba,
fel kellett újítania a ruhatárát a német felsőbb
körök ízlésének megfelelően. Szüksége volt a
hiányzó 250 ezerre is.

Ekkor még egyszer segítettem. Felajánlot-
tam Tündének, hogy ha személyi kölcsönt vesz
fel, magamra vállalom a kölcsönének törlesz-
tését, csak adja át Lillának a hiányzó 250
ezret. Ez végül lezajlott. A hölgy felvette a köl-
csönt, egy összegben megkapta a 70 ezres
kamatot, ő pedig Lillának odaadta a hiányzó
250 ezret. Mindez persze részben papíron
történt, hiszen nálam nem volt 70 ezer forint,
ezt a pénzt névleg Lilla adta nekem kölcsön,
hogy ebből fizethessem ki a hölgy kamatait.

Összesen csak 180 ezer forint cserélt gazdát, és Lilla majd tőlem kapja meg a hiányzó 70 ezret, amikor eljön az ideje. Aki a részleteket nem érti, csöppet se búsuljon, a lényeg az, hogy a fennmaradó 250 ezres tartozás ezzel megszűnt, és most csak én tartozom Lillának 70 ezerrel, amelyet majd a németországi kiutazása idején adok meg. És azon se törjük a fejünket, hogy egyáltalán létezett-e az a Gyuri, aki befektette az egy milliót és ha létezett, meghalt-e. Lehet, hogy az egész csak Tünde sztorija, magának adta a kölcsönt, és magának törlesztett – az én pénzemből. Ennyi nyeresége igazán lehet a dolgon, de remélem, hogy soha többet nem bukkan fel a történetünkben.

4.

Lilla most nálam lakik, hirdetéseket ad fel, a vendégeit még mindig az ügyvéd lakására viszi (a lakás persze azóta még rosszabb állapotba került, teljesen lezüllött), várja az ügyvéd jelentkezését, és közben arról álmodozik, hogy megkapja a németországi munkát, amelynek révén valamikor majd összegyűjti azt a sok pénzt, amellyel megszabadulhat az adósságaitól.

Azt a 180 ezret, amit Tündétől kapott vissza, gyakorlati okokból én kezelem, azaz kezeltem, hiszen már ez is elfogyott, odaadtam neki az utolsó 20 ezret is. A 70 ezres tartozásomat kizárólag a kiutazás céljára adom neki

oda. Ha nem utazik és nincs külföldi munkavállalás, akkor pénz sincs. Közel az idő, amikor Lilla szőröstül-bőröstül az én birtokomba kerül.

5.

És itt kezdődik igazából a történet. Én továbbra is eltartom Lillát, mintha a saját bugyuta gyerekem lenne, akiért én tartozom felelősséggel. Cserébe viszont teljesen én rendelkezem vele. Addig lakhat nálam, amíg engedelmeskedik. Az olvasó persze ne gondoljon szexre, magánkurvázkodásra, abból a korból már rég kinőttem. Arról van szó, hogy Lilla minden anyagi függetlenségét elveszítette, a saját hibájából, és ettől fogva azt kell csinálnia, amit én parancsolok neki. Ha azt mondom, hogy az általam vásárolt élelmiszerekből főzzön ebédet, akkor főz (addig mindig én főztem, és azt sem ette meg). Ha azt mondom, hogy fel kell mosnia az előszobát, akkor felmossa. Ha azt mondom, hogy tegyünk egy kirándulást a hegyekben, akkor kirándul velem. Tehát csupa olyan dologra utasítom, ami az ő érdekében is áll: könyvek, filmek, testgyakorlás, háztartási munka. Nem élek vissza az ő teljes kiszolgáltatottságával, hanem igyekszem kihasználni arra, hogy ha negyvenévesen is, de végre megtanítsam a normális életvitelre. Az alapokra. Amellett megvan a döntési szabadsága, ebből a megalázónak gondolható (de valójában pedagó-

giai célzatú) rabságnak bármikor véget vethet. Ha van jobb lehetősége. De egyelőre nincs. Sajnálom őt, mert belül lázadozik, miközben végrehajtja az utasításaimat, háborog a lelke, szitkozódik, csak úgy sistereg a tehetetlen dühtől, de egyelőre nem tehet mást, mint hogy engedelmeskedjen. Én csak remélni tudom, hogy eljön a pillanat, amikor rájön, meg kell változnia.

Hogy az anyagi helyzetén enyhítsek, megengedem neki, hogy kimenjen az ügyfelekhez, de ez rendszerint késő éjszaka történik, és mire onnan hazavergődik, én már alszom. Bevezettem, hogy este 11-kor kapuzárás. Ha addig nem ér haza, akkor inkább valamelyik barátjánál aludjon. Ez azért nem működik, mert abban az időben már a barátaihoz sem mehet fel. Akkor az az ötletem támadt, hogy esetleg nagyobb összegért az egész éjszakát az ügyfélnél töltsse. Ez annak is nagyobb élmény lenne: barátnő egy éjszakára. Ezt azzal utasította vissza, hogy undorodik az ilyen férfiaktól, csak azzal tudna együtt aludni, akibe szerelmes, ő már csak ilyen régimódi nő. Így ezek a kiruccanások is ritkultak, és a végén teljesen elmaradtak.

6.

A feladatom nem könnyű. Lilla szilárdan hisz az ezotériában, lesi a bolygók állását, pénzes előadásokra és fizetett áltudományos tanfolya-

mokra jár, és engem néz hülyének, hogy nem érzem át ennek a jelentőségét. Mivel annyira hozzászokott a szexhez (a korát tekintve ez teljesen normális), éjszakánként néha korábbi barátaival alszik, és csak másnap délután kerül elő. Ebbe nem szólok bele. De kulcsot nem adok neki. Amikor odaadtam neki a két zár egyikének kulcsát, amikor lement cigaretta- tázni, három napig nem került elő. Ez a kulcs- ügy ugyanakkor rám is visszaüt, hiszen nem merem egyedül hagyni a lakásban, nehogy ide hozza fel a vendégeit. Ismerve az önfejűségét, azt sem tartom kizártnak, hogy kulcs nélkül is kiszaladna, cigarettát venni, mondván, hogy „az alatt senki nem fog betörni a lakásba”. Több fontos programomat le kellett mondanom emiatt. Róka fogta csuka helyzet. De még bírom.

Valamelyik nap ki kellett szaladnom egy látogatóm elé. Lilla még pizsamában számító- gépezett, nem tudta elhagyni a lakást. Akkor úgy döntöttem, hogy rázárom az ajtót. Ez nem volt teljesen veszélytelen, hiszen ha tűz üt ki, akkor nem tud kijutni. De mivel panelban lakom, csak akkor van baj, ha az alattunk lévő lakás gyullad ki, és a réseken át felszivárog a füst. De ki lehet nyitni az ablakot, fel lehet hívni a tűzoltókat. Aki be van zárva (és nem gyerek), az nincs halálra ítélve. Ha bármelyik másik lakásban keletkezik tűz, annak a hatá- saitól a szalagház masszív betonfalai megóv-

nák. Azóta aztán részletesen kioktattam a teendőkről, és ő is elfogadta ezt az intézkedést.

Ezzel már lényegében elkezdődött a rabszolgatartó – rabszolga viszony. Ameddig volt saját pénze, addig szabadon elkölthette, addig nem én mondtam meg, hogy mit csináljon. Most már minden pénz odavan, mostantól egyedül én tartom a felszínen.

7.

Az életünk meglehetősen sablonosan telik, én vásárolok, ő főz, időnként rá bírom venni, hogy kitakarítsa a szobáját vagy felmossa az előszobát, néha együtt nézünk filmet. A számítógépet szabadon használhatja, van rajta Facebook és Skype is. Az egyedüli kellemetlenség, hogy ott kell ülnie a képernyő előtt, nem járhat-kelhet, közlekedhet szabadon a társalgás közben, mint a mobillal. (Egyszer az Andrassy úttól Kispestig végig társalgott az ismerőseivel. Ez nála valóságos életformává vált.)

Bizony nagy megrázkódtatás volt a számára, amikor lejárt az egyik barátjától kölcsönbe kapott mobiltelefon előfizetése, és nem volt pénze megújítani. Attól kezdve az én feltöltő kártyás buta telefonomat kellett használnia, amivel csak szöveges üzeneteket lehet küldeni, senkit sem lehet felhívni, hogy ne merüljön le az egyenleg. Én annyit megcsinálok, hogy havonta felteszek rá 3 ezret. (Nekem is ilyen

telefonom van, és ennyi pénz nálam 2-3 hónapig kitart)

A mobil-sokk hetekig eltartott. Úgy kapta elő a nem működő telefonját, mint a szenvedélyes dohányos az üres szipkát, amibe már nem tud cigarettát venni. (Cigarettát is én veszek neki, mert az olvasmányaimból tudom, hogy a nikotinéhség milyen kegyetlen tud lenni, de a mobilhiánnyal neki kell megbirkóznia.)

8.

Hogy az olvasó maga elé képzelhesse a kapcsolatunkat, ide idézem az önjelölt Higgins professzor és a virágárus lány, Liza-Lilla párbeszédeinek néhány részletét.

– Ha elfogy a pénzed, akkor bármilyen munkát el kellene vállalnod – mondom neki.

– Te nekem ne adj tanácsokat! Fogalmad sincs, mennyi mindenben mentem már keresztül, nekem ez a munka illik a legjobban, ehhez értek, ebből még a csóró férfiakat is eltartottam.

– De nem gondolod, hogy ha nincs pénzed és nincs jobb állásod, akkor bármilyen munka jobb, mint a pénztelenség?

– Voltam már minden, fillérekért dolgoztam, és úgy értem haza, mint egy mosogatórongy, azok a munkák hozzám méltatlanok. Én művésznek születtem, nekem tehetségem van, és

biztos vagyok benne, hogy ki fogok tudni kibontakozni.

– És ha nem fogsz tudni kibontakozni? Nem lenne jobb, ha legalább a napi megélhetésed árát megkeresnéd?

– Te engem egyáltalán nem ismersz. Te materialista vagy, lenézed az én spirituális beállítottságomat. Nekem minden barátom spirituális, és nem is értik, hogyan lakhatok egy ilyen maradi gondolkodású pasasnál. Neked teljesen más a kozmológiád, ne akarj beleszólni az én életembe. Minden megszólalásoddal el akarod venni az önbizalmamat, vissza akarsz vetni, pedig nekem küldetésem van.

Egy másik példa:

– Mondd, Lilla, nem lett volna okosabb, ha csak csendben éledegélsz nálam, őrzöd a 180 ezret, és nyugodtan kivárod, amíg a jó németországi munkát megkapod?

– Nem tudok várni, nekem mindig pörgős életem volt, ez a semmittevés tett depissé. Akkor kellett volna látnod, amikor csúcsra járattam magam. Az utóbbi időben otthon kuporogtam, vártam az ügyfelek telefonhívásait, és azonnal ugranom kellett. Más ilyen időszakában már látta a tengert, síelni járt, partikon ismerkedett.

– Nem tudtad volna azt mondani a pácienseidnek, hogy holnap ekkor és ekkor jöjjenek, mert addig foglalt az előjegyzési naptárad?

– Te nem ismered ezeket a pasikat. Azonnal kell nekik a nő. És a legváratlanabb időpontokban hívnak, reggel 8-tól éjfélig.

– De mi van, ha egyszerre ketten jelentkeznek? Akkor sem mondod, hogy bocsi, de csak egy óra múlva leszel elérhető?

– Akkor az van, hogy a második pasit elveszítem. Egy hónap alatt több százezer forintot veszítek el így.

– Reggeltől estig haptákba kell állnod?

– Igen. De az utóbbi időben nem tudok aludni éjszaka, csak reggel, akkor meg délig nem tudok senkit se fogadni. Már rendbe jöttem volna anyagilag, ha időben fel tudnék ébredni.

– Én adhatok egy könnyű altatót. Ha azt beveszed, néhány nap alatt vissza tudsz állni a normális életritmusra. Reggel felkelünk, napközben dolgozunk, éjszaka pedig alszunk. Mint a normális emberek.

Megpróbáltam Lillát rávezetni arra, hogy vegye észre az élet apró örömeit, a tiszta levegőt, a kék eget, a kibuggyanó rügyek varázslatát, a zápor fenségességét, az első falat finom ízét, egy baráti érintés megnyugtató bizonyosságát, és hogy mennyivel jobb, ha minden szeretettel és tisztelettel csinálunk. Ellenállt. Azt mondta, hogy ő korábbi éveiben hozzászokott ahhoz, hogy sok pénze van, megszokta a gazdagságot, hogy nem kell garaszkodnia, és képtelen a csóró életmódra. Hogy várhatnám el

tőle, hogy ugyanúgy szemlélje az életet, mint én, az aggastyán, amikor ő még igazán nem is látta a világot, szeretne utazgatni, Rómába, Párizsba, Afrikába. Ehhez megvan a joga, hiszen még fiatal, és még előtte az élet. Ne próbáljam a prédikációimmal koravénné tenni.

– Persze – mondtam neki. – Vannak gazdag tinédzserek, akik csak úgy átruccannak hétvégére egy másik földrészre, a papa pénzén, esetleg jól kereső állásban dolgoznak, de nem mindenki ilyen. Nem abból kell kiindulni, hogy mások mit engedhetnek meg maguknak, hanem hogy nekünk konkrétan mink van. És ha egyszer nagyon gazdag leszel, akkor sem lesz muszáj drága ruhákba öltöznöd, luxusautón járnod, mert a csillogás csak a felszín. Az érzelmek többet érnek, mint a drága ékszerek.

– Miféle érzelmek?

– Mint például a szeretet. Mint ahogy én szeretlek téged. Mindenféle érdek nélkül, a szíveimből.

Ilyenkor egy kicsit magába száll, de aztán újra és újra megkísérli a gyors meggazdagodás, arról álmodozik, hogy virtuális valutával meg cannabis olajjal üzletel, és újra megteremti az egykori jólétet. De a beteljesületlen vágyaktól a kedve csak rosszabb lesz. Én nem segíthetek rajta. Minden bölcsességem (mert én annak érzem) ódivatúnak és szegényesnek tűnik a számára. Én a kevéssel is beérem, a hétköznapiiban is meglátom a gyönyörűt, és

ettől folyamatosan boldog vagyok, mindenféle ezoterikus hókuszpókusz nélkül, ő pedig álmodzik és szenved.

– Dühös fiatal vagy – mondtam neki egyszer. – Úgy gondolod, hogy sokkal több jár neked, mint amennyit kapsz, és ezért lázadozol és szitkozódsz, ahelyett, hogy bölcsen megkeresnéd azt a kiindulópontot, amit mérceként használhatnál, hogy elégedett légy, és a szívedben létrejöjjön a nyugalom.

– A te bölcsességeddel kitörölhetem a seggemet – mondta. – Ez a vesztesek, a lúzerek bölcsessége.

– Lehet – mondom –, de kettőnk közül én vagyok a kiegyensúlyozottabb, én élvezem az életemet jobban.

És ez így ment hétről hétre. A javaslataimat, tanácsaimat Lilla csípőből elutasította, azzal, hogy nem értek hozzá, nem tudom magamat beleélni az ő „kozmológiájába”, és hogy olyan nézeteket képviselek, amelyeket az előítéletes tudomány már rég megcáfolt. És hogy ne akarjam kívülről irányítani az ő életét.

Nem vagyok vaskalapos materialista, nem tartom kizártnak, hogy vannak érzékfeletti jelenségek (bár arról, hogy kozmológiánk is van, csak most értesültem), de abban jobban hiszek, hogy előnyösebb, ha az embernek van mit ennie, mintha éhen hal. És Lilla útja egyenesen vezet a tragikus végkifejlet felé.

A címben megelőlegeztem, hogy Lilla szép. Valóban, a szépsége elvitathatatlan. Különösen, ha nem nézek az elvonási tünetektől szenvedő arcára. Negyvenévesen még mindig fiatal, gyönyörű melle és feneke van. Hogy honnan tudom? Ez is összefügg a rabszolga mivoltával. Ha egy hónapban egyszer meztelenre vetkőzik előttem, és megengedi, hogy gyönyörködjem a szépségében, akkor megveszem a havi buszbérletét. Lehet, hogy egy harcos feminista ezen a ponton felháborodva abbahagyja az olvasást, de én vállalom a megbotránkozását. Lilla éveken át árulta a testét, prostituálta a nemi szervét, ehhez képest az én esztétikai élvezetemben még mindig van annyi tisztelet iránta, hogy ne lehessen szó kihasználásról. Másrésről ez tisztességes üzlet: szépségért buszbérlet. (Ha belegondolunk, nem rosszabb a pozíciója, mint egy képzőművészeti stúdió modelljének. És én is olyan szakértő szemekkel nézem, mint egy festő-növendék. És sokkal hálásabb vagyok náluk.)

A fejét egy kendővel takarja el. Ő nem látja, milyen elragadtatva bámulom, én pedig nem látom, mennyire kínos neki egy apja (vagy nagyapja) korú férfi tekintetének kiszolgáltatva lenni.

Az is előfordul, hogy Lilla minden apropó nélkül odajön hozzám és megölel, ilyenkor én

is szeretettel megsimogatom a haját, az arcát. Ez persze a részéről lehet önfeladás, „Stockholm-szindróma” is (az ismert túszejtő akció áldozatai megkedvelték túszejtőjüket, mert másképp nem tudták volna elviselni a teljes kiszolgáltatottságukat), de én megpróbálom nem kihasználni a helyzetet. Ezek az ölelések alkalmasak az igazi szeretet kifejezésére is. Hátha Lilla ilyenkor a durva apja helyett jön oda hozzám, tőlem kapja meg azt, amit amattól kellett volna megkapnia. Amellett Lilla bármikor a szabadságot választhatja, ha talál másik szponzort.

Ki lehetne ez a másik szponzor? Aki eltartja, aki mellett az lehet, aki szeretne lenni. Esetleg egy gazdag férj, aki meg tudja neki bocsájtani a züllött előéletét.

Lilla – ahogy korábban említettem – művésznek is tartja magát, fiatal korában jól hegedült, és szentül hiszi, hogy ez a karrier is elérhető a számára. Igen, egy amatőr zenekarban ez elképzelhető. De negyvenévesen már nem születnek világsztárok, ehhez sokkal komolyabb képzés és gyakorlás szükséges. Lilla hegedűjét pedig az egyik barátja vette magához, egy 500 ezer forintos kölcsön fedezeteként. (Egy közönséges hegedűért nem sokan adnak ennél magasabb árat!) Most pedig se hegedű, se pénz. Lilla összes tartozása meghaladja az egy milliót.

Mi lesz Lillával, ha a külföldi munkától is elesik? Ez könnyen bekövetkezhet, hiszen már nem fiatal, a szépségéből is sokat vesztett (csak nekem gyönyörű, mások esetleg számos tökéletlenséget fedezhetnek fel a testén). Ha hosszabb időre elfogadja, hogy az én szép rabnőm marad, akkor élhet békességben, közben rövid életű kalandokba bonyolódhat csinos fiatal férfiakkal, és remélheti, hogy végül talál egy megfelelő férjet. De ha a maga feje után megy, akkor előbb-utóbb az utcára kerül, elzüllik, olcsó prostituált lesz belőle, aki már csak bagóért tudja eladni magát, a hasonlóan züllött férfiakkal.

10.

Szeretem Lillát. Úgy, ahogy Jézus szerethette a megtért bűnös nőt. Ha a bűnös lélek elhatározza, hogy megváltozik, akkor megtisztulhat. Végül is csak a saját életét nyomorította meg, másoknak nem okozott fájdalmat (ha eltekintünk az adóelkerüléstől és az albérletben felhalmozott óriási tartozástól, mivel mindkettő talán megoldható utólagos fizetéssel).

Kérdés, hogy Lilla mikor lesz hajlandó erre a megtisztulásra. És egyáltalán, hajlandó lesz-e arra, hogy elemezze azt a sok-sok hibát, amelyeket eddig elkövetett, és elszánja-e magát rá, hogy a soha meg nem valósuló álmaitól megszabadulván előről kezdje az életét. Lehet még tisztességes dolgozó ember: kisegítő óvónő,

orvosi asszisztens, telefonos lelki segítő, mosogatónő, takarítónő, vagy akár muzsikus koldus is. Ha kap valakitől egy hegedűt.

11.

A remélt németországi munka egyre késik. A közvetítő sokáig nem volt elérhető. Aztán felfertődött, hogy Angliában idős-gondozással is sok pénzt lehet keresni. Nekem, őszintén szólva, kétségeim vannak a tekintetben, hogy Lilla bárkit képes lenne ápolni, ehhez nála hiányzik a másik ember iránti tisztelet, odaadás. És nem lehet úgy kiszolgálni egy beteget, hogy közben állandóan a hegedű-gyakorlás és az elképzelt művészi karrier jár az ember fejében. De tegyük fel, hogy sikerül, és a páciens, az ápolásra szoruló idős ember kihoz Lillából olyan érzelmeket és értékeket, amelyeket jelenleg nem tudok észrevenni rajta. Mindenesetre nagy megrázkódtatásra lenne szüksége ahhoz, hogy a követelőző ÉN-t háttérbe szorítsa az elvégzendő feladat, és hogy ezáltal Lilla bele tudjon illeszkedni az emberek közötti hasznossági láncolatba, meg tudja találni azt a feladatot, aminek teljesítése nagyobb örömmel és büszkeséggel tölti el, mint a jelenlegi felszínes célok elérése, a valójában semmit sem érő hívságok birtoklása.

A betegápoló munkához kell néhány igazolás, erkölcsi bizonyítvány, orvosi papír. De már

bélyegre sincs pénze, hogy ezeket az okmányokat megkérje.

Felajánlottam Lillának, hogy egy hónapig heti 20 ezerért próbáljon „ápolni” engem, azaz készítse el a reggelimet és az ebédemet, fürdesen meg, vásároljon és olvasson fel, és közben esténként tovább űzheti a mesterségét, hogy növelje a kiutazáshoz szükséges tartalékát, de ezt is elutasította, mondván, nincs szüksége gyakorlásra. Egyszer aztán valóban ágynak estem, ápolásra szorultam. Lilla úgy ment el két napra, hogy felém se nézett. Az általam a konyhaasztalra kitett hozzávalókat is ott hagyta, hozzá sem nyúlt, nekem kellett elkészítenem az ebédet.

Az erkölcsi bizonyítványért nem ment el a postára, azt visszaküldték. Valahogy mindig volt valami, ami fontosabb, egy szórakoztató filmklip, egy hosszú beszélgetés a Messenger-en. Vajon egyáltalán kaphat-e erkölcsi bizonyítványt egy olyan személy, aki a bejelentett címére kiküldött levélért sem megy el?

12.

Mikorra idáig értem az írással, Lilla már egy hete nem adott hírt magáról. Itt vannak nálam a holmijai, a ruhái, még a fogkefeje is. Aggódok érte, de igazából semmit sem tehetek. Van, aki maga alakítja a sorsát, és van, akit a sorsa mozgat egy olyan pályán, amelyet józan ésszel nem választott volna. Ő az én hosszú

életemben csak egy epizód volt. Én megpróbáltam mentőöv lenni a számára, egy biztos pont, amibe megkapaszkodhat, hogy a súlyos helyzetéből kimenekülhessen. De vannak, akik idő előtt elengedik a mentőövet. Erről pedig nem a mentőöv tehet.

UTÓIRAT: Ha Lilla előkerül, folytatom a történetet. Ha nem kerül elő, akkor is tisztelettel gondolok rá. Mert minden ember tiszteletet érdemel.

Az Egér és én

Az egeret nem azért írtam nagybetűvel, mintha egy embernek lenne a neve, hanem mert egy individuum, és ezért megérdemli, hogy ne csak a fajtát említsük meg. Hogy miért, az kiderül.

Amikor először gondoltam a történet megírására, az is átfutott az agyamon, hogy ebből még egy nagy sztori is lehet. „Az öreg halász és a tenger” – halász és tenger nélkül. Két élőlény, mindkettő a fajának méltó képviselője, méri össze az erejét. Ha úgy tetszik, két csúcsragadozó.

Hemingway története azonban egy kicsit más. Úgy is mondhatnám: nem annyira kifinomult. Hiszen az Öreg halász és a Nagy hal szinte kizárólag csak testileg, a fizikai erejét és kitartását bevetve küzd meg egymással, míg a mi összeecsapásunk sokkal inkább intellektuális síkon zajlott.

Egy évvel ezelőtt történt. Délután furcsa mocorgást és rágcsgáló zajokat hallottam a konyhából, illetve a kamrából. Amikor tüzetesebben megvizsgáltam a helyzetet, láttam, hogy liszt és a tészta zacskója alul ki van rágva.

Egér van a lakásban, állapítottam meg, de minden félelem nélkül, inkább csak sajnálva, hogy a drága időmet ilyen földhözragadt dolgokra kell pazarolnom. (Hogy miért drága az

időm? Életem regényén dolgozom, és előbb akarom befejezni, mint ahogy az életem befejeződik. Mert nyugdíjas vagyok, túl a hetvenen, ilyenkor már az ember spórol az idejével és az erejével.)

Panelházban lakom, igazi kamrám nincs, csak egy kamraként használt beépített polcos szekrény. Ebbe a szekrénybe tettem be néhány szem mogyorót. Csak azért, hogy meggyőződjek róla, ott van az egérés hogy aktív.

Másnap reggelre eltűntek a mogyorók. Akkor elindultam a városba, egérfogót venni. Van a közelünkben egy kínai áruház, oda mentem először. Kaptam is egy olcsót, látszatra nem is volt rossz, majdnem levágta az ujjamat, amikor kipróbáltam. (Ebből már sejthető, hogy az egérnek sem kell kivételesen okosnak lennie, ha velem versenyez. Ha nem a legokosabb egér a világon, még mindig okosabb lehet nálam.)

Beleraktam egy szem mogyorót, élesítettem a csapdát, és vártam. Délután nem történt semmi, de másnap reggelre ez a mogyoró is eltűnt. A párharc elkezdődött.

A második nap estéjén még jobban felszúrtam a mogyorót a nyársra (ez egy nyársas rendszerű egérfogó volt, a kínaiak valószínűleg az evőpálcikára gondoltak, amikor megtervezték). Éjszaka mocorgás, rágcsálás, de nem akartam foglalkozni az egérrel, ezért az ellenőrzést másnap reggelre (azaz a harmadik nap

reggelére) hagytam. Csalódottan láttam, hogy az egérfogó most sem csapódott le, minden úgy maradt, csak a mogyoró tűnt el.

Kezdtem magamat szégyellni, hogy ember létemre hagyom, hogy egy egér így lóvá tegyen. Nem voltam rá dühös, ellenkezőleg. Kezdtem felfogni, hogy nem akárkivel állok szemben. Mint a török korban, amikor a végvári vitézek és a törökök párbajt vívtak, és aki győzött, az is elismerte az ellenfele kitartását, rátermett-ségét.

Gondoltam, hogy az egér elleni harcba be kell vetnem az emberi tudás hathatósabb fegyvereit is. Elvégre nem egymagam vagyok ember, a kultúránk olyan eszközeit is a magaménak tekinthetem, amelyeket nem én találtam ki. A végvári vitéz is csak megvásárolta a kardját, lovát, nem maga készítette el a teljes hadi felszerelését.

Elmentem a városba és végigjártam a szaküzleteket. Amikor hazaértem, egy egész egérfogó arzenállal rendelkeztem. A biztonság kedvéért megvettem egy patkányfogó készletet is, hiszen én az ellenfelemet még nem láttam, és a legkisebb patkány nem lehet sokkal nagyobb, mint a legnagyobb egér. Mindez nem volt olcsó. De hát háborúra készültem, és a fegyverkezés mindig nagyon sokba kerül.

Volt egy sima magyar gyártmányú, drótból készült egérfogó, aztán egy ragacsos, aminek a közepére kell tenni a csalit, és ahogy

odasettenkedik az egér, beleragad. Volt alattomosabb is, egy kis doboz, aminek a belső terében méreggel átitatott csali volt, és egy kis kulccsal lehetett nyitni-zárni.

Mondanom sem kell, hogy egyik sem működött. A magyar gyártmányú egérfogóval nyilván már kis korukban megismerkednek az egerek, és megtanulják elkerülni. A ragacsos felületnek pedig a szaga lehet ismerős. (Egyáltalán nem lehetetlen, hogy azok kerülik ki a ragacsot, akiket a szaga irritálja, és ezt az undort már az anyjuktól örökölték. Az egér sem egyedül harcol, neki is vannak beépített reflexei, amelyekről esetleg még nem értesült a rágcsálóirtással foglalkozó szakma. Amit mi a könyvekből tanulunk meg, azt egy egér az anyatejjel szívja magába.) A méreggel ellátott dobozban pedig úgy fogyogatott a méreg, hogy az egérnek semmi baja nem esett tőle. (Később olvastam egy orvosi könyvben, hogy az egér nem tud hányni, ehelyett először mindig csak belekóstol mindenbe, és csak akkor folytatja, ha nem lett tőle rosszul.)

Visszatértem a lecsapós rendszerű egérfogóhoz, de ezúttal egy nyugati gyártmányt próbáltam ki. Hiába, minőségi ellenfél ellen minőségi eszközt kell használni, még ha egy kicsit többbe is kerül. Ennek volt egy mélyedése a csali elhelyezésére. Oda tettem hát a mogyorót, és jól felhúztam a csapdát.

Másnap reggel (a negyedik nap reggelén) ez a mogyoró is eltűnt, mélyedés ide vagy oda. Az egérnek valahogy sikerült kipiszkálnia, nem tudom felfogni, hogyan.

És akkor megmakacsoltam magam. „Az ember nem arra született, hogy legyőzzék” – mondta az Öreg halász is. Ki kell valamit találnom. Eszembe jutott, hogy van itthon méz, majd egy csepp mézbe nyomom bele a mogyorót. Dobogó szívvel vártam az ötödik nap reggelét.

És ez végre működött! Nyilván az egér megszokta, hogy a mancsával ügyesen el tudja csenni a mogyorót, és amikor ezúttal nem boldogult elsőre, egy kicsit nagyobb erőbedobással ismételte meg a műveletet, talán kivagyiságból, és ekkor alábbhagyott az óvatossága. A méz ragadt, az egér jobban belehajolt, és kattant a csapda.

Úgy bántam vele, mint egy nemes lovag a legyőzött ellenféllel. Egy közeli parkban temetem el, és meghajoltam az okossága és a kitaratása előtt. De hát ő állat, én meg ember vagyok, és az a dolgoknak a rendje, hogy az okosabb élőlény győz.

A csata után megvizsgáltam a konyhát. Az ajtófélfá mellett van egy szellőző nyílás, amiről valamelyik elődöm eltávolította a fedőt. Nyilván azon a lyukon jött be az egerem, a mosogató feletti polcon megtaláltam az ürüléknyomokat

is. Ott volt a bejárat – vagy legalábbis az illemhely.

Mit tegyek? Mivel nem értek a szerelésekhez, és ezt a fajta kupakot már rég nem gyártják, átmeneti megoldásként azt eszeltem ki, hogy a lyukas zoknijaimmal tömöm be a rést. Igaz, hogy ezek a zoknik nem tudnának megakadályozni egy újabb behatolást, de legalább észrevenném, hiszen ha át is tud rajta hatolni egy egér, annyira nem rendszerető, hogy helyreállítsa maga után a zoknikból álló jelképes akadályt.

Mondom, ez egy éve történt. A minap megint hallottam a mocorgást és a rágcsálást, Azonnal ellenőriztem a zoknijaimat. A zoknik a helyükön vannak. Megnéztem a polcot is. Semmi ürülék. A szekrényben viszont megint fel volt harapva a lisztes és a tésztás zacskó.

Most lehet olyan olvasó, aki magában azt kérdezi, hogy miért tartom ezeket még mindig papírzacskóban, miért nem dobozoltam be mindent, amikor megszabadultam a korábbi egértől. Nos, aki ilyet gondol, az nem ismeri az egereket. Ha megorrontják, hogy valamiben élelem van, azt előbb-utóbb kirágják, széttörik. Tavaly a teás dobozaimat raktam bele egy bőrröndbe. Belementek, a bőrröndöt tönkretették. Pedig azt nem lehet mondani, hogy az egér különösebben szeretné a teát, pláne víz nélkül. Ha egyszer az egerek bent vannak a lakásban, akkor már annyit ér az élelem rejtegetése, mint

a fiatal lányok takaró alá dugása az orosz katonák elől.

Nem volt mit tenni, újra fegyverkezni kellett. És a kertészeti boltban végre olyan egerfogót is találtam, amelyik nem öli meg az egeret, csak bezárja egy kis ketrecbe. Jaj de jó, lelken-deztem, akkor nem kell elvennem az életét, még talán meg is szelídíthetem. Majd elviszem egy parkba, és naponta viszek neki egy-egy darab sajtot, öntök a tálkájába ivóvizet, nevet adok neki, és amikor, mondjuk, két hét múlva, kiengedem a ketrecéből, lehet, hogy visszamegy a ketrecébe, mivel megszokta, hogy ott minden igénye ki van elégítve. Azaz hogy... szexuális partnert nem tudok neki szerezni. (Egyelőre azt sem tudom, hogy a mostani látogatóm fiú-e vagy lány. És az egerek szaporodását nem kifejezetten támogatom. Amikor már emberből is túl sok van.)

Izgatottan szereltem össze a ketrecet, kivettem a hűtőből egy kis darab disznósajtot, beraktam (a csapósajtó most is meglegyintette a kezemet, de szerencsére nem fáj), és dolgom végeztével aludni tértem.

A következő nap (új időszámítás: a második nap) reggelén izgatottan nyitottam ki a szekrényt. Ott volt a ketrec, az ajtaja nyitva, és ott volt a disznósajt is. Hű, a mindenségit, gondoltam magamban, ez nehezebb játszma lesz, mint a tavalyi.

Megint elkezdtem ravaszkodni. Ezúttal a disznósajtot nem oda tettem, ahol az előbb volt (és ahol a megmozgatása kiváltja az ajtó becsapódását), hanem közvetlenül a bejárárhoz. Még a legostobább egernek is látnia kell, hogy ott nincs veszély. De lehet, hogy ez az egér sem ostoba, nagyon is jól tudja, hogy mire megy ki a játék. Az egerek többet tudnak, mint ahogy gondolnánk. És nagyon jól emlékeznek. (Talán rájuk még jobban illene Jung elmélete a kollektív tudatalattiról.) Be akarom etetni, közelebb akarom vinni a tényleges csapdához, de átlát rajtam, és inkább lemond a finom falatokról, mintsem hagyná magát behúzni egy ilyen vesztes játszmába.

Konzultálnom kellett egy szakértővel. Elmentem hát az élelmiszerboltba, és megkérdeztem a húsos pult eladónőjét. (Nehéz helyzetekben mindig a nőkhöz fordulok. Ez vált be leginkább. Mindent tudnak. Vagy legalábbis úgy tesznek, mintha mindent tudnának.) Azt mondja, a disznósajt túl fűszeres, azért nem kell az egeremnek. Próbálkozzam a tehénsajttal. Igaz is. Egy mesében olvastam hogy „minden egér szereti a sajtot”.

Eltelt újra egy nap, és reggel (a harmadik nap reggelén) a sajtot is a helyén találtam. Pedig ezt már nem is a ketrecbe tettem, csak a ketrec elé.

A jó isten áldjon meg, mondtam magamban, pedig nem szeretem a trágár beszédet. Hát

neked semmi se jó? A saját szám elől vonom el a falatot, hogy téged etesselek, de téged, úgy látszik, az asztal körül kellett kergetni, ha nem a kedvenc kajádat kaptad.

Nem vált be a tavalyi taktika. Nem hiába mondják a katonai szakírók is, hogy a korábbi háború tapasztalatait nem lehet automatikusan alkalmazni egy későbbi háborúban. Fejlődik a haditechnika, és fejlődik a hadtudomány is.

Aznap délután megint konzultáltam egy szakértővel. Egy vietnami árus akart eladni egy ragasztós egércsapdát. Mondom neki, olyan már van, de az egérnek nem kell a sajt. Azt mondja, nem minden egér szereti a sajtot, ez csak egy feltételezés. Próbáljak ki valamilyen édességet. Csokoládét nem mertem venni, mert, mint tudjuk, az élénkítő hatású, és nem akarom, hogy az egér össze-vissza rohangáljon a lakásban. Hazafelé vettem egy diós búrkiflit, mert nekem is az a kedvencem. De vajon elfogadja-e az egér a kifli morzsáját? Remélem, nincs dióallergiája. Holnapra kiderül. Most azt tettem a ketrec elejébe. A játszma folytatódik.

Most itt ülök a számítógép előtt, és míg ezeket írom, az a pacifista gondolat jár a fejemben, hogy talán fegyverszünetet kellene kötőm ezzel az új, a korábbinál is fejlettebbnek tűnő Szuperegérrel. A háború később még folytatódhatna, de legalább lenne egy lélegzetvételi szünet.

Én nem is bánám. Békeszerető vagyok.

De jaj, észreveszek egy halom egérkakit – az íróasztalom alatt! A Szuperegér már úgy jár-ke-l a lakásban, mintha ő is velem lakna. De nem járul hozzá a rezsihez. És a vécére szoktatásával is bajok vannak. Hogy került be? Én egész nap csukva tartom az ajtót, és tudomásom szerint nincs a falon lyuk. Vagy ez az egész lakás már egy gigantikus egérlukká változott?

* * *

Tovább folytattam a küzdelmet. És végre sikerült. Nem tudom, mi lelte az egeret, de ez-úttal beljebb merészkedett a ketreces egérfogó-ba. A pöcök mögötti csalit ugyan nem vette el, de ami előtte volt, azt nyilván véletlenül meglökte, az kiakadt, a csapda ajtaja pedig lecsapódott. Most ott ül, bambán, nyilván nem tudta még feldolgozni, mi történt. Barátságosan beszélek hozzá, de ez olyan lehet a számára, mintha a horgász akarna barátkozni a kifogott hallal. Adok neki enni, inni. Milyen szép is lenne, ha mi ketten megbarátkoznánk! Fajok közötti párbeszéd. Egyszer el kell kezdeni.

Ez két napig tartott. Ha az egér látott engem, akkor nem evett, de egyébként jó ét-vággyal elfogadta a morzsát, a mogyorót, a fenyőmagot. Még arra is volt gondja, hogy a saját ürülékét kítaszigálja a ketrecből. Sok férfi is tanulhatna tőle.

Elkövetkezett az utolsó nap. A ketrecet be-csomagoltam egy nejlonzacskóba, felszálltam a

buszra, metróra, és kimentem a Népligetbe. Közben éreztem, hogy az egér valósággal pánikba esett. Fizikailag semmi baja nem lehetett, de ez a rázkódás félelmetes lehet egérszemmel. (Félelmetes az emberi szemmel is, csak mi már megszoktuk. A jobb buszsofőrök már rég Németországba mentek, csak a gyengébbek maradtak.)

Megérkeztünk a parkba, a ketrecet letettem a földre, és tartottam egy érzelmes búcsúbeszédet, kiemeltem a saját emberségemet, továbbá hasznos tanácsokkal láttam el, hogy házi egér létére is próbáljon meg beilleszkedni a park természetes környezetébe. Feleltem a ketrec ajtáját. Az első pillanatban nem is vette észre a változást. Aztán óvatosan odament az ajtóhoz, megszimatotha, hogy nincs-e még mindig drótszaga a dolognak. Aztán kisurrant, és úgy futott, mint a nyúl, az avar alatt, bele egy fa odvába. Nem rossz ez egy új erdőlakótól.

Én ott hagytam a ketrecet, hátha még szűksége lesz rá. Arra ugyan nem tanítottam meg, hogy belülről hogy tudja magára zárni az ajtaját, hogy elbújjon a kutyák, macskák elől, de hát azért Szuperegér, hogy magától is rá tudjon jönni.

Kicsit szomorúan indultam haza. Annyi tördés után elvártam, hogy kialakuljon valamiféle bizalom benne irántam. Talán tovább kellett volna kísérleteznem.

A fajoknak békében kell élniük egymással.
Ha ezt a Földön nem tudjuk megcsinálni,
akkor mit várhatunk majd a földönkívüliektől,
akik zsákmányt látnak bennünk, földlakók-
ban?

A rózsaszín hattyú

Mikuss Béla és Debreczenyi Bertalan évfolyamtársak voltak a Képzőművészeti Főiskolán (ma: egyetem). Korán megbarátkoztak, együtt multatoztak, együtt jártak úszni, és még udvarolni is egy ikerpárnak udvaroltak. Elképzelni sem lehetett szorosabb barátságot.

De az irigység még egy ilyen kapcsolatot is képes megrontani. Debreczenyi stílusa a nonfiguratív felé mozdult el, Mikussé pedig megmaradt a szigorú realizmusnál. Debreczenyi a pályázatokon egyre több díjat nyert, míg Mikussnak meg kellett elégednie azzal, hogy „Debreczenyi legjobb barátjaként” emlegetik. Mellőzése egyre jobban idegesítette, de ezt igyekezett nem kimutatni. Megkeseredett ember lett. Először rajztanárként helyezkedett el egy gyógypedagógiai kisegítő iskolában, de amikor felkínálták neki a vácrátóti Modern Művészeti Múzeum igazgatói székét, nem sokat hezitált, hanem elfogadta. Végére is így kapcsolatban maradt a képzőművészettel, és amellett tisztességes jövedelme is lett. (Azt elfelejtettük megemlíteni, hogy Mikussnak már három törvénytelen gyereke is volt, különböző modellektől, így a gyerektartásra is kellett a pénz.) Már egyáltalán nem festegetett, csak a múzeum ügyeivel foglalkozott, legfeljebb egy-egy falusi vásáron adta el a helyi közönség ízlésének meg-

felelő giccses képeit, ha nagyon megszorult. Élete látszólag kiegyensúlyozottan zajlott, de a mélyben ott kavargott, sistergett, bugyborékol az elfojtott féltékenység, a legjobb barátjának sikerei miatt.

Egy nap meglátogatta Debreczenyit a műtermében. Megállt egy festmény előtt, amelyikről az juthatott a néző eszébe, hogy valamilyen sejtelmes tavat ábrázol. Persze ezt képletesen kell érteni, ebben a tóban nem volt se víz, se hal, partja sem volt, mindezt oda kellett képzelni. De inkább tónak látszott, mint mondjuk búzamezőnek vagy gomolygó felhőnek. Az ilyen stílusú alkotásoknál az ember semmit sem vehet biztosra.

– Hű, ez nagyon jó. Kiállítottad már valahol?
– kérdezte Mikuss.

– Nem. Egy órája fejeztem be. Miért? Tetszik?
– mondta Debreczenyi.

– Ó, nagyon – mondta Mikuss. – Tudod, mit? Megveszem. Mennyit kérsz érte, Bercikém?

– Béluskám, neked odaadom ingyen.

Nos, egy darabig még alkudoztak, ahogy illik, hogy ingyen nem fogadhatom el, meg a barátságunk ennyit is megér, meg ez már nem barátság, hanem üzlet és hasonlók, de a vége az lett, hogy áldomást ittak, majd Mikuss a hóna alá csapta a becsomagolt képet és elviharzott. Olyan sebbel-lobbal, hogy Debreczenyinek csak akkor jutott eszébe, hogy még fotót sem készített a festményről, ami pedig szokása volt.

Ez végzetes hibának bizonyult, amint később látni fogjuk.

Az történt ugyanis, hogy a vácrátóti Modern Művészeti Múzeum legközelebbi tárlatán, amely az *Új utak a valóság ábrázolásában* hangzatos címet viselte, Mikuss ezt a festményt is kiállította, méghozzá a főhelyre, közvetlenül a bejárattal szemben. Azaz hogy ugyanaz a kép volt-e, arról vitatkozni lehet. Mikuss ugyanis egy apró változtatást eszközölt a festményen. Annak a tónak látszó képződménynek a szélére, közvetlenül az alkotó szignója fölé, belefestett egy rózsaszín hattyút. Ez a tárlaton dolgozó segédmunkásoknak is feltűnt, egyikük tett is a modern irányzatokra egy kritikai megjegyzést, de ezt trágár jellege miatt idézni nem áll módunkban. Elég annyit mondanunk, hogy a művésznek az édesanyjával való intim viszonyára történt finom célzás.

A tárlatot Mikuss nyitotta meg, de utána sürgősen eltávozott, mert nem akart a barátja szemébe nézni. A nézők összetorlódtak a festmény előtt, izgatottan tárgyalták az eseményt, kísérletet téve a festmény értékelésére és a festő életművébe való beillesztésére. Keresték Debreczenyit, hogy kérdéseiket feltegyék, de a festő nem volt jelen, mert tüszős mandulagyulladásal ágyban feküdt. Arról sem volt tudomása, hogy a festményét kiállították. Arról meg halvány sejtelve sem lehetett, hogy Mikuss belepiszkált a képbe. És jól is volt így, mert ha

megtudja, az minden bizonnyal hetekkel hátráltatta volna a gyógyulását. Hogy Mikuss hogyan állította ki a festményét, arról csak másnap értesült, amikor több ismerőse is felhívta, hogy gratuláljon. Néhány nap múlva az egyik országos napilapban beszámoló jelent meg a tárlatról, és a szerző úgy írt a képről, mint a poszt-posztmodern irányzat legújabb forradalmáról, amelyben a giccses elem mintegy fricskát ad a modernizmusnak. A kritika címe az volt, hogy *Vácrátóton újul meg a valóság művészeti önreflexiója*. És Debreczeni is akkor vette észre, hogy mit művelt képével a hűtlen barát.

Azonnal felhívta. De Mikuss nem vette fel a telefont. Az előre látható botrány elől a bakonyi faházába menekült, s miközben elképzelte a méltatlanul sztárolt volt barátja dühét, a sárga földig leitta magát.

Debreczenyt mélyen megrendítette az árulás. Egy darabig nem is vett ecsetet a kezébe. De amikor újra nekilátott, úgy egy hónap múlva, és az eddigi stílusában megfestett egy hegyekre emlékeztető sejtelmes képet, a sarkába odapिंगált egy pici rózsaszín hattyút is. A biztonság kedvéért.

Gyógymódok

Megfájdult a hátam. Egy rossz mozdulatra belenyilallt. Hasogatott. Szinte mozdulatlaná merevedtem. Nem fájt állandóan, de egyszer akkor tört rám, amikor éppen leszálltam a buszról, és úgy terültem el, mint egy béka. Nagyon megijedtem, moccanni sem bírtam. A járókelők azonnal mentőt akartak hívni, de én lassan feltápászkodtam, és azt mondtam: „Megoldom.”

Elkezdtem az orvosokhoz járni. Először egy sebészhez mentem el. Ő azt mondta, hogy elkoptak a csigolyáim, de semmi vész, ő egy legmodernebb svájci műanyagcsigolyát fog beültetni. Kicsit költséges lesz, ugye, meg kell fizetni az anyagot, de megéri. A költségek említésére újra belenyilallt, de össze tudtam szedni magam annyira, hogy elmeneküljek.

Valaki ajánlott egy jó hírű ortopéd szakorvost, az ő gerincét is az hozta rendbe. A jó hírű szakorvos megvizsgált, és egy komplex kezelést írt elő: elektrosokk a fizikoterápián, hetente háromszor gyógytorna, nyakban való felfüggesztés és rádiumos fürdőkúra. Ettől is megijedtem, és időm se volt rá, úgyhogy hozzá sem mentem vissza.

Nem jártam jobban az akupunktúrával sem. Amikor megláttam a tűket, elnézést kértem és távoztam.

Akkor összefutottam egy nőismerőssel, aki egy kineziológust ajánlott. Az is elkezdte a vizsgálatot. Ezt nem részletezem, a lényeg az, hogy rájött: egyik előző életemben indián voltam, és egy ellenséges harcos a hátamba dőfte a dárdáját, s ennek a sérülésnek a tudat alatti emléke okozza a fájdalmaimat. Azt ígérte, hogy tíz-tizenöt kezelés után túl fogok jutni a meg-rázkódtatáson, és akkor majd a fájdalom is elmúlik. Nem nagyon hittem benne, de gondoltam, ezt is érdemes kipróbálni, legalább nem fáj. De amikor az íróasztalán megpillantottam May Károly egyik indián történetét, úgy döntöttem, hogy ide se jövök többet.

Aztán egy híres pszichológushoz mentem el, ugyanis a memóriám kezdett kihagyni, és a segítségét kértem. Többféle tesztet végeztetett el velem, és közben szóba került a hátfájásom. Az volt a véleménye, hogy semmim sem fáj, ezeket csak képzelem. A tudatom mélyén régi lelkiismeretfurdalásaim lapulnak, és ilyenkor törnek a felszínre. Próbáljak tökéletesen ellazulni, és közben győzzem meg magamat, hogy bármi történt is a múltban, az nem az én hibám. Éljek békében magammal és a világgal, és majd meglátom, hogy előbb-utóbb elmúlnak ezek a fantomfájdalmak is. Hát nem múltak el.

Végül valaki arról próbált meggyőzni, hogy minden betegség oka a helytelen táplálkozás. Az emberi szervezet nem arra lett teremtve, hogy hamburgert zabáljon, cukros üdítőket igyon és tejsokival pótolja az egészséges nemi életet. A gyomrunk kőkorszaki maradt. Ezért akkor teszünk vele jót, ha nyers húst és bogyókat eszünk. Nehéz volt az átállás, de lassan megszoktam. A buszon ugyan kerültek az emberek a fura kipárolgásom miatt, de kárpótolt az a tudat, hogy egészségesen táplálkozom.

(Utóirat)

Ezt a feljegyzést a fiókomban találtam. De vajon ki írta? Én biztos nem. Nem is az én kézírásom. Ahhoz túlságosan szabályos, gyerekes. És semmi ilyesmire nem emlékszem.

A szanatóriumban jól bánnak velem. Időnként meglátogat egy barátságos asszony, akinek az a téveszméje, hogy ő az én feleségem. Ráhagyom. Nem is lenne semmi baj, csak a hátam ne fájna!

Az élet felülmúlhatatlan gyönyörűsége

Zúgó fejjel jött ki a rendelőből. A professzor barátságos és együttérző volt, de megerősítette, hogy semmi remény nem maradt, talán még három hét lehet hátra, de nem muszáj azonnal befeküdnie. Ameddig nem esik össze, addig nyugodtan járka és élheti a megszokott életét. Ilyenkor még esetleg segít az imádkozás, mert sok múlik azon, hogy a beteg mennyire van megbékélve a sorsával.

Elhatározta, hogy a hátralévő időt maximálisan kihasználja. Felment a Normafához, és beitta a lent elterülő dombok pazar látványát, a jobb felső sarokban a Duna keskeny vonalával. Ősz eleje volt, a lombok már sárgállottak. Balra hátul a János-hegy kúpja uralta a tájat. Arrafelé kezdett sétálni. Hátha még egyszer, utoljára sikerül felmásznia a kilátó teraszáig, esetleg a toronyba is, hogy erre az egész tájra felülről is rá tudjon tekinteni. Elindult a jól ismert ösvényen. Újabban fehér murvával szórta tele az utat, és a kavicsokat nehezen lehet kipiszkálni otthon a cipő talpából. De ez már nem az ő problémája. Már semmi sem az ő problémája.

A réten gyerekek visongtak örömükben, élvezték a szabadságukat, a rohangálás és a

kiabálás szabadságát, amitől a hétköznapiakon meg voltak fosztva. Míg őket szemlélte, eszébe jutott az az idő, amikor még ő is ilyen fiatal volt. És bár az emlékeket az élet napi gondjai elhalványítják, ilyen szélsőséges helyzetekben előtörnek a múlt fátylai mögül.

Hopp, most egy szeplős fiúcska elesett, és elkezdett sírni. Még néhány év, és megtanulja, hogy mikor szabad sírni, és mikor bizonyul pusztá időpocsékolásnak. Mert eljön a pillanat, amikor a fájdalom pusztán azt fogja jelezni a számára, hogy van egy megoldandó probléma.

Most odajön hozzá egy kislány, hogy megvigasztalja a síró kisfiút. Lám, az együttérzés női ösztöne. Vagy a mamáját utánozza? Ki tudja, hányszor látta már ezt a családban? A fiú szípot és méltósággal fogadja a vigasztaló szavakat. Ha most a kislány esne el és kezdene sírdogálni, vajon ő is odamenne-e vigasztalni, vagy azt mondaná magában, hogy a lányok ügyetlenek és sírósak?

Három kutya kergetőzik. Ők aztán gondtalanok, és sokáig nem unják meg ezt a szórakozást. Ha valamelyik lankad is, a másik kettő azonnal ráront, és folytatódik az ugrálás, rohángálás.

Egy rigóforma madár szedegeti a magokat, de amikor az egyik kutya arra veszi az irányt, azonnal felrebben. Ő nem bírja úgy idegekkel, mint a városi galambok, akik még egy induló autóbusz elől is képesek felszedni a zsömle-

morzsát, nehogy egy másik galambé legyen. Na persze, ott élesebb a konkurenciaharc.

Megy az ösvényen, és bámulja a hatalmas fákat. „Amikor még nem voltam, ezek akkor is itt álltak. És itt fognak állni akkor is, amikor én már nem leszek” – gondolta magában. Némelyik annyira odvas, hogy az ember azt gondolja, bármikor összeomolhat. Olyan is van, amelyiket mintha villám vágta volna ketté, a törés szélei kormosak.

Az aljnövényzetben madarak szorgoskodnak, nem látni őket, de az avar meg-megrebben a mocorgásuktól. És hogy csiripelnek! Ők aztán tudnak örülni az életnek. Egy közeli fán harkály kopogtat, de csak egy pillanatra villan meg fényes tollazata, gyorsan áttér a fa túlsó oldalára, ahol nem lehet látni. De a mániákus kopácsolás elárulja a jelenlétét.

A Libegő előtt néhány gyerekes család napolozik, és az örökké tevékeny kocogók pihennek meg egy időre. A karjukon lépésszámláló, a fülükben fülhallgató, hogy addig is hallják a kedvenc zenéjüket. Csak így a környezet apró hangjait nem hallják.

Késő délután van, el is fáradt, ezért a kilátóhoz már nem kapaszkodik fel, hanem a piros jelzésen indul el lefelé. Gondosan lépdél a meredek lejtőn. Ez nem veszélytelen, elég egy rossz mozdulat, és már kibicsaklik a boka, azzal pedig hosszú órákig tart a leereszkedés. A völgyben feltűnnek a lakóépületek, messziről

kutyaugatás hallatszik, és hallja már a gyermekvasút sípolását is. Egy kanyarban feltűnik a Szépjuhászné megálló (ő még Ságvári-liget korából ismeri). Ott egy pillanatra megpihen, szemléli az utasokat (többen külföldiek, és nem láttak még ilyet), gyönyörködik a felnőtt munkát nagy komolyan végző gyerekvasutasokban. Aztán megkeresi a buszmegállót, és az első járattal visszaindul.

Ahogy mennek lefelé, vissza a nyüzsgő és bűdös nagyvárosba, úgy érzi magát, mintha egy tündérálomból ébredne. De a lenti világ is nagyon izgalmas. Élvezi a forgalmat, az ide-oda száguldó gépkocsikat. Eszébe jut egy emlék. A Gellért-hegy pihenőjéről letekintve azon töprengett: hogy lehet, hogy annyi ember igyekszik Pestről Budára, mint Budáról Pestre. Miért nem maradnak ezek a fenekükön? Azóta, hogy már minden a számítógépen és a világhálón zajlik, már igazán nem lehet olyan fontos, hogy személyesen is helyet változtassunk. Na, erre a kérdésre sem találja már meg a feleletet. Nem maradt rá idő.

Leszáll a buszról, sétál a Margit-körúton, gyönyörködik a szép nőkben, a gyerekeiket kísérő anyákban (érdekes, hogy azoknak van a legpompásabb tomporuk, akik babakocsit tolnak). A sötét öltönyös férfiak szemmel láthatóan el vannakelve a munkájuk fontosságától. Megint eszébe jut a régi kérdés: miért is nem jól kereső üzleti pályára ment? Akkor

most gazdag lenne. Igaz, de ebben a helyzetben már azzal sem menne sokra.

Hazament, bevette a fájdalomcsillapítókat, de a többi gyógyszert már nem. Minek egy napra meggyógyulni, ha utána teljes erővel úgylis visszatér a betegség? Altatóval aludt, és egy nyugtatót is bevett, mert nem akart órákig hánykolódni az ágyon. És már attól sem kell félnie, hogy túlságosan hozzászokik.

Már magasan fent járt a nap, amikor felébredt. Halványan emlékezett a legutolsó álmára: felemelkedett a levegőbe, pontosabban valaki erős karokkal emelte a magasba, olyan magasságba, ahol már teljesen más törvények uralkodnak. Idegennek érezte magát, fázott és didergett. Aztán egyszer csak minden megszűnt, mintha az egész élete pusztá látomás lett volna.

A gyomrában, mellkasában és a fejében tomboló fájdalom ébresztette fel, és ettől egy csapásra véget ért a testetlen lebegés. Kibotorkált a mosdóba, hideg vízzel lemosta az arcát. Alig ismert magára, az az arc is teljesen idegennek tűnt. – Még nem lehetek ennyire öreg – gondolta magában. – Még élhetnék vagy húsz évet. Ha nem jött volna közbe ez a *dolog*.

Reszkető kézzel megborotválkozott és megmosakodott, aztán leült a konyhában, és készített magának egy kis reggelit. Pirítós, sajt és kemény tojás. „Ő, milyen pompás éték ez!” – mondta magában, ahogy megindult a nyál-

elválasztás, és az ízlelő szervei találkoztak az ételdarabkákkal. Azt külön élvezte, ahogy a jól megrágott étel liftezik lefelé a nyelőcsővében, centiről centire aktiválva az izmokat, és megérkezik a gyomorba. Két falat közben szürcsölt egyet a nescaféből készített kávéból. Ekkor előlről kezdődött a varázslat, a meleg folyadék lefelé csorgása.

Még a vécén is örült annak, hogy a betegség ellenére kijön belőle, ami bement, azaz a salakanyag, amelynek különválasztásával még mindig meg tudott birkózni a szervezete. Akkor megint eszébe jutott valami. Mi lenne, ha az élelmiszeripar csupa olyan ételt állítana elő, amely teljes mértékben megemészthető? Még a csomagoló-anyagot is fel tudnánk dolgozni, mint a fagylalt tölcsérét. Ezt az időt már nem fogja megérni. A mennyországból még láthatná mindezt, akár 100-200 év múlva is, de hogy onnan látni lehet, mi történik a földön, az pusztá feltételezés. Hát, nemsokára kiderül.

A reggeli után felment a Várba, sorba állt a Nemzeti Galéria előtt, majd bejutva hosszasan tanulmányozta a festményeket és szobrokat. Ez is egy csoda. A modell teste rég elporladt, de a műalkotás még mindig őrzi az eredeti szépségét. A drámai festményeket ebben az állapotában nem tudta annyira értékelni – II. Lajos holttestének feltalálását, Zrínyi és Frangepán búcsúját, az egri vár védelmét, az eltört hegedűjét panaszoló cigánylegény méltatlankodá-

sát, vagy a rózsét cipelő asszony fáradságát. Istenem, mindenkinek megvan a maga keserősége.

Szinnyei Merse Pál meztelenül heverő és egy pacsirta énekét hallgató nőalakjában viszont negyedóraig gyönyörködött. Szerette a női feneket, a gömbölyű formákat és a rózsaszínes bőrt, ami mindig a kisbabák popsiját juttatta eszébe, és gyöngéd érzéseket okozott a lelkében. A múzeumokat azért is szerette, mert a szépség nemcsak az alkotásokban van jelen, hanem a múzeumba járó hölgyek arcán is. Hiába, a szépben legjobban a szépek tudnak gyönyörködni.

Ahogy kijött a képtárból, még beitta a Vár karzatáról elébe táruló látványt, a lüktető nagyváros, az impozáns épületek, szállodák, paloták képét, amelyek együtt és külön-külön is a sok kiváló ember ambícióit, találékonyságát és kitartását őrzik – kőben, márványban és betonban.

Aztán elsétált a csipkés tornyú Mátyás-templom, a túldíszített Halászbástya és a régi környezetet üvegfalával visszatükröző Hilton Szálló mellett, le az Ostrom utcán a Széll Kálmán térre, időnként megállva, hogy kifújja magát, végül belevegyült a nyüzsgő tömegbe.

A többi napja is így telt, igyekezett mindenben meglátni a szépséget, a pozitívat, a kedveset. Mindez mulandó, de még jó ideig kitart, és

még sok túlélőnek nyújt meglepetést és örömet.

Válása óta magányosan élt, és a szalagházban a szomszédok gyakran cserélődtek, nem nagyon volt kitől elbúcsúznia. Gyermeke sem volt. A feleségének ugyan született egy lánya az új házasságából, már húszéves is elmúlt, de vele nem alakult ki igazi kapcsolat. Egy ideig szerette volna, de aztán belenyugodott, végül is semmi köze hozzá. A saját apja gégerákban halt meg, hosszú kínszenvedés után. Anyja lassanként elveszítette az eszét, egy elfekvőben halt meg jó pár évvel ezelőtt. De mindez nem töltötte el szomorúsággal. Az volt az elve, hogy arra kell odafigyelni, ami létezik és jó. Ami nincs, csak volt, esetleg van, de rossz, az nem érdemli meg a figyelmünket. Így aztán lassan és szolidan éldegélt, már öt éve nyugdíjasként. Ha időnként összefutott a volt munkatársaival, akkor is megelégedtek a felszínes üdvözlésekkel, senkit sem érdekelt különösebben az ő élete, és neki sem volt nagyon jó véleménye a munkatársairól, különösen a főnökéről, aki szinte örömét lelte benne, hogy őt egzecíroztassa. Az ilyen emlékeket könnyű kizárni a tudatunkból.

Elbúcsúzott a kutyáktól is az utcán és a kutyafuttatókban. Némelyik odajött hozzá, és megszagolgatta a keze fejét. – Mit érsz vele? – mondta magában. – Ezt a szagot már sohasem fogod érezni többé.

Elbúcsúzott a vadgalamboktól az áruház előtt (a városházi rendelettel dacolva még kenyérmorzsákkal is etette őket, hadd legyen szép emlékükről). Megsimogatta a fák kérges törzsét, a bokrok ágait és a leveleket.

A játszótéren csak a tekintetével merte cirógatni a gyerekek kobakját, mert félt, hogy pedofilnek tartják.

Elbúcsúzott az utcáktól, a járdáktól, a kertes házakat őrző vérebektől (mérgesek, de csak a munkájukat végzik), még az átkelőhelyeken ácsorgó közlekedési lámpáktól is elköszönt. Hosszú éveken át szolgálták és segítették a biztonságos áthaladásban. Ha pedig valamelyik szabályt megsértette, például átlopakodott a pirosra, amikor nem jött autó, készségesen másfelé néztek.

Még a Fiumei úti nemzeti sírkertbe is kiment, bár már nagyon nehezen járt. Hosszasan bolyongott a síremlékek között. Ő nem fog idekerülni, hiszen nem hajtott végre semmilyen dicső tettet, nem volt kiválósága sem a tudományos, sem a művészeti életnek, és híres politikus vagy sportoló sem volt. Az ő munkássága fent van az Interneten, és fenn is marad, amíg az oldalt inaktivitás miatt nem törlik. Még egy nekrológot is írt magának, mert nem bízott az utódok korrektségében és jóindulatában. (Eszébe jutott az a munkásmozgalmi temetés, amelyen a párt küldötte úgy búcsúzott Varró

Lajostól, hogy „sosem felejtünk, Szabó elvtárs”.) Hát, ilyen az élet. És a halál.

Még egyszer, utoljára megfigyelte az embereket, a túlélőket. A komoly arcú férfiakat, a fáradt asszonyokat, a hangoskodó kamaszfiúkat, és a tolakodó pillantásaiktól kipirult lányokat. Láta a gyomorbajos öregeket, akik örök bosszúságaikat szajkózták – a pár ezer forintos fizetésemelés érdekében elkurvult munkatársnőkről, a szomszédokat direkt bosszantó lakókról, a fiatal nemzedék erkölcsének romlottságáról. „Ó, ha mindezt az energiát át lehetne változtatni hasznos munkává, magunk és mások javára!” – gondolta. A világban sistergő energia vulkánkitörésekben, földrengésekben, hurrikánokban és cunamikban tör a felszínre, és időnként háborúkat is okoz. És a sok negatívummal szemben egyetlen fegyverünk van: az őszinte mosoly.

Otthon végignézte a kedvenc filmjeit, megpróbálta elraktározni magában a legnagyobb színészek arcát, játékát, hangját. Szemlét tartott a könyvespolcán is. Thomas Mann, Dosztojevszkij, Maupassant, George Bernard Shaw, Mikszáth és Móricz, Woody Allen és Karinthy. Arra már nem volt ideje, hogy végig is olvassa őket, de lapozgatás közben felelevenedtek az emlékei.

A második hét vége felé elesett az utcán, és hosszú ideig tehetetlenül feküdt a járdán. Bevitték a kórházba. Ott is hallgatott zenét a

CD-lejátszójából keresztül, fülhallgatóval. Mozartot, Vivaldit, Bachot. Közben minduntalan elaludt a fáradtságtól és a nagy adagokban beadott fájdalomcsillapítóktól. Ha a csendre ébredt, csak megnyomta a PLAY gombot, és hallgatta az egészet előlről. A szobatársai nem törődtek vele. Mindenkinek megvolt a maga baja. Az orvosokkal nem tudott mit kezdeni, de mindig felvillanyozódott, ha egy-egy nővér jött, hogy beadja az injekciót vagy megmérje a lázát.

És eljött a nap, amikor már csak foltokat látott a világból. Mégsem adta fel. Amikor meghallotta Szilvi nővér hangját, megkérte, hogy jöjjön közelebb, és engedje meg, hogy a kerek tomporára tehesse a kezét. A középkorú asszony (egy Pest környéki községből járt be dolgozni) meglepődött a kérésen, de mert kedvelte a férfit, némi hezitálás után odament az ágyhoz, és óvatosan, hogy a többiek ne lássák, még a köpenyét is felemelte neki.

Ettől a gyöngédségtől a szíve megtelt melegséggel, és szinte minden érzékszerve az ujjai-ban egyesült. Arra gondolt, hogy ilyen lehetett az az érintés, amellyel az Úr életre keltette Ádámot a Sixtusi kápolna mennyezeti freskóján.

Lassan telt az idő, a beteg és ápolója emberi és transzcendens kapcsolatának néhány másodperces örökkévalóságában.

A folyosóról léptek hallatszottak, a nővér gyorsan leengedte a köpenyét, megigazította

ruházatát, és az ágy felé fordult. Megfogta a férfi még mindig kinyújtott kezét és megszorította.

A férfi szeme csukva volt, arcán a belül örvénylő kínok mellett is ki lehetett venni az elragadtatást. Az élet felülmúlhatatlan gyönyörűségének visszfényét.

A remete

Úgy kezdődött, hogy meghaltam. Ez önmagában még nem lenne érdekes, hiszen annyian meghaltak már előttem. Éppen randevúra siettem, rohantam, hogy el ne késsek, át kellett vágnom egy nagy parkon, és egyszer csak meggörbültem, lerogytam a földre. Szívroham.

Egy ideig senki sem járt arra. De ha láttak volna, akkor sem biztos, hogy segítenek. Annyi a részeg a parkokban.

Néhány percre tartott az egész, és máris vége lett. Végem lett. Akkor szétváltunk, a testem és én. Hogy mi is ez az „én”, azt nehezen tudnám megmondani. Egyáltalán nem olyasmi, amit a testből kiszabaduló lélekről gondolnánk. Például nem tudok repülni. Nem látok semmiféle mennyországot, és nem látom a többi lelket sem. Ez valamilyen testetlen létezés. Szem nélkül is látok, fül nélkül hallok, orr nélkül érzem a szagokat. Csak éppen nem vagyok éhes, és nem fádom. Természetesen szexuális érzeteim sincsenek.

A testemből nem kiröppentem, hanem csak kisétáltam belőle. Egy darabig magam mellett ácsorogtam. Kíváncsi voltam, mi történik a testtel. Még az is eszembe jutott, hogy ha megmennek, az utolsó pillanatban még vissza-

bújok bele, ugyanolyan módon, mint ahogy a tetszhalálból visszatérők írták le a folyamatot.

De nem mentettek meg, a test ott maradt holtan, jó fél óráig észre sem vették. Végre egy szerelmes pár sétált arra. A nő felsikoltott, a férfi pedig undorodva jegyezte meg: „Te, ez feldobta a talpát!”

„Menjünk innen! Elment a kedvem az egésztől” – mondta a nő. És visszafordultak.

Ekkor én is ott hagytam régi önmagam, és elindultam kifelé a parkból, hogy elkezdjem felfedezni a világot, egy új szemszögből. Hogy milyen a világ nélkülem.

Azt mondanom sem kell, hogy senki sem vett észre, rám se néztek, mindenki nyugodtan csinálta tovább, amit csinált.

„Szóval ilyen lehetett Wells láthatatlan embere” – állapítottam meg. „Ő mindenkit lát, de őt nem látja senki. Mi lenne, ha visszamennék a holttestemhez, és a saját ruhámba öltöznék fel?”

Próbaképpen lenyúltam a lábam elé, hogy felvegyek egy gallyat, és kalap helyett azt rakjam a fejemre. Tudni szerettem volna, mit szólnak az emberek, ha meglátják a levegőben sétáló tárgyat. De nem tudtam megfogni a gallyat. Persze, hiszen nincs is kezem. Nem tudok semmit sem megérinteni. Ezt kifejezetten hátránynak éreztem a láthatatlan emberhez képest. Az rendben van, hogy tudok menni, előre-hátra haladok, pedig lábam sincs,

de hogy fogok bemenni egy ajtón? Meg kell várnom, míg valaki kinyitja.

Eszembe jutott az a macska, aki a bérházunk udvarán lakott, és rendszeresen ki-be járt. Csak meg kellett várnia, hogy valaki kinyissa a kaput. Gyakran láttam a lépcsőházban, ahogy türelmesen várt a sorára. Többször is ki- vagy beengedtem. Ilyen macska lettem én is, azzal a különbséggel, hogy engem senki sem lát, s így az ajtót sem nyitják ki nekem. Még szerencse, hogy bárki mellé beférek, még a liftben is, kisurranok, besurranok, anélkül, hogy gyanítanak a jelenlétemet.

Ennek sok előnye volt. Mostantól kezdve ingyen járhattam színházba, oda ültem, ahova akartam, akár egy csinos nő ölébe is. Én láttam őt, bár nem éreztem, neki pedig fogalma sem volt róla, hogy velem osztja meg az ülőhelyét. Erotikus élményről persze szó sem lehetett, kizárólag a szépségében gyönyörködhettem. De ebben az állapotomban ennek is nagyon örültem. Bejutottam a hálósobákba, a strandon a női napozóba, még a sztriptíz bárba is. Igaz, hogy csak a strip, azaz a vetkőzés érdekelt, a tease, az izgatás nem. Akár egy múzeumban.

Különösnek tartottam, hogy más testen kívüli lényt egyáltalán nem láttam. Vagy egymás számára is láthatatlanok vagyunk, vagy ez az állapot csak átmeneti. Ez az utóbbi eshetőség azt jelentené, hogy mégis lehet mennyország és

pokol, de a holtak osztályozása, eligazítása, azaz feldolgozása több időt vesz igénybe, mint gondolnánk, azaz még nyugodtan kerülhetek a felső vagy az alsó részbe. Az első eshetőség jobban tetszett. Igaz, hogy így lehet, hogy magányos maradok, de legalább az eddigi cselekedeteim miatt nem lesz bajom. (Elég baj volt az is, hogy meghaltam.)

Miután így elrendeztem magamban a dolgokat, elhatároztam, hogy egy kicsit szétnézek a világban. Észrevétlenül körbeutazhatom a földet, erre az előző életemben nem volt módom.

Az volt a legérdekesebb, ahogy átsiklottam a repülőtéren ellenőrzésen, és felszálltam egy Qatarba tartó gépre. Egy amerikai házaspár hívatlan és láthatatlan vendégeként bejutottam egy elegáns szállodába. Sőt, azt is megengedtem magamnak, hogy a feleséggel feküdjek egy ágyba. Csak akkor szálltam ki, amikor elkezdtek szerelmeskedni. Odasétáltam a fotelba, és onnan szemléltem a jelenetet. Mondanom sem kell, hogy pusztán kíváncsiságból, hiszen számomra a testiség már nem jelentett sem izgalmat, sem vágyat.

Egy ideig ezzel a házaspárral maradtam, együtt mentem velük a bazárba is. Ott ismertem meg Harry Pitfordot, akinek magánrepülőgépe volt. Kaptam az alkalmon, amikor Pitford meghívta a házaspárt egy sétarepülésre az öböl felett. De ebből lett a baj.

Már a levegőben voltunk, amikor két arab ország között kitört az esedékes újabb háború. A légtér megtelt katonai gépekkel, és mindkét fél ránk lőtt. Eltaláltak bennünket, lángolva zuhantunk az öböl vizébe, nem messze a parttól.

„Na, most mi lesz?” – döbbsentem meg. „A házaspár nyilván meghal, de én nem halhatok meg még egyszer.” Így is lett. A pilóta és az utasai már nem éltek, mire odaért a motorcsónak. A roncs egy ideig ott úszott a felszínen, én rajta kuporogtam. A katonák látták, hogy nincs túlélő, és visszafordultak, én azonban különösebb erőfeszítés nélkül át tudtam szállni a katonai csónakra. (Utólag eszembe jut, hogy vajon mi lett volna velem a motorcsónak nélkül. El nem süllyedhetek, hiszen a lélek biztosan könnyebb a víznél, viszont úszni sem tudok. Úgy lebegtem volna a víz felett, mint az Úr lelke a Teremtés során.)

Partra kerülve körbejártam a tábort. Éppen ettek, néhányan a géppisztolyukat tisztították, szerelgették. A finom lelkemmel nem sokáig viseltem el a vaskos bakahumort, a káromkodásokat. Egy dzsip a városba indult. Felugrottam rá, remélve, hogy így emberhez-szellemhez méltó társaságba kerülök.

A városkában céltalanul járkáltam ide-oda. Egyszer csak két elegáns hölgyre lettem figyelmes. Az egyik éppen azt mesélte a másiknak, angolul, hogy egy barátnőjük holnap este spiri-

tiszta szeánszot rendez, és ő is elmegy. „Spiritiszta szeánsz?” – mondtam magamban. „Ott a helyem!” Követni kezdtem a hölgyet. Nos, ha ő ott lesz, akkor én is. Ezt nem hagyhatom ki.

Kissé körülményes volt vele menni. Kacska-ringós útvonalon értünk haza, és közben számos kis üzletbe is betértünk. Otthon a szolgáló lány beengedett bennünket. Nemsokára a férj is hazaérkezett. Akkor végig kellett hallgatnom egy unalmas beszélgetést – a női táskák választékáról és a többi hölgy rossz ízléséről egyrészt, a kőolajipari részvények áringadozásáról és a politikai helyzetről másrészt. A feleség megemlítette a holnap esti szeánszot is, de a férjet ez nem érdekelte. „Oda majd egyedül mész, darling” – mondta, nem sejtve, hogy én leszek az asszony kísérelője.

A kutya bejött és szaglászni kezdett. Ő rögtön megérezte, hogy valami nincs rendben. Rám nézett (azaz arra pontra a levegőben, ahol a betolakodót sejtette), és nyüszített.

„Mi ütött beléd, Harvey?” – kérdezte tőle a ház ura, megsimogatta a kobakját, és kiküldte az udvarra. Onnan is hallani lehetett a panaszkodását. Abban a fájdalmas hangban nyilván az is benne volt, hogy tud valamit, de nem hisznek neki.

Udvariasan odaültem a vacsorához, de természetesen semmit sem ettem. Nem volt gyomrom. És különben sem voltam, hiszen nem is lehettem éhes. Ha tudtam volna enni, akkor is

csak pánikot okoztam volna, hogy az étel csak úgy eltűnik az asztalról.

Lefeküdtünk. Most is a feleség ágyába feküdtem bele. Ezúttal nem kellett tartanom a férj szerelmi vágyától. Ahogy lefeküdt, a fal felé fordult és el is aludt.

Másnap szétnéztem a házban. Szépen berendezett otthon volt, a háziasszony mindent rendben tartott. Az udvaron Harvey dühösen fel- és felugatott, de a jelzését ezúttal sem vették komolyan.

Délután négy óra körül indultunk el a szeánsz színhelyére. Ott végighallgattam a hölgyek unalmas csevegését. A tea végén eljött az én időm. Elkészítették az asztalt, nagy izgalommal ülték körbe, aztán leoltották a villanyt. Csak a nehéz függönyökön szűrődött át némi fény.

– Szellem, itt vagy? – kérdezte a háziasszony. Nekem nagy fejtörést okozott, hogy hogyan adjak választ, és hogy hogyan magyarázhatnám meg a létezésem ellentmondásait nekik. Nem volt kezem, amivel kopoghatnék. De furcsa módon a kopogást valahogy mégis elő tudtam idézni.

– Igen is, meg nem is – hangzott a válaszom. (A kopogást a háziasszony tolmácsolta, és én éreztem a hangján a meglepődést. Most társalgott életében először egy igazi szellemmel.)

– Hogy hívnak? – kérdezte a hölgy. A többiek feszülten figyeltek.

– Szellemnek – válaszoltam. Ezen meglepődtek.

– Mit üzensz nekünk?

– Az élet: halál. A halál: feltámadás.

Zavartan néztek egymásra, néhányan fel-sziisszentek.

– Meghaltál?

– Részben. Voltam, és vagyok.

– Hol vagy?

– Köztetek.

Valaki azt javasolta, hogy kérdezzenek a túlvilágról.

– Van mennyország?

– Nem tudom.

– Van pokol?

– Nem tudom.

– Hol voltál, mielőtt megidéztünk?

– Itt, ebben a szobában.

– Más szellem is van itt?

– Nem tudom. Nem látok más szellemeket.

– Hogy kerültél ide?

– Azzal a hölgygel együtt érkeztem, akinek a Harvey nevű kutyája van.

Mindenki a szóban forgó hölgyre nézett. A hölgy elvörösödött.

– Erről nem tudtam – mentegetőzött.

– Innen hova mész? – akarta tudni a házi-asszony.

– Még nem tudom – válaszoltam.

Akkor a háziasszony felkapcsolta a villanyt. Rettenetesen fel volt dűlva. A vendégei izgatottan, egymás szavába vágva tárgyalták a történeteket.

Egy másik részvevő, akit Dorothynak szólítottak, taxit hívott, mert már nem tudta elviselni a feszültséget.

Megjött a taxi, én is beszálltam. De útközben úgy döntöttem, hogy inkább az arab sofőrrel maradok. Az ő otthona érdekesebbnek ígérkezett. Amikor Dorothy kiszállt és fizetett, én maradtam.

A taxis rádión beszélt valakivel, de arabul, és én egy szót sem értettem belőle. De az események váratlan fordulatot vettek.

Egy sötét helyen álltunk meg, két suhanc szállt be egy betömött szájú kamaszlánnyal, akit ott az autóban mind a ketten megerősáltak. A sofőr ebben nem vett részt, csak eltette a pénzt. Szörnyű volt látni a történeteket és hogy nem vagyok képes rá, hogy közbeavatkozzam. Még a rendőrséget sem tudtam értesíteni.

Elegem lett ebből a tehetetlenségből. Az utasokkal együtt én is kiszálltam, hogy kiszellőztessem a fejem. Jobban mondvá, hogy megnyugodjak, hiszen sem fejem nem volt, sem a levegővel nem tudtam volna mit kezdeni tudó nélkül.

Kerestem egy néptelen helyet, és átgondoltam a helyzetemet. A világban előforduló mér-

hetetlen sok gonoszságot nem tudnám megakadályozni. Az élőkkel való kommunikáció egyetlen módja a szeánszon való szereplés, de az is korlátozott, és ráadásul én magam ilyet nem is tudnék szervezni.

Aki él, az szenved, de van némi beleszólása a dolgok alakulásába. Aki meghalt, az a jelek szerint tovább létezhet, de csak tehetetlen nézője lehet az eseményeknek. Fizikai fájdalom már nincs, de a – ha szabad ezt a szót használni – lelki fájdalom annál nagyobb. És kezelhetetlen. Nem volt elég meghalnom, kénytelen leszek a világból is kivonulni.

Remete leszek, elbújok. Egy közönséges remete csak látszatra bújik el, hiszen amikor a falubeliek élelmet hoznak neki, hogy éhen ne haljon, az a kapcsolat valamilyen formája, akkor is, ha szemtől szembe nem is látják egymást. Én vagyok az igazi remete. Ételre, italra nincs szükségem, a jámbor lakosokon még imádkozással sem tudok segíteni. Senki sem lát engem, teljesen egyedül élem meg ezt az élet utáni fura és üres létezést.

Amire rájöttem, azt semmilyen módon nem tudom megosztani veletek. Aki meghalt, az örökre be van zárva a testetlenség burkába.

De hát ezt majd ti is megtapasztaljátok.

Egy halott feljegyzései

Amikor meghaltam, nagy izgalommal vártam az átlényegülésemet. Felkészültem arra csodálatos utazásra, amely Istenhez vezet, egy nővekvő fényességű alagúton át. Erről többen is beszámoltak, akiket a tetszhalál állapotából élesztettek újra.

A valóság azonban – ha egyáltalán jogom van használni ezt a földi szót – teljesen más. Nem fényesedés van, hanem sötétedés. Mint amikor egy szobában leoltják a villanyt. Vagy amikor egy egész lakótelepen egyszerre szűnik meg az áram. És túlvilág sincs, ahogy mi elképzeljük. Egyszerűen minden hagyományos létezés megszűnik.

Van viszont valami, amire egyáltalán nem számítottam. Egyfajta testetlen létezés, egy lelki szubsztancia. Persze ez sem az a lélek, amit a különféle vallások feltételeztek, nincs mennyország és nincs újjászületés, sem lélek-vándorlás. Nincsenek meghalt lelkek sem. Azaz lehet, hogy vannak, de nem tudnak egymásról. Be vagyunk zárva saját magunk testetlen burkába.

Hát akkor mik vagyunk? Emlékek. Még hozzá annyira eleven emlékek, hogy szinte fáj az élességük. A lélek ezek szerint emlékekből áll, és ezek az emlékek sohasem múlnak el.

Ráadásul ebben az emlékvilágban megszűnik az idő megszokott, egy irányú áramlása. Egyszerre kavarg bennem a sok emlék. Csecsemő is vagyok, kisfiú is, kamasz, felnőtt és vénember is, ugyanabban a pillanatban. A káoszt a figyelmem fókuszálásával tudom elkerülni. Tőlem függ, hogy egy bizonyos pillanatban mi vagyok, melyik énemet élesítem. Az emlékeim olyanok, mint egy zenekar muzsikusi: az, akire a karmester rámutat, azonnal elkezd játszani.

A baj az, hogy ez egy zárt rendszer. Ami megtörtént, azon már nem tudok változtatni. Van múlt és van jelen, de nincs jövő. Azaz, a jövő mindig viszonylagos: a kisfiúhoz képes jövő a dolgozó ember, a dolgozóhoz képest jövő a nyugdíjas, de az időbeli egyenest a halál pillanata lezárja. Ha akarom, újra és újra meghalok, de arrafelé már nincs tovább. A másik irányban sincs kijárat, nem élhetem át újra a megszületésemet. A tér sem létezik a maga abszolút módján, csak az emlékekben. Oda utazom, ahova akarok, feltéve, hogy már jártam ott életemben.

Úgy tűnhet, hogy ez az emlékekbe való bezártság börtön. De nem, korántsem az. Életem során kimondhatatlanul sok örömben volt részem, és ezeket most újra átélhetem. Ez a permanens boldogság állapota. Újraélhetem a világ felfedezését: az iskolai órákat, a könyveim olvasását, a filmeket és a színházi előadásokat.

Azt gondolná az ember, hogy ez unalmas, hiszen minden ugyanúgy ismétlődik, mindennek tudhatnám a végét. De nem tudom. A régebbi élményeket ugyanabban a tudatállapotban élem át, mint annak idején, ebből eredően újra és újra megtanulom a világot. Ha szemléletet váltok, akkor persze az előző ismeret már nem lesz új, de új lesz az, amit abban a pillanatban tanulok meg. A tanulásra való emlékezés maga is tanulás. Szeretem elfelejteni a mai tudásomat, visszaugrani egy korábbi állapotba, és újra megtanulni ugyanazt. A tanulás semmi máshoz nem hasonlítható örömforrás.

És örömforrás a másik nemmel való ismerkedés is. És tanulás. Nekem minden lányt és asszonyt meg kell tanulnom, a régebbi tapasztalatok csak az eszköztárat bővítik, az egyes módszereket mindig a helyzetnek megfelelően kell élesíteni.

Mivel a későbbi tapasztalatok még nem állnak rendelkezésre, egy adott pillanatban a tévedéseimet is átélem, újra meg újra. Amikor szűz vagyok, a nő még egy óriási titok, és ennek is megvan a varázsa. A szüzességet újra el lehet veszíteni, ahogy egy nőt is újra és újra meg lehet hódítani. Sohasem tudom előre, hogy az illető hogyan reagál a közeledésemre, hiszen ez a tapasztalat pillanatnyilag még nem áll rendelkezésre. Mindez egy soha véget nem érő izgalmi állapot.

Mi van a rossz élményekkel? Mivel végső soron én döntöttem el, hogy a műsorból mit választok, a csalódásokat legfeljebb csak azért elevenítem fel, hogy a boldog pillanatokat még jobban tudjam értékelni. Azt gondolná az ember, hogy a rossz tapasztalat is tapasztalat, és segíthet a jövőbeni kudarcok elkerülésében. Az ám, csak hogy itt egy már végig élt életről van szó, és a múltbeli élményekből csak azt használhatjuk fel, amit annak idején ténylegesen felhasználtunk. Mintha egy filmet néznénk. Változtatni már semmin sem lehet.

Az élet-buborékomban való csapongásokból a tanuláson kívül az irodalmi alkotást élvezem a legjobban. De hát az alkotó folyamat is tanulás. Soha sem tudom, hogy mi lesz a következő sor, az ötlet a valósággal ütközik, és ami megvalósul, az nem véletlen. Az alkotásokat ugyanúgy ki kell hordani, mint egy gyermeket, és itt is nagy az izgalom, hogy sikeres lesz-e a szülés. Csak nem fáj. De ha nem sikerül remekművet alkotni, akkor a kielégületlenség érzését csak egy újabb kísérlet reménye csillapíthatja.

Az az érdekes, hogy amikor ezeket a feljegyzéseimet írom (virtuálisan, hiszen itt sem papír, sem toll nincs), olyan érzésem van, hogy ezáltal kívül kerülök az eredeti élményanyagomon, olyan következtetésekre jutok, amikre az életem során nem tudtam. De ez csak látszólagos. A halálon túli helyzetem értékelése

ugyan valóban nem tartozik bele az életembe, de ezzel ér véget a lelki tetszhalott állapot. Most már nyugodt lehetek, tökéletesen uralom az élményvilágomat.

És az is lehet, hogy ez csak álom. Nem lehetetlen, hogy a meghalt emberek lelkei is tudnak álmodni.

Önbúcsúztató

(A temetésben nem az a legrosszabb, hogy meghal az ember, hanem hogy az ott elhangzott nekrológot már nem tudja cáfolni. Ezért én előre megírtam. Ezt nem bízhatom másra.)

Áldás, békesség! Azért vagyunk most itt, hogy végső búcsút vegyünk Gábor testvérünk-től, akit türelemmel viselt hosszú és eredménytelen élet után magához szólított az Úr. (Igazság szerint már korábban mennie kellett volna, de akkor épp nem ért rá.)

Mivel senkinek nem ártott, inkább mások ártottak neki, remélhetjük, hogy a kárpótlási törvény értelmében, gyorsított eljárásban, egyből a Mennysországba került, és most ott áll az Úr színe előtt, a mennyei vizsgálóbizottság asztalánál. Középen az Atyaúrsten, a jobbján Jézus, Mária és Szentjózsef, a baloldalon pedig, ugye, Marx, Engels és Lenin.

„Halljuk, mit tudsz mondani!” – szólal meg biztosan az Úr, de hozzáteszi: „Csak a mentségeidet add elő, mert a tényeket az Amerikai Nemzetbiztonsági Hivatal és a KGB jóvoltából már ismerjük.” És Gábor testvérünk dadog, eldadogja magyarázatait, mit miért tett, és mit miért nem tett meg, amit meg kellett volna tennie.

Az első témakör nyilvánvalóan a hit kérdése. Nehéz megmagyarázni az Istennek, hogy Isten nincs, és nem is lehet. Az asztalnál ülők most nyilván megértően mosolyognak, a dialektikus és történelmi materializmus megalapítóit is beleértve.

Másik kérdés lehet a sok-sok növel létesített testi kapcsolat. Bár ezekről köztudott, hogy keresztényiesek voltak, az együttlétet testvérünk felebaráti aktusként, jó szívvel adta. És bebizonyosodott az a mondás, mi szerint „adj, hogy néked is adassék”.

Testvérünknek azt is meg kell magyaráznia, hogy amikor a nyolcvanas évek közepén belépett a pártba, akkor egyrészt az ókeresztény kommunák lebegtek a szemei előtt, másrészt pedig párttagságának pusztá tényével is közelebb hozta a rendszer összeomlását.

A főiskola elvégzése után a Szolnok megyei könyvtárba került, onnan az Országos Széchényi Könyvtárba, majd amerikai könyvtárakban is megfordult, és végül a Szabó Ervin Könyvtárban teljesedett be rajta mindaz, ami a Sors könyvében meg volt írva. A nyugdíjba vonulása alkalmat adott rá, hogy a pénzért végzett értelmetlen munka után ingyen is végezhesen értelmetlen alkotó tevékenységet. Verseket kezdett hát írni, és költészetének egyik legtermékenyebb témája a halál volt. Most jött el az ideje, hogy a múzsáját személyesen is megismerje.

Testvérünket siratják barátai, barátnői, barátnőinek férjei, siratják saját és vállalt gyermekei – akiknek lelki nyugalmát azzal is megkönnyítette, hogy nem hagyott hátra semmit, amin marakodhatnának. Az elhunyt ízig-vérig költő volt. Utolsó versét már a boncterméből csempészte ki, a nagylábujjára kötött cédulán. Felolvasom:

„Orvul sújtott le a Halál,
szívembe kést döfött, tövig.
Örökké élek én - habár
a lendület most megtörik.
Míg testem földdel elfödik,
lelkem a Parnasszusra száll.”

Imádkozzunk, hogy a jóslat beteljesedjék. De hadd idézzem még a halhatatlan költő egy korábbi versét, amely szerint:

„Az ember nyoma
megmarad a porban,
ha olyan korban
él,
amelyben soha
nem fúj a
szél.
De biz’ ostoba,
aki ilyet remél.”

Gábor testvérünk nem volt ostoba, ezért a verseit nem porba írta, hanem feltette az Internetre. A fejfájára – végrendeletéhez híven – ezt

az internetes linket fogják felvésni. És aki Android alapú okos telefonnal rendelkezik, az az úgynevezett gyorskód leolvasásával közvetlenül, akár a temetőből is, erre a weboldalra ugorhat. Jegyezzük meg: hátétépé, kettőspont, per, per duplavé, es, geocities, pont, com, per, mandygabor. Kisbetűvel, egybe írva, ékezet nélkül. Ezek a világháló igéi.

Búcsúztatónk végén hajtsuk meg fejünket, és énekeljük el az elhunyt kedves zsoldárát: „Egy a jelszónk, a béke.” Béke poraira!

TARTALOM

Köszönetnyilvánítás.....	4
Az író ebédje.....	6
Lilike	8
Időzavar	13
Halála előtt.....	15
Közel a csillagokhoz.....	19
Albert	22
Húvös reggel.....	25
Párizsi séta.....	27
Az Erzsébet-híd legendája.....	29
Szelektív hulladékgyűjtés, avagy a Föld megmentése	32
Aranysárkány, a csodaló	34
A gepárdember	36
Holnap vasárnap	44
Téridő.....	46
Éberén	49
Misztér Vízjel.....	57
Átfedés	62
Én vagyok a Világ	68
Végzetes szerelem.....	72
Csapda.....	81
Álom-életem	91
Az ápoló	102

Az ENSZ-főtitkár barátnője	126
A szép rabnő	134
Az Egér és én.....	155
A rózsaszín hattyú.....	167
Gyógymódok	171
Az élet felülmúlhatatlan gyönyörűsége	174
A remete.....	186
Egy halott feljegyzései.....	196
Önbúcsúztató.....	201

Mándy Gábor
(1945 – 2020?)

Amikor egy író leír valamit, akkor olyat hoz létre, ami még nem volt. Ez is teremtés. Nem olyan, mint a Világ teremtése, de kicsit hasonló. Kis ember kis csodája. És csak olyat szabad leírni, ami magától is kikívánczik. Vajon az író hozza létre a művet, vagy a mű az író?